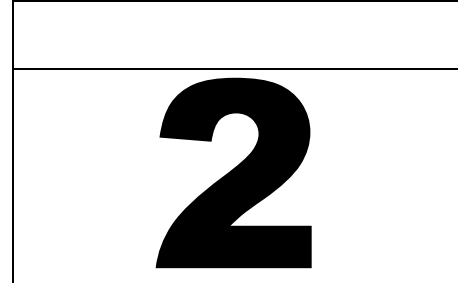

M. A. Akşit Koleksiyonundan

Hekim, İhtimam ve Hürmet Gösterir*

*M. Arif AKŞİT***

*Hekim, en değerli varlığımıza, var oluşumuza sağlık, sıhhat temelinde ihtimam ve hürmet gösterir, etik ilkeler bunun üzerine yapılandırılır.

*** Uzman Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji/Yenidoğan ve Pediatrik Genetik, emekli, Eskişehir
ooooo*

Bir bireyin en değerli varlığı, kendisidir, öncelikle kendisi bunu algılamalı, farkında olarak, gereken değer ve yaklaşımı yapmalıdır.

Hekim bu açıdan, bireyi, bir fert ve bir insan olarak ele alarak, sağlık boyutu ötesinde, insan olarak gereken ihtimamı ve hürmeti gösterir ve gerekenleri yapma abasındadır.

Yenidoğan Evresinde, doğumda ölü diye ayrılan bebeği, tesadüf orada olup, canlandıran, ağlayan ve yaşama döndüren bir kişi olarak, bir Yenidoğan Uzmanı olarak, varlığın, tek bir nefes alma ile sağlamanın anlamını kavrayan kişi olarak bu notlar yazılmaktadır.

Bu Makalede, varlığımızın boyutları irdelenmeye çalışılacaktır.

P

rematüre Ünitesinde İntörn olduğum zaman, çok ufak bebeklere bakıp, elimi değdirmek ile bir yerini acıtır, incitmeyim demiştim. Üç gün sonra Asistan hastalanınca, Servis bana kalmış, daha önce Yenidoğan Servisinde çalıştığım için tecrübem vardı. Canlandırma yapmak, ventilatör dahil birçok cihazı kullanmak ile, etkinlik kurmuştum. Prematürenin yaşatılması, canlandırma değil, yüz gün gibi bir süreçte, devamlı, 24 saat başında sevgi ile bulunmak, yardım, destek sağlamak ile

olmaktadır.

Koşarak yapmak, yaşam hakkını sağlamak, kendimi bulmamı sağlamış, neden olmuştu. Tüm servis elemanları ile birlikte çok güzel bir uyum sağlamıştım. Karşılıklı sevgi yaklaşımları da cabası olmuştur.

Sonradan öğrendiğim kadarı ile, stajyerken takip edildiğim, buna göre imkanlar verildiği, sevgi ve öğrenme hevesim nedeniyle Prematüre Servisine alındığımı öğrendim. Bu benim Pediatri ve Neonatoloji Uzmanlığıma yol açmıştır.

Yenidoğan Servisinde stajyer iken, beslemem için verdikleri bebeği besledim, gazını çıkardım ve kaka ve çişini yaptı, uyuttum, hemşirelere biraz daha rica ederek sıcaklığını hissettim. Dha sonra niye bana verdiniz, 11 kişi idik, sadece bana verdiniz diye sordum. Sende o sevgiyi

gördük, onun için verdik dediler. İşte o sevgi beni her boyutum ile onlara adanmış yaşam oldu. Babam gibi Dahiliye Endokrin isterken, cerrah olmam için İngiltere’de cerrahi stajı yapmış olmama karşın, gönlüm bebekler oldu, şükür oldum.

Özet

Hekim, İhtimam ve Hürmet Gösterir

Amaç: Neonatoloji Bilim Dalında, Yenidoğan Yoğun Bakım Üniteleri başlıca 4 ana grupta olmakta, burada çalışanların, temel yaşam hakkı gibi sağlığın, var olmanın ana unsurunu sağlayıcı etkileri ötesinde, uyguladıkları ihtimam ve hürmet boyutu, kapsadığı vurgular açısından irdelenmektedir.

Dayanaklar/Kaynaklar: Vurguların temel dayanağı, kelimelerin Kuran’da geçen sureler olarak, kelimelerin anlamları da internetten, özellikle nedir sorgusu ile olan sitelerden elde edilmiştir. Çalışanların görüşleri ile vurgular pekiştirilmeye çalışılmıştır.

Genel Yaklaşım: Sağlıkta hekimin görevi Tıbbi Deontoloji Nizamnamesinde, özet olarak hastalarına ihtimam ve hürmet göstermek olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda kelime anlam olarak kapsadığı anlamlar; saygı, aşk ve sevgi, değer, eser, kutsallık, duygu ve özenli olmak boyutlarının vurguları yapılmıştır. Vurgu Kaynağı Kuran ayetlerinin temelinden çıkarılmıştır. Kavram tartışması olmaması için ayetler verilmemiş, Yazarın algısı sunulmuştur.

Sonuç: Hekimler ihtimam ve hürmet göstermelidir boyutunun, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde çalışan birey olarak bu çerçeveden bakışı sunulmaktadır.

Yorum: Yaşamımızda sevgi temelinde, insanlık boyutunu sağlamak üzere, çalışarak değer üreten sağlık elemanlarının, Yenidoğanda saygı, sevgi, değer, eser, kutsallık, duygu ve özenli olmak yapılarının vurguları sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hekimin görevi, ihtimam ve hürmet göstermek ise, bunların kapsadığı saygı, aşk ve sevgi, değer, eser, kutsallık, duygu ve özenli olmak konularındaki vurgular

Outline

Physicians take Care and Respect

AIM: At the Neonatology Medical Science Intensive Care Unit at 4 different stages, thus, main application for Right to Life, being alive, presence, by medical care and respect, under the main aim perspective, as the issues are noted under these concepts.

Grounding Aspects: the specification of care and respect are discussed under the origin of Quran verses; thus, the meanings are taken from internet by what it is questioning.

Introduction: At the Medical Deontological Principled the duty of physician as noted, care and respect of the patient, so, the meaning is evaluated under: respect, love, value, art, noble, feeling, and care consideration. The indications taken from Quran, so evaluated by the Author, thus, not taken the verse.

Notions: As a member working at the Neonatology Intensive Care Unit, the meaning of operational at this medica service has an indication to us.

Conclusion: At our life, under the love perspective on humanity consideration, by performing the value of life and at the Neonatology Intensive Care Units, respect, love, value, art, noble, feeling and care accomplishment proceedings are indicated.

Key Words: The obligation of a physician as care and respect; under respect, love, value, art, noble, feeling and care notifications

Giriş

Tıbbi Deontoloji Nizamnamesinde¹, Hekimin görevi olarak “*Madde 2 – Tabip ve dış tabibinin başta gelen vazifesi, insan sağlığına, hayatına ve şahsiyetine ihtimam ve hürmet göstermektir. Tabip ve dış tabibi; hastanın cinsiyeti, ırkı, milliyeti, dini ve mezhebi, ahlaki düşünceleri, karakter ve şahsiyeti, içtimai seviyesi, mevki ve siyasi kanaati ne olursa olsun, muayene ve tedavi hususunda azami dikkat ve ihtimamı göstermekle mükelleftir*” tanımlaması yapılmaktadır.

Görev olarak, ihtimam ve hürmet gösterilen başlıca vurgular:

- İnsan Sağlığı
- Hayatı
- Şahsiyeti

Burada sağlık boyutunda, bedensel, ruhsal ve sosyal sağlık boyutunun ötesi tanımlanmaktadır. Hayat kavramı içinde tüm yaklaşımlar ötesinde bir varlık olmaktadır. Şahsiyet ise devamlı gelişim ve bunun da değişim ile olması bir zaman sürecindeki yaklaşımdır. Konular incelenirken tek düze değil, en geniş anlamda ele alınmasını gerekli kılmaktadır.

Her prematürenin bile bir şahsiyeti vardır, davranışları birbirine benzer yanları değil, farklılıkları irderseniz algıyorsunuz. Sizin sesinizi bile tanıyabilmesi için, tatlı sesle konuşun, ses ile iletişim sağlayın, fark edecek, algılayacaksınız.

İhtimam ve Saygı

Kelime anlamları olarak irdelenecek olursak:

- a) **İhtimam** (nedirnedemek.com)² kelime anlamı olarak: 1) Saygı, 2) Riayet. İhtiram olduğu belirtilmektedir.
- b) **Hürmet/Saygı** (nedirnedemek.com)² anlam olarak; 1) Değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu, hürmet, ihtiram, 2) Başkalarını rahatsız etmekten çekinme duygusu, 3) Bir kişiye, bir düşünüşe, bir eyleme, bir başarıya yüksek değer vermektense doğan özel bir duygu, 3) insanlara karşı dikkatli, ölçülü, özenli davranmaya neden olan sevgi duygusu değer yargısı, 4) Değeri, üstünlüğü, yaşlılığı dolayısıyla bir kimseye veya bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya neden olan sevgi duygusu

Vurgular

Kavramların irdelenmesi, anlam olarak ve yaklaşım olarak düşünce boyutları öne çıkarılmaktadır. Bu kavramlar “**God is Love**” vurgusu olan İncil gibi (biblestudytools.com)³, Vurgular da Kuran temelinde ele alınmış, felsefe boyutu olarak irdelenmiştir^{4, 5, 6}.

Başlıca kavramlar, birbiri ile ilintili olarak benzer mana içinde: a) Saygı, b) Değer, c) Kutsallık, d) Sevgi, e) Özel bir duygu, d) Özenli olmak gibi ifadeleri kapsamaktadır.

Saygı Vurguları

İnsanların sevgi ile saygılı olması, bebeğe duyulan anne yaklaşımı örneğinde olduğu gibi irdelenmesi önemlidir.

- Saygı temelde yaratılışa ait olmalıdır.
  - Bir insan olarak kendinize saygı duymuyorsanız, bir düşünün, kimsiniz?
  - Yaratılışı algılamak, farkında olmak, varlığımızı tanımlamak ile olmaktadır.
  - Eğitim bunu sağlaması beklenir. Kendini bilen kişi eğitilidir.
  - Tutum ve davranışları ile yaratılış, bilim üzere olunmalıdır.
  - Değer ve eser üretmek bir varlığın, yaratılmış olmanın bir amacı, gayesi olmaktadır.
  - Yaşam sınırında olan bir bebeğin, prematürenin, canlandırma ve yaşatılması, onun varlığı, yaratılışına oluşan saygıdır.
- Yaratılış, doğanın nadir oluşumları da saygıyla incelenmeli
  - Çevre hassastır, kırılır, bozulur, kirlilik oluşur, temizlenmesi seneler sürer
  - Bilimin görevi anlamak, algılamaktır, yok etmek, tahrip olamaz
  - Doğa kanunlarını yararlı, faydalı boyutta kullanmak gerekir, bilimin görevidir
  - İnsan olarak saygı duyulmayacak herhangi bir eylem değil, yaklaşım bile yapma
  - Bilimi algılamak, saygı duymak, onu kavrayıp, eyleme dönüştürmektir
  - Hiçbir bilimsel boyuta saygısızlık yapma, onu zarar ve zulüm için kullanma
  - Canlandırma yapan hekim, mucizelere kendi eli ile şahit olur.
- Yaratılışa saygısızlık, kendimize saygısızlıktır
  - Tüm varlıklar atom ve bütünleştiren enerjiden oluşmuştur, hepimiz bir, aynı yapıdayız. Tek bir candan, özden, ruhtan ve benlikten yaratıldığımızı algılayıp, tüm doğaya, canlı, cansız saygı duymalıyız.
  - Tüm canlıların genetik yapısı, şifresi birbirine benzer, insanlar ise RNA bakımından tek yumurta, tek anne ve babadan oluşmuş, kardeşizdir
  - Tek bir hücre klonlanması, bölünmesi ile nesiller devam edebilirken, cinsler ve yeni nesiller için birbirine muhtaç olmaları, saygı temelinde sevgi ile olasıdır
  - Yaratılışa saygısız, onu tahrip eden, başlarına geleceklerden korksun, kendisi sebep olmuştur, sakınmak, korunmak, sağlıklı devamlılık esas saygıdır, unutmamalıyız
  - Yaratılıştaki gizli yapmak olmaz, enerji boyutu olarak ele alındığında, yaratılıştan saklanabilecek boyut olmasını düşünmek, en büyük saygısızlık boyutudur.
  - Yaratılış üzere olan, daha çok saygı temelinde sevemediği için endişelidir
  - 1000 gram ağırlığında prematüreye empati yaparsanız, söylediklerini anlarsınız.
- Yaratılış boyutu ile birey önce kendisine saygı duymalı, gurur, kibir değil, varlık olarak saygı içinde olmalı, algılamalı, farkında olmalıdır.
  - Yaratılış boyutuna göre, insanlar birbirlerini, doğayı koruyup, kollayacak, daha genişletme, geliştirme boyutunda olmaları bir ödev, görevdir.
  - Yaratılış gereği oluşan farklılıklar, aykırılık değil, birbirimizi koruyup, gözetmek ve kollamak içindir.
  - Her bir yaratılan varlığın, üstün ve zayıf yanları vardır. Üstünlük, yardım, destek ve hizmette oluşmalıdır.
  - Gizlenenler, bireye özgü olanlardır, bunlar zarar ve zulüm için değil, fayda ve yararda ortaya çıkarılıp, kullanmak içindir.

Estudam-yenidogan

- İnsanları birbirine bağlayan kardeşlik bağı ise, bunu bozanda, sadakatsizlik, iffetsizliktir. Hak ettiğin senin iken, başkasının hakkına tecavüz insanlığı bozar, yok eder.
- Saygı duymadığımız işi yapanlara öğüt verin, onlardan uzak durun, aleyhine başka yol aramayın, size saygılı olurlarsa, resmi, protokol insan ilişkisine devam edin.
- Yaratılış deniştir, insanların zaman içinde ne şekilde gelişeceği bilinmez, gelecek sınırsızca büyüktür.
- Canlandırmanın Neonatoloji yaklaşımda başarılı olunması, kibir, gurur ötesi, sevinç ve bilime saygıyı oluşturur.
- İyilik, güzellik ve bu şekilde yararlı olan şeylere karşı olmak, zarar vermek, onları bozmak, tahrip etmek, yaşadığımız ortama saygısızlık ve insana, insanlığa da saygısızlıktır
  - Yaratılışla çarpışmak yasaktır, bazı dönemlerde doğanın toparlanması gerekir, canlıların üremesi, yeni nesiller oluşturması, ağaçların gelişmesi ile yararlı olacağı unutulmamalıdır.
  - Yakınlaşma amacı ile insanlık iletişim ve ilişki için oluşturulan simge ve rozetler, başkasına saygısızlık ve saldırganlık değil, insanlığın, kardeşliğe olan saygının bir simgesidir.
  - Benlik, arzu ve menfaat için, sergilediği kötülük, çirkinlik, düşmanlık, saldırganlık, saygı ve insanlığa yakışmaz, bunun üzerine yardımlaşmaz, gelecek sorun ve belalarında nedeni biz oluruz.
  - Çevre felaketleri, doğaya saygısızlığın sonucu oluşur, fark etmez, olursa ne olur, doğa kendini toparlar gibi gerekçeler yerine, koruma, gözetme, geliştirme yapmalı, yoksa felaketin azabı çok şiddetli olur, yaşanılan yerin terk edilmesi gerekebilir.
  - Yardımlaşma, saygı duyulan işlerde; hayırda, dürüstlük, yardım, koruma ve gözetme üzerine olur.
  - Doğumda canlandırma ile yaşamını sağladığımız bir bebekten daha güzel bir iyilik olabilir mi?
- Yaratılıştan gizlenecek hal olmadığına göre, bilim üzere olmak, saygı üzere olmak, sevgi ile insanlıkta olmayı gerekli kılar
  - Her varlık saygıya layıktır, bir bardak bile atılıp, kırılmaz, sevgi boyutu ile saygıya yaklaşım yapılarak, insanlıkta ilerleme sağlanabilir.
  - Benlik, kişilik, insanlıkta bulunduğu sürece dik, eğilinme olmaz, yaratılış gereği, varlık, kutsal ve dokunulmazdır, rıza olmadan da yaklaşım yapılamaz.
  - Yaratılış temel olduğuna göre, özellikle doğumhanede yaşam hakkı her boyutta sağlanması gereklidir.
- Bilerek, isteyerek, eğitimin, bilimin gereğini yerine getiren hekim, bunu yaratılışa uygun, ihtimama ve saygı ile yapması hedefidir.
  - Bilimsel veri, kanıta dayalı olarak yaklaşım, somut boyutu oluşmadan, saygı temelinde koruma ve gözetmeyi de gerekli kılmaktadır.
  - Her yaklaşımın bir eğitim planı, bir işlevsel boyutu olması, onun her olgu ve durum için uyarılma ve değişimi, gelişim üzere yapmayı gerektirir, kopya, kuralcı yaklaşım değil, olguya göre onu varlık saygısı ile yaklaşım yapılır.
  - Hekimin yaratılış huzurunda, kendi bilimsel benliği ile, vicdanına göre karar vermesi, olguya göre, kanıtlara saygı boyutu ile dayanmasını da önemseydiğini göstermektedir.

Estudam-yenidogan

- Binlerce olgu, yüzlerce canlandırma yapmış olsa bile, her olgunun farklı olması ile, prematürenin yaşam hakkını sağlamak üzere, damarlarında, benliğinde ayrı bir güç, enerji saygı boyutunu hissetmesi doğaldır.
- Bir insandan beklenen, insanlık boyutunda olması, tanımadıklarına bile saygı içinde olmasıdır.
  - Gerçekte insanlar genetik olarak da kardeşlik bağı içinde olsalar bile, sosyal açıdan, İnsan Hakları Bildirgesi gereği de ilişkilerde saygı boyutu ile kardeşlik yaklaşımı önemlidir.
  - İlişkileri sağlayan iletişimdir, bunun kalbi de sevgi temelinde saygı yaklaşımıdır.
  - Bilim üzere olunmadan, yaklaşımlar yanılgılara neden olabilir. Kanıta dayalı yaklaşım gereklidir, insanlık üzere saygıda olan bunu algılayabilir.
  - Eylemler, bir dayanağı, gerekçesi olmalıdır, hekimler olgularda yaklaşımları buna göre hürmetle yaparlar, özellikle prematüre canlandırması, her olguya göre özel ve özgündür.
- İnsanlar aynı kitabı okur, aynı eğitimi alır, ama bireysel farklılıklar onları insanlığa hizmete veya tam tersine yönlenmesine gerekçe olabilir, yaratılış üzere olanlar, saygıda yürüyenler korunma ve gözetmede kalırlar.
  - İnsanlar kendilerini yalnız sanabilir, ama eş, grup, toplum onların birlikteliği saygı temelinde yaratılışlarındadır.
  - Yalın, yalnız olsak bile, yaratılış, doğa bizi sürekli ve titiz gözetlediğini bilir, saygı ile algılarız, yerçekiminden yere basan kişi olarak kim kaçabilir.
  - Eğitilmiş, beceri kazanmış kişi, her olgu ve durumun kendisine göre özellikleri olduğu, buna göre yaklaşımların bir buluş boyutunda oluşacağını saygı temelinde bilir, inanır.
  - Her doğum, her prematürenin canlandırması kendisine göre özel, özgün ise, kıdemli, uzmanlaşmış kişiler, daima danışman olarak, saygı ile partnerlik boyutu ile yanlarında, diz dize, omuz omuzadırlar.
- Tıbbi yaklaşımlar bireye ve duruma göre özel, özgün olmakta, ancak zarar ve zulüm daha net belirginleşmektedir, saygıda olan bunlardan kaçır, uzaklaşırlar.
  - Yaratılış gereği dışında, kanıtlara karşı, saygısızca onları yok sayarak bir yaklaşım yapılamaz.
  - Hasta verisine ortak bir boyut oluşturup, bilim dışı yaklaşım kabul edilemez, var oluşa temelde saygısızlıktır.
  - Tıbbi bilgi ve beceri geleneksel boyut reddi değil, sevgi ve saygı temelinde gelişimi, değişimi planlanmalıdır.
  - Tıbbi yaklaşımlarda, sonuç belli olmayacağı için, en ümitsiz denilen durumlar için bile ısrarla insanlık boyutu ile medikal yaklaşımda bulunulmalıdır.
  - Etkinlik, verimlilik, yapabilir olmak önemli ancak, yaşam söz konusu olunca, tüm enerji, güç sevgi ve insanlık yaklaşımı ile harcanmalıdır.
  - Gelecek nesiller, yeni nesil, medeniyet ötesi eğitilmeli, varlıkları, yaşamları korunma ve gözetilmeli, gelecek endişesi ile yoklukları istenmemelidir.
  - Yaratılış, prematüreler dahil, yaşamı, yaşam hakkını, canı saygın ve aziz kılmaktadır, hekimlerin görevi bunu sonuna kadar savunmak, sağlamak olmalıdır.
  - Bir insan, hekim olarak, sevgi ve saygı temelinde olarak, aklını işletirse, yaşam hakkının en güçlü savunucusu olacaktır.

Estudam-yenidogan

- İnsanların eylemleri, tutum ve davranışları önemlidir, saygı ve sevgi gözlerden okunur sözleri ile davranışları tam tersine olan bireyler olduğu unutulmamalıdır.
  - Ağızlarında, dilleri, sözlerinde hoşnutluk sunar, kalpleri ise inat eder, gerçek sevgi ve saygı değil, hırs ile kıskançlık krizinde olanlardan uzak durmalıdır.
  - Gerçekten uzak düşen, algılarında hata yapanların gösterdikleri saygı değil, bir nevi aldatmacadır.
  - Neonatoloji ekibinde olanlar, hırsla netice almak için girişimlerde buldukları anda ekipten çıkarılırlar, yaklaşım bebeğe özgü, sevgi ve yaşam hakkı temelinde yumuşak olmalıdır.
  - Bilim üzere olan kişi, sevgi temelinde, saygı içinde, insanlıktadır, zorla değil, bireyin kabulüne göre davranır, her yaklaşımı bir buluş, bir yenilenme, değişimdir.
  - Gerçeğe aykırı düşen kişi, kendi varsayımlarına göre hareket eder ve sapıklık boyutunda olur, bu açıdan onlardan uzak durmak gerekir.
- İnsana ve insanlığa saygı duymayanlar, kardeşlik bağına da inanmazlar, antlaşmaları da kendilerine göre yorumlar, benliklerini azdırırlar.
  - Yaşam hakkı ve insanlık boyutu, kendileri için geçerli iken, başkalarına saaygı duymayanlar için bir anlamı olamaz.
  - Prematürelerin yaşamlarında sorunlar oluşacağı için, yaşam haklarına saygı duymaz, en ideal boyut olmaz ise, yaşamasın diyebilirler.
  - Sevgi üzere olup, insanlıkta olmayı yaşam gayesi edinmiş, kardeşliğe inananlar için, bunlara düşman kişiler, benlikleri azmıştır, uzak durmak gerekir.
- Yaşam, saygıya layık, var oluşun simgesi, insanlığın işaretidir.
  - Yaratılışın bir simgesi, yaşamdır, saygı duyulması bir boyuttur.
  - Engellilerin bile yaşam hakkı olduğu, saygı duyulması ötesinde yasal tanımlanan bir boyuttur.
  - Avrupa Konseyi yaşamın başlama ve sonlanmasının bilinmediği, bu açıdan yaşam hakkının insanlığa saygı boyutu ile sağlanması vurgulanmaktadır.
  - Ne kadar ufak olursa olsun, her canlı doğanın yaşam hakkı vardır, bir insan olarak saygı duyulması zorunluluktur. Vatandaşlık ve aynı zamanda miras hakkı doğar, bu açıdan ekonomik açıdan da önemlidir.
  - Yasalara göre ötenazi dahil, hiçbir kimsenin başkasının yaşamını sonlandırma yetkisi yoktur, bu cinayet kapsamına girmektedir.
- Saygı içinde olan, insanlık kavramını, sevgi içinde ürpererek anımsar.
  - Yaşam Hakkı bir doğal varlık hakkı olarak, saygıda olan için, eşit, ayırimcılık olmadan, her bireye, kardeşlik içinde sağlanmasını öngörür.
  - Hekimler saygı ve hürmet ile bireyi bir insan olarak, doğumdan itibaren, prematüre dahil, yaşama ve var oluşa saygı ile sağlamak, korumak ve gözetmek görevleridir.
  - Bilimin amacı, yaratılış üzere, insana ve insanlığa, saygıyı düşündürme, öğüt vermek olmalıdır.
- İnsanlara birbirlerine yardım etmesi, hayırlar vermesi, birey olarak bir saygı, toplumsal bir kardeşliğin algısı anlamındadır.
  - Hekimler sağlık yaklaşımını, insanlığa saygı temelinde uygularlar.
  - Yardımın en önemlisi, yaşamsal boyutta olan, canlandırma yaklaşımları olmaktadır.

- Prematüre bebeğin, doğumda canlandırma gerekli olarak, yapılması ile, yaşam, varlık oluşumunun sağlanması, en büyük yardım, bir insanlığa katkı olmaktadır.
- Canlandırma işlevinde iken, devamlı başarılı olunmuş olsa bile, her sefer, bir umut ve endişe ile birlikte, yaşama duyulan saygı ile becerinin sevgi ile bütünleşmesi istenir.
- İnsanlar davranışlarında doğru nedir ve ne yapmalıyım, etik yaklaşımı içinde olması olası iken, zarar ve zulüm dışında olması, saygılı olanın suçtan kaçınması da beklenir.
  - Bazı kalıplar, sınırlar ve yaklaşımlar vardır, zamanın değişkenliği, değişimi gerçek iken, buna göre karar oluşturulmalıdır.
  - Suç belirgindir, bu açıdan akli olana her boyut, bundan kaçınmalı, uzaklaşmalı, yararlı, hayırlı işlere yönelmelidir.
  - Prematüreler zihinsel engelli olur sözü, canlandırma ve Neonatoloji kavramı olmayan kişilerin sözüdür, tam tersi, yaşam hakkı verilenlerde, özel, özgün yaklaşım yapılanlarda fark gözlenmez. Yalan, yanlış sözlerden uzak durmak gerekir.
  - Prematürelerin sağlıklı olması için harcanacak emek ve ekonomik boyut, mukayese edilmeyecek kadar az iken, sevgi ve insanlığa saygı boyutu ise tepe noktadır. Ekonomik bakan kişinin hekimliği tartışmalıdır.
- İnsanlıkta olmak, sevgi ve saygı temelinde, yakınlaşma, iletişim ve ilişkilerde kardeşlik üzere olmak, sosyal yaratılış üzere olunmalıdır.
  - Yaratılış üzere olunması, bağımsız, hür, özel, özgün kişilikli, kardeşlik bağında ama, alçak gönüllü, saygılı ve yardımlaşma boyutunda olunmalıdır.
  - Hekimin prematüre ve yaşam sınırında olan bebeklere bakması, yaratılışa sevgi ve saygı temelinde yaklaşan, insanlık boyutunda olması ile sağlanabilir.
- İlim yaratılış üzere oluşmuştur, bunun gerçek, kanıtı dayalı olduğu bilinir, bilim üzere olanlar saygı ile dosdoğru yola mutlaka ulaşırlar.
  - Bilim üzere olanlar, veri ve gerçekler üzere olur, hakikate saygı duyar, reddetmezler.
  - Her canlı doğanın yaşam hakkı var ise, bunun sağlanması bir uzmanlık olarak, hekimlere düşen görevdir, bilimde uzmanlaşma boyutunu gerekli kılar.
  - Canlandırmaya inanmayan kişinin, başarılı olması beklenmez, bilim üzere olanlar, inanarak, beceri boyutunu birey, olgu temelinde oluşturur, kullanır.
- Hekimler, hekimlik mesleğinin tüm etik ve insanlık yaklaşımına saygı duyup, sevgi ile sahip çıkarlar.
  - Hekimlik etik prensipleri, bir yol göstericidir, buna bilerek, kasten aykırı davrananların meslekten men cezası alabileceği dikkate alınmalıdır.
  - Hekimlerin yaşama hakkını sağlamak, temin etmek, önemli bir görevleridir, prematüreler ve doğum sırasında bu daha öne çıkmaktadır.
  - Hekimlerin etik ilkelerine uymaları, sevgi ve insanlık boyutu ile, gönülden, içten gelerek yapılır, saygı ile sürdürülür.
  - Hekimler yaklaşımlarda sonuç alma değil, gereken tıbbi yaklaşımları belirli düzen içinde yapmayı öngörürler, dikkat ve özen göstererek, severek, isteyerek yaparlar, saygın meslek olmasını bu yaklaşımlar ile sağlarlar.
- Hekim, hekimlik mesleğini yaptıkça, bireylere ve insanlara yardım ettikçe, saygı duyar ve daha çok sevecenlik içindedir.

Estudam-yenidogan

- Hekimler mesleklerine bir bakıma saygı içinde olurlar ve görevlerini yaptıkça, sevgiden titrerler, mutlu olurlar.
- Doğumda ölü diye ayrılan bir bebeği, canlandırma ile yaşama döndürmenin, insana kattığı bilime dayanmanın saygısı ve sevinci insanın içini titretir.
- Bilim öğrendikçe yaratılışa hayranlık artar ve daha çok yararlı boyuta gelinir.
- Hekim, Tıp Bilimi üzere oldukça, olgu temelinde, veriye dayalı olarak kararlarını, insanlık ve sevgi boyutu ile oluşturmak ile başarılı oldukça, mutluluklarını katlarlar.
  - Hekim kitap ve kendi öngörülerine göre değil, olgu, hasta verilerine göre, yaratılışa göre yaklaşım yapar, tedavide buna göre karar oluşturur ve izler.
  - Hekim tedavi garantisi vermez, sonuçtan emin olmaz, devamlı izler, önlemler alır, başarı devamlı değişim ve gelişimde olmak ile oluşacağını bilir.
  - Bilim üzere olmak demek, özellikle Neonatoloji Biliminde, Yaşam Hakkı temelinde olmak, önlem, bakım ve izlem ile bebeğe göre yaklaşım yapılır, devamlı yaşama saygılı olmak ile sonuca ulaşılabilir.
- Hekim, bir an bile, saygıya layık olan canı, yaşama haksızlık edemez, kendi mesleğine aykırı davranışta olmaz, hasta veri ötesinde bir kural ve düzeni de kabul edemez.
  - Sağlık yaklaşımlarında, ekip, herhangi bir mucize değil, tıbbi bilimin gerekliliği ile oluşan mucizevi yaklaşımların boyutunun bilincindedir.
  - Sevgi ile saygı boyutunda olmak, bilimde olgu temelinde yaklaşmak, cana, Yaşam Hakkına riayet temek, huzur ve mutluluğu yakalamaktır.
  - Prematüre için ümit bilimde, tıbbi yaklaşımda olup, herhangi bir özel güce dayanmanın anlamı olamaz.
- Hekim, sadece hastaya, hastanın kendisine bilim üzere dayanmak ve eğilmektedir, saygı Tıp ilminde olması ile oluşur.
  - Yenidoğan Yoğun Bakımda sevgi ve insanlık temelinde, sadece Tıp Biliminin, hasta verilerine göre yaklaşım yapmanın etkinliği boyutunda olmak durumundadır.
  - Yaratılışa teslim olmak demek, bilim üzere, sevgi ve saygınlık eylemleri içinde olmak demektir. Eylemsizlik değil, devamlı aktif, düşünme, karar oluşturma eyleminde olmaktır.
  - Yoğun Bakımda devamlı 24 saat izlemin amacı, oluşan veri değişikliğine göre, devamlı yeni karar oluşturabilmek, gerekirse tümünden değişime olanak sağlamaktır.
  - Hekim, bir kitabı bilginin uygulayıcısı değil, bilimin hasta verilerine göre bilimsel saygı ve sevgi ile terzilik yapmaktır.
- Hekim, olgu temelinde Tıp Biliminin tümünü bütünleştirerek, sağlığı oluşturabilir, güvenli, saygıdeğer olması, bunları bireyde yoğurması ile sağlanabilir.
  - Bilim, hastadaki veriler ile ortaya çıkmaktadır, bunun çizdiği yollarda saygı ile hekimler yürümektedirler.
  - Hekimler, bilim üzere, saygıdeğer mekana yerleşmeleri, devamlı izlem, devamlı olguya göre karar üzerinde olmaları ile olasıdır.
  - Özellikle yaşam sınırında olan prematüreler, hekimlere, tüm sağlık ekibine hocalık yapar, çok şeyler öğretir, elbette devamlı sevgi ile izleyen, bilim üzere olanlar için bunlar geçerlidir.
- Hekim, insanların olduğu toplumlarda, bu işlevi görenler çıkabilir, önemli olan Tıp bilimi üzere olmak, bu eğitimi bireyler üzerinde saygı ve sevgi ile bütünleştirmek önemlidir.

Estudam-yenidogan

- Sevgi ve bilim üzere bilerek, inanarak saygı ile yaklaşan sağlık elemanı, geleceğin ne olacağını bilemez, ama elde ettiklerinin değerini de algılar.
- Hekim, kalıba uyan değil, kalıbı, olgu, hasta lehine düzenleyendir.
- Bilimi saygı ile uygulayan kişi, zarar oluşturmaz. Prematürelere oksijenlendirme amacını güden kişi, oksijeni kontrollü, oda havasını tercih ederek verir, pespembe yapıp, sonra akciğer kapanmasına neden olamaz.
- Hekim, yaratılış üzere, Tıp Bilimi üzere oldukça, güçlüdür, izledikçe bu güç artacaktır.
  - Sevgi ve insanlık üzere olan, bilimini de medikal açıdan yarar ve fayda üzerine olan kişinin, saygınlığı açık ve nettir.
  - Neonatoloji Yoğun Bakımda en önemli boyut, sevgi ve saygıyı Yaşam Hakkı boyutu temelinde, beceri ve yaklaşımlarını, devamlı izleyen ve yapanlardadır.
  - Neonatoloji Yoğun Bakımda Yaratılışa karşı gelmek değil, Tıp Biliminin prematürelere yaşaması için kullanmak, izlemek ile saygınlık duymak beklenir.

ÖZET: Genel geleneksel saygı, üst amirin dediğini aynen yapmak olarak ele alınabilir, ancak, hekimler en üst gücün yaratılış olması, bilimin öngörmesi ile değil, olgu, hastanın verilerine göre yaklaşım yapmayı, ona göre davranmayı saygı olarak ele almaktadır.

Sevgi içinde olarak, insanlığa, varlığa, var oluşa yaklaşım boyutu içinde, Tıp Bilimin tüm öğeleri temelinde, bireye yaklaşım yapılmaktadır. Saygı bireye, insanlığa ve tüm değerlere olmaktadır.

Sevgi Vurguları

Sevgi, seviyorum demek ile değil, eylem ve davranış ile insanlığın, güzelliğin ve kardeşliğin ifadesi olarak bir duygu bir anlamdır. İnsanı en üst mutluluğa çıkararak basamaklardır.

Kelime anlamı olarak **sevgi** kelimesi için (nedirnedemek.com)² geniş tanımlama getirmektedir. Sevgi: 1) İnsanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelen duygu, sevme hissi, aşk muhabbet, bir şeye veya bir kimseye karşı duyulan sevme duygusudur.

(Genel olarak) Hoşa giden bir şeye eğilim; tutkuya dek varabilen bir ruh durumu. Türüleri biçimleri: a. Karşı cinse karşı duyulan sevgi. b. Çocuğa karşı duyulan sevgi. c. Bir nedene dayandırılmayan duygudaşlık (sempati), d. Uzun süre içinde oluşup gelişen kişisel gönül dostluğu, e. Doğaya duyulan sevgi tanımlanabilir.

(Felsefede) Eski Yunan felsefesinde sevgi evrende birleştirici ilkedir (Empedokies), Platon'da güzele duyulan sevgi (Eros) ideaların bilgisine götüren yoldur. Hıristiyanlıkta: yardım elini uzatma anlamındaki sevgi (Caritas) ve hastalara, acı çekenlere, yoksullara duyulan sevgi (agape), yakın sevgisi, giderek hiç bir ayırma yapmaksızın tüm insanlara gösterilen sevgi (insanlık sevgisi) ve Tanrı sevgisi; çağımızda Max Scheler'in felsefesinde sevgi temel kavramlardan biridir; Scheler'in baş sorunu olan kişiliğin asıl özü sevgi olduğu gibi, insanları birbirine bağlayan da sevgidir; kendi içine çekilmiş ayrık yaşayan kişi değil, dünyaya ve insanlara sevgi ile yönelen kişi, yine böyle kendisi gibi sevebilen kişilerle kendini bir-duyan kişi değer taşır.

Bir duygu olarak, iyilik, güzellik gibi insanlık boyutlarını kapsayan bir yapıdadır, bunun vurguları da benzer yapıda olacaktır.

Aşk ve Sevgi

Aşk ve Sevgi kapsam olarak farklıdır. www.arasindakifark.net' ayırımına göre⁷:

Estudam-yenidogan

Aşk ve Sevgi Arasındaki Fark

- Aşk tek bir kişiye, Sevgi birçok kişiye hissedilir
- Aşk bir duygu, Sevgi bir durumdur
- Aşk psikolojide heyecan, Sevgi bir duygu olarak tanımlıdır
- Aşk olmadan sevgi olur, Sevgi olmadan aşk olmaz.
- Aşk; karşıdakinin kusursuz olduğunu düşünmektir, kusurlarını görmeye başladığında sona erecektir.
- Sevgi; karşıdakinin kusurlarını bilerek, kusurlarına rağmen bağlanmaktır, sonsuza dek sürecektir.
- Aşk hep kuşkuyla bulunur. Sevgi baştan başa kesin inançlıdır
- Aşk, kişinin bencilliği ile alım-satımsal, hayvansal ruhun bir çekiciliğidir. Sevgi sevileni sevgili, değerli olarak ister
- Aşk, kendinden yanadır. Sevgi, sevilenden yanadır.
- Bir hayvanı sevebilirsin ama asla Aşık Olamazsın

NOT: Bu Makalede Sevgi üzerinde durulmaktadır, ama aşk olarak nitelermeler de olacağı için burada sevgi/aşk konusu irdelenecektir.

Yorum

Sevgi tüm Yaratılışa, aşk ise maddesel somuta yönelir, bir duygu, sevgi ise kapsamlıdır, aşk boyutu da kapsar. Yaratılış tüm doğanın her gerçeklik boyutu ile algılanması iken, yerçekimini sevmek, uçmayı sevmek gibi, uçmanın yerçekimi olmadan olmayacağını kavramamak gibidir, bu kusur değil, varoluştur.

Yaratılış ve Yaratana sevmek, Nirvana boyutudur, yaşamdaki tüm davranış ve tutumlar bu yöneliştir.

Aşk Kelime Anlamı

Aşk kelime anlamı olarak (www.nedir.com)⁸: **1.** Aşırı sevgi ve bağlılık duygusu, **sevi**, **2.** Tüm varlığıyla sevme durumu, **3.** Sevişme, cinsellik, seks.

Arapça kökenli olup, diğer dillerde anlamları “*love, amour, adoration, crush, passion, gallantry*” olarak ifade edilmektedir.

Aşk nedir?

Aşk, sevgilinin çarpık bacaklarını düz görmektir demiş şair. İşte büyük düşünörlere göre aşk nedir?

Aristo: "Sevmek acı çekmektir, sevmemek ölmek. sevmek zevktir ama yalnız sevilmenin hiçbir zevki yoktur"

Yorum, MAA: Maddi sevgi bir yanılsamadır, Yaratılışa dayanan sevgi ise, yalın olsan, var olmanın, yaşamının bile, sevgi/aşk olduğunu algılar, mutlu olursun.

Augustinus: "Sevgi ruhun güzelliğidir."

Yorum, MAA: Sevgi sadece ruh, gönöl değil, varlık, benlik, akıl ve var oluşun güzelliklerle algılanmasıdır.

Franz Xaver Von Baader: "Özgürlük aşk değildir, yalnız aşkın kapısıdır."

Yorum, MAA: Sevgede, özgürlük, eşit ama benliğin algılanması ve kardeşlik vardır, ama aşk bir bağlanma gerektirir, sevgi ise Yaratılışa yok olmayı sağlar.

François Bacon: "Büyük insanlarda, liyakat sahibi olanların kendilerini budalaca aska kaptırdıkları görülmez. Büyük ruhlar ve büyük isler askla uzlaşmaz"

Yorum, MAA: İnsan var oluşunu ve yücelişini sevgiye borçludur, bunu maddesel boyuta bağlaması, anlamsızlık, bir nevi puta tapınmak gibidir, akıl ve gönöl buna karşı çıkar.

Bailey: "Aşk dünyanın en tatlı mutluluğu ile en derin acısından yaratılmıştır"

Yorum, MAA: En mutlu boyutu acı ile bütünleştirmenin anlamı olamaz, acı bir yemekte bile tadı oluşturmak için kullanılır. Sevgiyi Yaratılış boyutunda aşk içinde iseniz, niye acı çekesiniz ki?

Balzac: "Aşk yaşamında kadın, ancak hünerli bir çalgıcının elinde dile gelen bir lir gibidir. Kadınlar bizleri sevdikleri zaman her suçumuzu bağışlarlar"

Yorum, MAA: Affetme, suçludan uzak durmak amacını güder, bağışlama ise tümünden suçu kaldırmaz, zarar ve zulüm ancak bedel ödenmesi ile giderilebilir, sevgi barış temelindedir, bu açıdan, insanlık boyutunu öne alarak yaklaşımı öngörür, adalet hak edene, hak ettiğini vermek, suçlu olunca, bedeline göre yaklaşım yapılmasını gerekli görür.

Basta: "Erkek az fakat sık sever, kadın ise çok ancak bir kez sever"

Yorum, MAA: Yaratılış her bireyde sevginin yüce duygular içinde olmanın anlamı ise, bunun yansıması ile gerçek kaynağı karıştırmamak gereklidir, soyut kavramlarda yönelme değil, yansıması vardır.

Jeremy Bentham: "Aşk hazzı, dostlukla duyu hazlarından yoğrulmuştur"

Yorum, MAA: Sevgi boyutunu bir ifadesi, Yaratılışın iyilik, güzellik ve insanlıkta olması ile elbette dostluk ve duyguların, saygı boyutunda bütünleşmesi beklenir.

Bulor: "Aşk cennetin dilinden bize kalan tek andır"

Yorum, MAA: Yaratılış üzere olan sevgide olursa, işte bunun anlamı Cennetin içinde olmasıdır, Nirvana da zaten bunu vurgular, tek an değil, bir varlık, bir yaşamdır.

Antoine Bret: "aşkın ilk soluğu mantığın son soluğudur"

Yorum, MAA: Gönül ve akıl bütünleşmeden, oluşan boyut, eksiktir ve devamlılığını sağlamak, insanlıkta olmak da imkansızlık gibidir.

Jacob Boehme: "İstek, hareket/genişleme, yön veren tezlere bilgelik eklendiğinde aşk olur"

Yorum, MAA: Sevgi her boyutu kapsadığına göre, bunu aşk olarak bir kısmını almamalıdır, geniş kapsamlı tutmalıdır.

La Cordaire: "Aşk her şeyin başlangıcı, ortası ve sonudur"

Yorum, MAA: Sevgi bir insan olmanın, bir yaratılışın her boyutu var olmak ise, yaşam budur.

Dante: "Geniş varlık denizinin her yanında geniş bir aşk akışı vardır. Fiziksel devinim, bitkisel yaşam, zihinsel yaşam... hep evrensel aşkın derece, derece yükselen aşamalarını oluşturur. Aşağı derecelerinde yanılmayan aşk, akılla aydınlandığı zaman iyilik ve kötülüğe eğilim kazanır. aşk kusursuz olmayan iyiliklerin üzerinde de vardır. Hatta irade, hile ve şiddet kullanmak yoluyla bir başkasının kötülüğüne çalışmış olsa bile yine aska uyar. Kötülükler asktan uzaklaşma oranında birtakım derecelere sahiptir ve kötülük aska yaklaşmak için sarf ettiği üç oranında erdeme yaklaşmış olur... cehennem bile adalet kadar aşkın eseridir."

Yorum, MAA: Yaşam ve varlık ancak sevgi ile oluşuyorsa, bu açıdan bunu gruplama değil, tümünden tüme ele almalıdır.

Eugene Delacroix: "Aşkı anlatabilmek için yeryüzünde var olan dillerden başka bir dil ister"

Yorum, MAA: Bir gülümseme, bir sevgi boyutu sevgi/aşkı tanımlar, bu açıdan gönülden gelen her duygusal ifade de aşk/sevgi olup olmadığı kolaylıkla anlaşılır, sahte, gülücükler hemen anlaşılır.

Descartes: "Bir şey kendimiz için iyi, yani uygun gibi sunulmuşsa ona karşı aşk duyarız."

Yorum, MAA: Sevgi, kendi duygumuzun ötesindedir, ideal ulaşılmaz, bir soyut kavramdır, bu açıdan insan varlığa her boyutta sevme duygusu içinde olacağı için, kötü, zarar ve zulüm dışına her boyutu, her şeyi sever, sevmeli, sevme çabasında olmalıdır.

Duclos: "Aşk bıkılmayandır. Her şeyden bıkılabilir ama asktan ... hayır"

Yorum, MAA: Sevgi bir yaratılış, varlığın boyutu ise, bıkmak değil, daha çok haz almak için çaba sarf edilir.

Epiktet: "Hareket etmenin nedeni 'istek' ve 'sevmektir', bu ise düşünmektir. aşk tutkudur. İyi ya da kötünün ne olduğunu fark edemeyen insan nasıl sevebilir"

Yorum, MAA: Sevgi bir insan olma, bir boyut olmanın sonucu, Yaratılışın kavranması, algılanmasıdır ki bu gönül ve aklın bütünleşmesini gerekli kılar. Rıza ve arzu ile bencillik buna karşı değil, bu yolda olması, gerekçe ve dayanaklarını bu yüce boyutta tutması ile gelişebilir, değişebilir ki, insanı, insan yapar, kendi benliğine kavuşur.

Epikür: "Bilge olan evlenmez. Evlense bile aşkın vehimlerine kapılmaz... Bir uygarlığın yetkinliği ve insanlığı ancak kardeşlik ve sevgiyle olasıdır."

Yorum, MAA: Sevgi, canlı, cansız tüm Yaratılışa yönelik, insanlık duygusudur, bunun bireyler ile olması sadece yansımadır, bağımsızlık, eşitlik, kardeşlik bunun sıfatlarıdır, bundan, sevgi ve aşktan ayrı tutulamaz.

Douglas Ferrola: "Aşk kızamığa benzer, insan ne kadar geç yakalanırsa o kadar ağır geçer"

Yorum, MAA: İnsan doğumdan önce, anne karnında, uterusu bile sevgi yaklaşımları vardır, emer, duygusal yaklaşımlar gösterir. Bu açıdan yaşam sevgisiz olamaz, olanlar ise insan ve insanlıkta değillerdir.

Faulkner: "Aşkı kitaplara soktukları iyi oldu, yoksa belki de başka yerde yasayamayacaktı."

Yorum, MAA: Bir boyut, anlamadan, kavramadan, bir yiyecek tadılmadan anlamak olası değildir. Balın tadını tatmayan bilemez, sevgi ise benliğe ve içe dönmek ile bilince ulaşır.

Fenelon: "Sevmeden yaşamak, yaşamak değildir. Az sevmek ise sürüklenmektir."

Yorum, MAA: Sevgi bir soyut kavramdır, azı veya çoğu olmaz, zalim ve zarar verenler ise bazı simgeleri sevdiklerini söyleyerek, bizi yanıltma peşindedirler.

Feuerbach: "varlık sezginin, duyunun ve aşkın bir sırrıdır. Bu kişi, bu şey yani bireysel, yalnız duygumda, yalnız aşkıta, mutlak bir değere sahiptir. Sonlu ve sonsuz orada bulunur. aşkın sonsuz derinliği ve aşkın gerçeği, bununla yalnız bununla kaimdir" "... En derin ve en yüce gerçekler duygularda saklıdır. Böylece genel olarak başımız dışında bulunan bir nesne varoluşun gerçek ve ontolojik belgesi aşkıtır, varoluşun asktan ve duygudan başka belgesi yoktur."

Yorum, MAA: Sevgi soyut, duyular içinde olduğuna göre, insanın bunu algılaması, farkına varması, kendi benliğine dönmesi ile olasıdır, bu eğitimle değil, gönül, akıl bütünleşmesi ile olasıdır.

Costance Foster: "Sevgi bizi zamanın yıkımından koruyan yıkılmaz bir kaledir"

Yorum, MAA: Sevgi soyut kavram olmak ile, tüm amaçları bütünleştirir, vatan ve bayrak sevgisi gibi duyuların yaşamın bile önüne geçtiği görülmektedir.

François M. C. Fourier:

- 1) Geçici ya da keyif verici aşklar ki, bu oyuncular, kahpeler, arsızlık aşkları gibi şekillere ayrılır.
- 2) Az çok bir süresi fakat kısır aşklar ki, bunlar gözde aşklardır.
- 3) yalnız bir çocuk doğurtan geçici aşklar ki, bunlar dölleyen aşklardır.
- 4) Karılar ve kocalar aşkıdır ki, bu iki tarafın isteği ile yıllarca sürer ve birçok çocuk doğurturuz. Fakat bunlar birbirleriyle yaşayıp yaşamamakta serbesttir."

Yorum, MAA: Maddesel yerine soyut sevgi boyutunda; sevgi mutluluk verir, sevgi her boyuttadır, anımsanır, akılda kalır, yeni nesil oluşması da ancak sevgi ile oluşur, birliktelik de ancak sevgi ve insanlıkta olan kişilerin becerebilecekleri bir işlemdir.

Freud: "Yaşam belirtisinin kökeninde duygulanma; duygulanmanın da temeli aşktır"

Yorum, MAA: Sevgi tüm güzel duyguları kapsayandır, bu açıdan duygu ifadesinde sevgi hepsini içine alır.

Geraldıy: "Erkeğin yaradılışında sevmek yoktu. Ona aşkı öğreten kadındır"

Yorum, MAA: Tüm insanların varlığında sevgi boyutu vardır, bunun cinsel olması, maddi boyuta taşınması, algılama kolaylığı yaratmasıdır.

Goethe: "Sevilenin kusurlarını hoş görmeyen sevmiyor demektir"

Yorum, MAA: Sevgede olan zaten bağışlama içindedir, bu suçu ve zorbalığı kapsamaz.

Efesli Heraklitos: "Duyu organları akılsız ruhlara hizmet ettikleri zaman kötü tanıklardır. Eşek samani altına tercih eder; köpek tanımadıklarına havlar. Domuz için çamur saf sudan daha değerlidir. Deniz suyu ister temiz ister kirlili olsun, balıklar için kurtarıcı insanlar için uğursuzdur."

Yorum, MAA: Bir şey insana uygun olması değil, yaratılış üzere olması, zarar ve zulüm oluşturmuyorsa, her varlığın oluşumuna hizmet ediyorsa, sevgi, en azından saygıya ayıktır, bu açıdan, konu akıl ve akılsızlık değil, derin düşünme, farkındalık ve yaratılışın kavranması boyutudur.

Victor Hugo: "Aşk bir deniz, kadın onun kıyısıdır."

Yorum, MAA: Sevgi bir var oluş, varlığın algılanması, fark edilmesi ise, birliktelik ancak bir araçtır, amaca yönelmektir, deniz ötesi, zevk almak, mutlu olmaktır.

Paul Henri D. Holbach: "İnsanlara kendi akıllarına saygı duymaları ve cesur olmaları telkin edilmeli ve kendileri için arkasından koşması gereken hayallere gereksinimleri varsa, doğruluk, iyilik ve barış sevgisini benimsemeleri öğretilmelidir"

Yorum, MAA: Sevgi bir kişinin algılanması, farkındalığı, kendisini bulmasıdır ve bunu Yaratılış boyutu ile ve insanlık içinde oluşturacağı için, kötü, pislik ve yanlış, yalan ve zararlardan uzak ve korunmuş olması da doğaldır.

Holty: "Aşk kulübeyi altından bir saraya benzetir."

Yorum, MAA: Sevgi içinde olan kişi, akıl ve gönül bütünlüğü içinde olduğu için, gönül etkileşimi, arzı ve benci yaklaşımlardan sıyrılır, gerçek üzere olurlar.

Albert Hubbart: "Aşk yaşamdır deriz, ancak umutsuz inançsız aşk ölümden beterdir."

Yorum, MAA: Sevgi yaşamdır, aşk bu sevginin maddi, el ile tutulur boyuta getirilmesidir, bunu yapan, yapacak olan bir olduğumuza göre sorumlulukta bizdedir.

Konfüçyus: "Dinsel erdem, insanlığı sevmekle olanaklıdır. Bu sevgi hissi, aileden toplumdaki hükümete dek karşılıklı olarak uzamalıdır"

Yorum, MAA: Erdemlik, canlı, cansız tüm varlıkları, var olmayan soyut kavramları sevmek içindedir, zarar ve zulüm dışındakileri sevmek içinde, kapsamındadır, her boyutta, her işte vardır.

François La Rochefoucauld: "Tüm duygularımız ve tutkularımız rastlantı ve çıkarın eseridir ve bizim erdem, aşk, karşılık beklemezdedik dediğimiz şeyler de hoşgörülerden başka bir şey değildir. adalet aşkı nedir? Adaletsizlik ıstırabından korkmaktır. aşk sahip olduklarımızın bizden alınması korkusudur. aşk duyuların bir hummasıdır."

Yorum, MAA: Maddi boyut içinde ele alınırsa, aşk alınır, tümünden yokluk gelecek sanılır, sevgi içinde olan bir kişiden bu söz konusu edilemez, kişi ortadan kaldırılsa bile onun eser ve değeri sevgi boyutunda devam edecektir.

Mevlâna: "Bir aşkı başka aşk söndürebilir. Aşkta ne yükseklik ne alçaklık ne de akıllılık ve akılsızlık vardır. Hafızlık, şeyhlik, müritlik yoktur. Sadece kepezelik, aşağılık ve rint vardır. İnsanın toprağını aşk şebnemi ile yoğurdukları için alemde yüzlerce fitne ve kargaşalık peyda olur. aşkın yüzlerce neşteri, ruhun damarlarına sokuldu ve oradan gönül adı verilen bir damla aldı... aşk öyle engin bir denizdir ki ne kenarı vardır ne de ucu bucağı."

Yorum, MAA: Sevgi ve aşk soyut kavramlar olduğu için, sınırlamak, bir ölçülebilir şekle gelmesi olanaksızdır, Yaratılış boyutu olarak farkındalık ve algılamak gerekir, bu sonsuzluğu anlamak ile eşdeğer tutulabilir.

Moliere: "Kadınların büyük tutkusu aşkı ilham etmektedir. İnsanı aşkın güzellikleri yaşatır."

Yorum, MAA: Sevgi ve aşkı görmek isteyen her yerde görür, kadınlarda görülenler de bunların yansımasıdır, kendisi Yaratılıştadır.

Montaigne: "Aşk utanma ve çekinmenin olduğu yerde vardır."

Yorum, MAA: Sevgi ve aşk, çekinme ve utanma üzerindedir, çünkü Yaratılış boyutunda olur veya bu boyuta çıkarılınca, Nirvana düzeyinde tüm duygulardan kurtulur, üste çıkar.

Mu-Ti: "Kim başkasını severse kendisi de sevecektir. Başkalarını kazandırmış olan kendisi de kazanmış olacaktır. Tüm insanlar kendileri arasında karşılıklı bir sevgi hissederse, güçlüler zayıfları avlayamazlar, sayıları çok olanlar daha az sayıdakileri, baskıları altına alamazlar. Zenginler yoksulları asla baskıları altına alamazlar, usta olanlar da beceriksizlerle alay edemezler. Sevgide tarafsızlık, kişisel sevgide yanılmayı önler; tarafsız sevgi kişisel sevginin de güvencesidir."

Yorum, MAA: Sevgi yaratılıştadır, soyut anlamdadır, bu nedenle ayırmcılıkları sevmek demek, sevgiyi nefret ile karıştırmaktır, sevginin aşkın bir karşılığı, bir boyutu olamaz.

Newton: "Aşk köprü kurmaktır. İnsanlar köprü kuracaklarına duvar ördükleri için yalnız kalırlar."

Yorum, MAA: Sevgi köprüünün ötesidir, varlığın oluşması, bilinç, farkındalık ve hikmet içinde olmaktır, bu nedenle duvar örmek değil, duvarları yıkmak, tümde yukarıdan, yüce boyuttan bakmaktır.

Robert Owen: "İnsana karşı sonsuz bir sevgi ve şefkat duyabilmek için dinsel inançlardan kurtulmak gerekir."

Yorum, MAA: Kuran (109/6) senin dinin/inanışın sana, benimki bana demektir ve (49/14) kalıp içinde olan/Eslemna kişiler inanmış değillerdir, iman henüz bilinçlerinde açıklık kazanıp yerleşmemiştir ifadesinde bulunur. Bu açıdan kalıp değil, sevgi bir yükselme, Nirvana boyutudur ve insanlık boyutu içinde olmaktır.

Pascal: "Aşk iradenin ereğidir. Her çeşit dışsal emir ve baskılardan çok usa uymak gerekir. İradenin ereği olan bu asktan başlayıp tutkuda sona eren bir yaşam mutludur. Bunlardan birini seçmem gerekse 'aşk'ı yeğ tutarım. Biz aşk karakteri ile doğarız. aşk ruhumuz yetkinleştikçe gelişir ve bizi güzel görünen şeye sürükler. Bundan sonra artık bizim bu alemde sevmekten başka bir şey için var olduğumuzdan kim kuşkulanır? ... aşkın konusu güzelliştir ve insan evrenin en güzel nesnesi olduğu için dışarıda aradığı bu güzelliğin örneğini kendi içinde bulması gerekir. Bu itibarla insan ancak kendisine benzeyeni ve olabildiği kadar kendisine yaklaşanı sever. Sevmeye başlayınca eskisinden bambaşka bir insan olduğumuzu anlarız. Aşkta söz ede ede insan aşık olur."

Yorum, MAA: Sevmek kendini bilmek, farkındalık, Yaratılış ve İnsanlığın algılanmasıdır, bu açıdan, bu boyuta ulaşmış olan, elbet Evreni farklı olarak aydınlanacaktır.

J. J. Rousseau: "Aşk mutluluğunu evlendirdikten sonra da sürdürebilseydik, dünya cennet olurdu. Duygulu gönüller sevginin her türlü için duygulu değil mi?"

Estudam-yenidogan

Yorum, MAA: Sevginin bir maddi oluşumu aşk ise, insanın kendi içince oluşan mutluluğun yansımasıdır, bunun sürdürülmesi veya sürdürülmemesi değil, yansıması, etkilemesi ve içinde Cenneti yaratmaktır. Oluşmuyorsa, ayrılık bir güzelliğe yönelme olur.

Shakespeare: "Değişiklikle karşılaşınca değişen aşk, aşk değildir... aşk gözle değil ruhla görülür."

Yorum, MAA: Sevgide olan vardır, yaşar, sevgide olmayan ise bir aldanma içindedir, gönül ve akıl bütünleşmemiş, bir kapılma boyutudur.

Madame De Scudery: "İnsan sevmeye başladı mı, yaşamaya da başlar."

Yorum, MAA: Yenidoğan bir bebek bile, emmesi, gaz çıkarması, idrar, kaka yapması ve uyuması tümünden sevgi üzerinedir.

Schiller: "Ey aşk, güzel ve kısasın... aşk insani birliğe, bencillik yalnızlığa götürür."

Yorum, MAA: Yaratılışa yönelmeyen, maddiyat üzere olanlar elbette insanı arzu ve bencil duygular ile mutsuzluğa götürürler.

Seneca: "yalnız akıllı bir insan sevmesini bilir. Sevip de yitirmek, sevmemiş olmaktan daha iyidir."

Yorum, MAA: Sevgi akıl ile gönül bütünleşmesi, insanlık boyutunda davranış ve tutuma yansıması olduğuna göre, yalancı, aldatmaca içinde olanlar bir noktada falso verirler, sırtırlar.

Stendal: "Aşk, coşku ve tutku olduktan sonra insan hiç sarsılmaz, bunlar olmayınca yaşam neye yarar"

Yorum, MAA: Sevgide tüm boyutlar vardır, bu açıdan bunu paralara ayırarak saygı duymak değil, Yaratılışı tümünden algılamalıdır.

Cenap Sehabettin: "Kadın olsun, kitap olsun cildine aldanmayıp içindekilere bakılmalıdır."

Yorum, MAA: Sevgi temelinde olan aşk, zaten dıştan değil, içten, manası, anlamı, kavranması, farkındalığı ile oluşur. Akıl ve gönül bütünleşmeli, dışa yansıyan göz ise bunların gözlenmesidir.

Mark Twain: "Hiç kimse uzun süre evli kalmadıkça gerçek aşkın ne olduğunu anlayamaz."

Yorum, MAA: Yaşam varlık ile bütünleşme ise, sevgi ile oluştuğuna göre, tüm yaşam bu sevginin bütünleşmesidir. Birliktelik sevgi üzerinde olursa, zaten, tüm yaşam boyu istenen boyut olmaktadır.

Voltaire: "Aşk bir tablodur, onu doğa çizmiş ve hayal süslemiştir. tanrı kadınları erkekleri evcilleştirmek için yarattı."

Yorum, MAA: Yaratılış gerçek sevgidir, yaratılanlar ise yansımalarıdır bu açıdan insanlık boyutu da bu yapıda olmanın bütünleşmesidir, bir evcilleşme değil, birliktelikte güzellikler, iyilikler, insanlık yaratmaktır.

ÖZET: İnsanlar sevgi ile akı ayrı boyutlara getirerek, maddi simgesel yapıları, onu kavrama açısından öne çıkarsa da sevgiyi tadımlamak ancak tatmak ile olasıdır.

Konumuz bu nedenle Sevgi Üzerine Vurgular Boyutu

- Sevgi adı altında, bir somut şeye bağlanmaları, onların sevgi algılarının yanıltıcı olduğunun işaretidir.
  - Yaratılış ve bilim birey ve duruma göre yaklaşımlar ile değişim göstermektedir, kalıp ve kural değil, ilkeler, prensipler öne çıkarılmalı, sevgide kararlı ve taşkın olmalıdır.

Estudam-yenidogan

- Zarar üzere, zorbalık, zulme sapanlar, bunun bir gerekçesi sunsalar bile, insanlık dışında olanların dayanağı geçerli olamaz, yanılıklarını fark etmeseler bile, toplumda azap, dışlanan olurlar.
- Sevgi bir bireyde yansıması olur, hekimler sevgilerini, sağlık ve insanlığa sevgilerinin yansıması olarak yaşarlar.
- Neonatoloji Yoğun Bakım Ünitesinde, sevgi, bir tapınma ve kibirli olma abidesi değil, sevgide kararlı ve taşkın olarak Tıp Biliminin uygulanması ve insanlığa hizmet yolunda olmaktır.
- Hekimlik mesleği, toplumda saygı duymak için olacak meslek değil, sevgide kararlı ve taşkın olarak, hastalara ve sağlık açısından sorunlu olanlara yardım, insanlıkta olmak ve kendi rızaları ile Yaşam Hakkı boyutunda, saygı oluşturma boyutudur.
- Bazı kimselerin somut şeylere olan sevgisi, temelde yaratılış, güzellik ve nimet dolu iyiliğin bir yansımasıdır, bunun farkında olmaları ve soyut sevginin, insanlık prensipleri içinde olduğunun algılamaları önemlidir.
  - Hekim, kendi mesleğini sevmeli, bunu insanlara hizmet, sevginin oluşması ve yayılması amacı ile kullanarak geliştirmeli, somut şeylere yönelmemelidir.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde, ufak, yaşam sınırında olan bir prematürenin evine sağlıklı olarak taburcu edilmesi, bir sevgi boyutu olmalı, bunun dayanağı, kaynağı da medikal bilim ve insanlık olmalıdır.
  - Hekimlikte duyulan gurur bir sevgi ve insanlık yumağının saygı ile oluşturulması ve sürdürülmesi boyutudur, maddi değil, soyut anlamdadır, paylaşılmalıdır.
- Sevgi ve insanlık yolunda olan kişi, tehditler veya yaşam tehlikesine karşın, yoluna devam eder, bunun için eğitilir.
  - Hekim, savaşta yararlanana yardım için cephede en önde, depremde, olaylarda da olay yeri, kaza alanında bulunur, yardım etmeye çalışır, ölüm kardeşi gibidir, ki sağlıklı, yaşama tutundurabilsin.
  - Hekimlerin tıbbi yaklaşımları, yaratılışa yönelik, bağışlama, bilim üzere olmak, sevgi ve merhamet onların içlerinde ve uygulamalarında belirgin etkisi olacaktır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde özellikle yaşam sınırında olan prematürelere, yaşama döndürmek, sağlıklarını sağlamak, ileri bilim ve beceri ötesinde, sevgi halkası ile bir boyut yakalarlar.
  - Ölümü önlemek, yaşamı sağlamak için, bu tehdit anlarında olan yerde bir hekim ve ekip olarak bulunmak gereklidir, yoksa nasıl etkin olunabilir?
  - Ölüm olasılığı olan yerde hekimlerin görevi, sağlık ve yaşamı sağlamak ise, gönül ve akılları sevgi ve insanlıkta bütünleşmesi gereklidir, olmalıdır.
- Sevgi, Yaratılıştan gelen bir merhamet, bir şefkat ile ilişkilerde yumuşak davranma ile birlikte, güvenilen, dayanılan, kişi boyutunu kazandıran faktördür.
  - Burada ilişkilerde kaba, saba olmak, katı yürekli ve iletişime geçmeyen kişi olunursa, elbet sevgi boyutu, duygusu yaratılamaz, bir izolasyon boyutu oluşur.
  - Prematürelere bile sevgi ile yaklaşmak, cilt, cilde temas ve okşamak, endojen mutluluk hormonları; oksitosin, serotonin, endomorfın, dopamin salgılanır ve olumlu etkisi hem annede hem bebekte gözlenir.
  - Sevgide olan kişi, bilgi alır, danışmanlık alır, toplumun görüşlerini sorgular, öyle karar verir, yaratılışa, verilere ve gerçeğe güvenir ve buna göre yaklaşır.
  - İletişimde itici olmak, insanları uzaklaştırır, bunun sonucu fikir almak, bir akıl hocası almak olasılığı ortadan kaldırılmış olacaktır.

Estudam-yenidogan

- Sevgi diye yaklaşanlar, kendileri kazanç sağlamak için bu yaklaşımı yapmaktadırlar.
  - Burada örneğin, Yoğun Bakım Ünitesinde, başarılı sonuçta kendisi, sorunlarda da başkası öne çıkarılır, haset hakimiyetin vardır.
  - Neonatoloji Yoğun Bakımda, “birimiz hepimiz, hepimiz birimiz” prensibi geçerli olmalı, ben başarılı olaydım, başarı kazansaydım yaklaşımın yapan, ekipten çıkarılmalıdır.
  - Başarılı olunca bunu tecrübe olarak aktarmanız gerekir, bir eğitim boyutu olmalıdır, ancak bazıları keşke ben de başarılı olsaydım diyenlere, ümit olmalı, ancak onların hırslarından da korunmalıdırlar.
- Bir işi yapınca, başarılı olunca, hekim hastasını tedavi edince, bu yaratılışın Tıp Bilimi kullanılması ile, bireye özgü yaklaşım ile oluşmuştur, burada aşırılık, aşırı sevgi ve saygı duyulması sorunlar yaratabilir.
  - Hekimlik mesleğinde, önemli olan hastanın sorununa uygun tıbbi yaklaşım yapmaktır. Bu açıdan hukuki sorumlu hastaya bakan müdavi hekimdir, konsültan değildir.
  - Neonatoloji Yoğun Bakımda her sağlık elemanının önemli görevi vardır, birbirine destek ve yardım edilir, bir bütün insan gibi davranmak gerekir, ayrı tutum ve düşünce olmamalıdır.
  - Yenidoğanda yaklaşımlarda geri dönüş olmayacağı için, baştan verilere göre yaklaşımın, devamlı izlem ile irdelenmesi gerekir. Siyanozu olan bir prematüreye oksijen arttırma sorunu çözer olarak görülemez.
  - Devamlı izlem ve birbiri ile bütünleşme, bir veri değişikliğinde derhal bir olgu, farkındalık ile karar ve tıbbi tedavide yaklaşım, sorununun gelişmeden önlenmesi anlamını taşır.
- Sevgi ve insanlıkta inanarak yaklaşanların en şiddetli düşmanlık duyanlar, en sevgide yakın olanlardır, bu gelecek sevgi olmadığı belirginken, kalıp içinde kalmaları, düşünce boyutunda olmamaları ile belirgin olurlar.
  - Burada, derin araştırma yapan, sevgiyi insanlık temelinde kullananlarda, kibir oluşmadan, sapmadan, gerçek ile yaklaşım yaparlar.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde, bilgi değil, bilginin sevgi ve insanlık olarak uygulanması beklenir, kalıp içinde kalan, faydadan çok zarar verebilir, kararlarda hataya neden olabilir.
  - Bazı kişilerin kalıp içinde kalarak, Yaşam Hakkı dahil, birçok Tıbbi yaklaşımın, eski usullere göre yapılmasını, gelişim ve değişimi kabul etmemeleri ile, özellikle prematürelere zararlı olacağı algısı ile, olgu temelinde, yaklaşım esastır, kalıba karşı çıkılmalı, örneğin, yüzde yüz ancak nadir kullanımı söz konusu olabilecektir.
- Af dilemek için yapılan hata, zararın kavranması, içten özür ve bir daha yapılmaması ile sevgi ve insanlık temelinde zararın tazmin edilmedi gerekir.
  - Hekim, hastada uyguladığı yaklaşımın izlemi ile öncül verilerine göre davranmalı, kararını devamlı yenilemelidir, bu açıdan af dileme değil, devamlı değişimi, gelişim üzere yapılandırılmalıdır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde devamlı izlem, devamlı değişim söz konusu olduğu için öngörülmektedir, oksijen verilmesi, bebeğin oksijenlenme durumuna göre ayarlanmaktadır, teorik yapılmaz.

Estudam-yenidogan

- Yararlılık üzere olan tıbbi bilim, insanlara, fayda temelindedir, ancak eğitim, bireydeki gelişime göre uygun olanın seçilmesi bir beceri ve kazanım olarak görülmektedir.
- Yüksek oksijen vermek, prematürelere oksijenlenmesi için gerekli görülmüş iken, bebeklerin onbeş dakika sonra kötüleşmesi ile, hemen hiç uygulanmamış, önemli olan bebeğin yaşaması, günlerce oksijeni kullanabilmesi önemsenmektedir.
- Eğitimin amacı kendini bilmek, bilgi ve beceriyi hasta üzerinde, olaylara göre değişim ve sevgi boyutu ile insanlıkta gelişimde bulunabilmektir.
  - Hekim, her hastanı ayrı olduğunun bilincinde olarak, devamlı izlem, yoğun bakımda ise monitörlerle verilerin kontrolü, yaşam ötesinde, sağlıklı gelişim için önemlidir.
  - Yoğun Bakımlarda devamlı izlemin amacı, olgu temelinde bilimsel olarak yaklaşım yapabilmek, kararda gereken düzenleme veya değişimi yapabilmek içindir. Gidişe bakmak değil, daha iyi ve daha fizyolojik boyutu devam ettirmektir.
  - Eğer gerekli düzenlemeyi yapmayacak isen, Yoğun Bakım Ünitelerinde ekip olarak işin olamaz. Yapmak için yetki almak değil, zaten oradasın, bebeğe faydalı boyutu yapman gereklidir.
  - Tüm yaklaşımların, tıbbi olanlarda öncelikle, sevgi temelinde, insanlık boyutunda, fayda, hayır ve fizyolojik dengeyi korumak, gözetmek, Fizyo-patolojiden önlemek esastır.
- Hekime ümitsizlik yakışmaz, geleceği bilmediğimize göre, sonucu da bilemeyiz, sevgi ve insanlık yolunda, bilimsel yaklaşım, fizyolojiye uygun, Fizyo-patolojiden korunarak yaklaşımlar, mucizeler yaratabilir.
  - Hekim, ölüm bile bilimin bir verisi, bunun ders olarak alınmasını, gelecek boyuta göre bunların önlenmesi, tedbir alınması ile engellenebileceğini algılamalıdır.
  - Prematürelere için 1500gram altında yaşamının yüzde 10 civarından, bugün için 800 gram ve üstünde ölüm olmadığı, sorunlarında önlenmesi ile çok farklı bir aşamaya gelinmiştir.
  - Ben bilirim değil, hasta, olgu ve durumlar ile yeni gelişim ve değişim ile yaklaşmak, bilimi sevgi ve bireye saygı temelinde kullanmak önemlidir.
- Hekimlerin işlevi, tüm insanlığa bir sevgi oluşturmak, bir insanlık boyutuna örnek olmak için yetişmesi, işlevsel olması dışında bir boyut beklenemez.
  - İnsanlar, zarar ve zulüm yapabilir, ama gerçek insan denilmesi, insanlıkta olması, sevgi ile yaklaşması ile tanımlanabilir. Diğer boyut bir ibret, insanlık dışı boyuttur.
  - Neonatoloji Yoğun Bakımda Sağlık ekibi, bir sevgi halkası, bir iletişim ve ilişki yumağında saygı, bilim ve devamlı ilerleme, gelişim ile bilimsel boyutta olmak için oluşmuş, vardırılar.
  - İnsan olduğu algısında olan kişi, kendi farkındalığında olursa, varlığının bir sevgi halkası oluşturmak olduğunu tanımlar.
- Sevgi için objelere dayanmak, soyut kavramdan, somut objelere yönelmek, bir tapınma ve kurala bağlanıp, insanlıktan ve hatta sevgiden çıkmak anlamında, öne kendisini tanımaz kılmaktadır.
  - Hekim, hasta ve olgu değil, bilim ve devamlı değişim üzerine gelişeceği algısı ile, devamlı izlem ve gözleme dayalı, verilere özgün karar vermeleri gereklidir.

- Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde, gerçek sevgi, bilim değil, bilimin, olgu ve durum temelinde değişmesi, gelişmesi olduğu için, sevginin insanlık ve saygı ile oluşması önemsenmelidir.
- Sevgi boyutu, insanlık ilişkileri, kardeşlik bağları ve bilim üzere yaklaşım, hekimlerin sağlıkta yardım, destek, koruma işlevleri ile geliştiği ilerlediği, birlikte, ekip olarak yücelmesi, düşünen için bir gerçekliktir.
  - Hekim, hasta ötesinde, çevresi ve bilim dünyası ile bir insanlıkta önemli değişim, gelişim ve ders verebilecek boyutta olabilir, bu nedenle her olgu, özel, özgün, bilimsel bir ders niteliğindedir.
  - Bir yaşam sınırında prematürelere, akciğerlerin kapanmaması için, oda oksijen düzeyinin faydalı olmasının saptanması ile, tüm uygulamalar değişmiş, yaratılış tüm bilimi aralarımızda bir sevgi ve saygı halkası oluşturduğunu algılamalıyız.
- Servetin maddi olmadığı, sevgi ve insanlık ile yaklaşım yaparak, bilimde, yarar, fayda oluşturmak olduğu algılanmalı, kendimizin farkında olmalıyız.
  - Servet temelde yaratılışta, bunu algılayan, sevgi ve insanlıkta olan için buna mutluluk ile yaklaşan hedefine ulaşmış, zenginliğe kavuşmuştur.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde, birlikte durum değerlendirme ve çay saatindeki konuşmalar, sahip olunan servetin, yaşam sınırında olan prematürelere yaşatılması, sorunların önlenmesi, buna katkımızın olması olduğu algılanmaktadır.
  - Hedef bilim üzere olan, devamlı gelişim ve değişimde olup, yaratılışa sevgi ve saygısını algılamaktadır.
- Sevgi ve insanlıkta olanlar, yaşamın bir süreç olduğunu, varlığın kıymetine saygı ile yaklaşarak, en ufak bir zaman diliminde yarar, hayırlı olmayı hedefler, tam zararlı ve zulümde olana da karşı çıkmak bir insanlık görevidir, inanarak, zorlu koşullarda olsa bile hoşnut olmayı yaşarlar.
  - Hekim, yaşam sınırında olan prematürelere hakkında yaşam kararı değil, yaşam hakkı sağlama hedefindedir. Ölüm her varlığın kaçınılmaz sonudur ama sağlık, mutluluk ve izlem ile sorunların önüne geçmek bir arzudur, hedeftir.
  - Hoşnut olmak bir duygudur, insanların kendi yaratması ile, inanarak, bilime ve eğitime dayanarak, bir çabanın sonucunda oluşmaktadır.
  - Yaratılış üzere olmak, sevgi ve insanlıkta olmaktır, zaman, yaşam bir sınırlı süreç ise, bunu hayır, iyilik ile doldurmak, zamanı devamlı iyilikler ile bitmeyen bir boyuta getirmek amaçlanmalıdır.
- Yaratılışa sevgi ve insanlık olarak bağlı olanlar, ters yaklaşımda olanları dost edinmezler, onları uzaklaştırır, içten bile sevgi göstermezler, zulme sessiz kalmak bile dengeden sapmak olarak görürler.
  - Hekim, yaratılış Tıp bilimi, olgu, hastanın verisine göre, yaklaşım yapması söz konusu olduğu için, bunun dışında, zarar olasılığı olması bile dışlanma kriteri olmaktadır.
  - Neonatoloji Bilim Dalında, ötenazi, yaşam sınırında olan bir prematürenin, yaşamama kararının verilmesi olarak, bunun için, eğitim almış, beceri kazanmış ve devamlı gelişim ve değişim içinde olan bir insanın kabul edebileceği boyut olamaz.
  - Bazı ekonomi temelinde olarak, başarılı olma şüphesi olasılığında bile, tıbbi tedavi yapılmaması görüşleri sunulmaktadır, ancak Avrupa Konseyi, Hukuk Bilimi, yaşamın başlama ve bitmesi bilinmemektedir, Yaşam Hakkı sağlanmalıdır, bu

Estudam-yenidogan

kasıtlı, doğrudan suç niteliğindedir, bu açıdan dışlanması, karşı durulması gereken bir boyuttur, sevgisizlik, saygısızlık işaretidir.

- İnsanlar düşünce ve davranışlarını değiştirebilir, bir farkındalık içinde olarak, zarardan sevgi ve insanlığa geçebilirler, bu açıdan gönüller kapalı değil, sevgi anahtarı ile açılabilir olmalıdır.
  - Hekim, insanlık dışı olan yapıda sevgi içinde olamaz, değişimi gelişim ve insanlık boyutunda yapan, eğitim ile sevgi boyutuna ulaşanlara ise, bağışlama v dostluk oluşabilir.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde, ilk başlayanlar, oda hava oksijeninin saf oksijene göre daha iyi olması ters gelebilir, ama bir sistem olarak yaklaşım, akciğerin açık tutulması ile, gelişen boyut ile tüm düşünce ve davranışlarını değiştirebilirler, kalıp değil, sevgi ve prematüreye saygı geliştirmeleri beklenir.
- Sevgi maddi bir boyut olursa, tüketilince sevgi de kaybolur, bu açıdan paylaşım, destek, dayanak ve soyut katkılar ile bu maddi boyut, sevgi yaratılarak sürdürülebilir.
  - Hekim, bilimi kendisi, hastası değil, tüm insanlık, tüm bu ilime katkı anlamındadır, elbet sevgi ve insanlıkta olursa, olumlu katkı olacağı belirgindir.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Üniteleri toplumun bir insanlık algısının sevgi ile yayılmasını sağlayan merkezlerdir.
- Sevgi insanlık temelinde, saygı boyutunda olmalıdır. Karşılıklı bir menfaat ve kazanç değil, bir mutluluk boyutu olmalıdır.
  - Hekim, emzirmeyi dikkatlice incelediğinde, bebek ile annenin mutluluk denizinde yüzdüklerinin farkında olacaktır.
  - Tüm insanlık boyunca devam edecek duygu, sevgi olacaktır. Yaşam bir varlık olduğu algısı ile, sağlık yaklaşımı da bir bakıma sevginin nesiller boyu sürmesi çabasıdır.

ÖZET: Bir düşünecek olursak, insanlığın, hatta hayvanların var oluşları, nesillerin sürmesi, sevgi ancak sevgi ile olası olmuştur.

Medeniyet ve kültürel boyutların ise, sevgiyi insanlık temelinde, saygı ile teknolojinin kullanılması ile oluşmuştur. Savaşların amacı ise kendi istediği boyutta barıştır. Ancak Fetih kavramında olması ise, farklı düşünce ve algılarda toplumların bile, sevgi ve insanlıkta bütünleşmesine olanak sağlamaktır.

Kısaca insanları bir arada tutan tek güç sevgidir.

Değer Vurguları

Değer anlam olarak (nedirnedemek.com)² Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet, para olarak ölçülen veya ölçülmeye yüksek ve yararlı nitelik taşıyan, üstün boyutta anlamındadır.

Yaşam, bir insanın varlığı en yüksek değer olarak tanımlanmalıdır, bu açıdan Yaşam Hakkı ilk planda korunacak, tüm kamu, kurum ve kuruluşlardan kişilik hakları da gözetilmelidir.

- Değer, basit yenecek anlamda olursa, besin ise, zevk oluşturuyorsa, yenilecek, mutlu olunacak, hatırası saklanacak olur, yoksa, kendini çöpte bulur.

Estudam-yenidogan

- Hekim, değerin sağlığın, insanın insan olması, insanlık sıfatlarına sahip ve sevgi boyutunu taşıması, yayması ve fikir ile bütünleştirmesi ile olacağı algısındadır, buna çaba gösterir.
- Değer, en büyük değer, insandır, insanın yaşamı, hayatı varlığıdır.
- Değer, tesadüfen oluşan değil, barışa, hayra ve insanlığın yararına çalışarak, eğitilerek, beceri ile yapılan bir boyuttur, bunda korku ve endişe bile olmaz, insanlıkta düzenleme olur yola devam edilir.
  - Hekim, olgu ve hastasının, sağlığı, iyiliği için çaba harcar, geleceği bilmese de korku duymaz, tasalanmaz, izleme göre yaklaşımları yapar, devamlı gelişim üzere bilimsel değişimdedir.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım niteleri, en sık ölüm olan yerler olmasına karşın, ekip, Yaşam Hakkı temelinde, barış, iyilik ve sağlık amacı ile, yaklaşımlar yapması, gece, gündüz, 2 saat ekip olarak izlemesi, hepsinin ortak yaklaşım yapması ile devamlı hazır oldukları için, korku duymaz, tasalanmaz, gerekenleri yaparlar, bu açıdan insanlık boyutunda mutludurlar.
- Sevgi ile insanlık üzere eser üretenler, bir değer oluşturmakta, dlleri soyut, devamlı, zamana göre aşınmayan sevgi halkasında olur.
  - Hekim, yaşam hakkı üzerindeki çabasını, prematürenin sağlıklı olması, aradan geçen yıllar sonra, okul başarı notunu getirmesi ile doruğa ulaşır.
  - Yaşam, varlığın oluşmasıdır, bunun sağlıklı olması, insanlık boyutunu sevgi ve saygı ile sağlanması, en güzel armağan olacaktır, hekimler bunun için çabalar.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım nitelerinde bazı resimler vardır, aileler, aradan yıllar sonra çocuklarını getirirler, o zaman çekilen fotoğraflar konur, bunun anlamı o anları yaşayanlar için çok değerlidir, bilen bilir.
  - Ödül, maddi değil, manevi olan daha kıymetlidir, bir çocuğun size sevgi göstermesi, bir yaşam sınırında olan prematürenin yıllar sonra diplomasını göstermesi ölçülemez boyutta değerlidir.
- Değer, değeri bilen için anlamlıdır. Yaşam sınırında olan bir kişi, kendisi ötesinde sevdikleri açısından daha anlamlı olabilir.
  - Kalplerinde sevgi ve iyilik olanlar, değer kavramakta zorluk çekmezler. Hekim, bu yapıda olmalıdır.
  - İnsanlara sağlık olarak yardımcı olmanın anlamı değeri hekimler, sağlık elemanlarınca fark edilmeli, bunun mutluluğu yaşanmalıdır. Bağışlayıcı olmak, barış içinde, sevgide olmak bunların sonucu oluşacaktır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım nitesinde 2 saat kapalı bir hapis gibi gören ile, burada insanlara yardım, yaşam hakkını sağlamak, dostluk, kardeşlik, yardım algısını görmek, yaşamak, değerin farkında olmak işte bunlar algılayan içindir.
- Değerlere sahip olmanın ötesinde algılamak ve farkında olmak daha önemli, anlamlıdır.
  - Bir pırlantalı veya sade bir yüzüğün değeri, içinde yazıla isim, eşinizin adıdır. Anlam katan önemlidir.
  - Hekim, bir servisin ağır ve zor olması değil, oraya yaptığı katkı önemlidir. Hoşnutluk, değer ve orayı cennete dönüştürecek değerler, eserler yaratmasıdır, yaşam hakkını sağlamasıdır.
  - Neonatoloji Yoğun Bakım nitesinde çalışanlar, en değerli yerde, cennette yaşadıklarının algısındadırlar, bu kadar çok yaşama döndürmek, yaşamayı

sağlamak, nefes alamayan mor bebeklerin oksijenlenmesini sağlamak bunun anlamıdır.

- Değerler, fark edilmeyebilir, ama yaratılış, faydalanan algılamasa bile, yaşamsal önemi olabilir.
  - Hekimler, özellikle canlandırma boyutu ile yapılanların bir hayat kurtarıcı olduğunu algılamayan kişinin yaşaması ile mutluluğu yakalar.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde kalan ve taburcu olan bebekler, zamanla büyümeleri ve erişkin boyuta gelmeleri ile, geçmişlerine inanmakta zorluk çekebilmektedirler.
  - Zamanla prematüre olup, mühendis olanlar, geçen süreç içinde yaşamlarının bir mucize olarak oluştuğunu algılamakta zorlanabilirler.
  - Hekimler, günlerce 24 saat didindikleri bebeklerin zamanla ulaştığı boyutu görmeleri ile hekimliğe inançları daha da artmaktadır.
- Hekimliğin değerini alınan para, yapılan iş değil, mala dönüştürme olarak görenler, değer kavramını bilmeyen sağlık elemanları olmaktadır.
  - Hekim, Yaşam Hakkı konusunda maddi değer boyutunda olamaz, soyut değerler maddi boyut ile karşılaştırma bile yapılamaz.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışanların, tüm çabaları, soyut değerler, insanlık içindir, aksi durumda çalışamaz, insanın bedeni dayanmaz, kaldıramaz.
- Sevgi üzerine olan değer, maddi boyuta çekilmez, parmaktaki yüzük, arkasındaki isim ile sonsuz değer kazanır, hekim sağlık yaklaşımı ile anlam kazanır.
  - Bir fiil yerine getirilince, bunun anlamı önemlidir, değeri varlığın anlamına göre, yaşamsal boyuta göre öne çıkar, canlandırma boyutu en değerli olandır.
  - Doğumhanede yaşama döndürülen bir bebek, yaşadığı süreç olarak, yarattığı değer ile ölümsüz bir katkı sağlamakta ve yaşadıkça da değere değer katmaktadır.
  - Bilerek, eğitilmiş ve amaca yönelik yaşam hakkını sağlayan hekim, bu konuda bilerek, isteyerek bir ekip olarak yaklaşım yapmaktadır, bu onun var oluş amacı, gayesidir.
- Sevgi maddi ve değerlerde yine maddi boyutta olursa, soyut, insanlığın önüne geçen, boyutta olursa, bunun bir aldanma olduğu, yaşam hakkı ve gerçekten değere gereksinim olunca anlaşılır, umulur ki geç kalınmış olmasın.
  - Bazen, daha iyi bir yaşam denilerek bir boyut yakalanmak istenir, Yenidoğan Yoğun Bakım Üniteleri belirli kriterler ile oluşmaktadır, burada medikal boyut önemlidir, lüks değil, yarar ve insanlık öne çıkar.
  - Her Neonatoloji Yoğun Bakım, yaşam sınırında olan prematürelere bakamaz, özel eğitilmiş ve deneyim gereklidir, bu açıdan sevk gereklidir.
  - İşlevsel boyut, tıbbi yaklaşımlarda önemlidir, bu etkin, verimli ve işlevsel ekip ve donanım ile olasıdır.
- Bazı tıbbi yaklaşımlar vardır, bunlar otelcilik hizmetindedirler, tıbbi yardım ikinci plandadır, bu yapıların sağlık boyutunda ayaktan tedavi ve kontrollerde etkisi sayılır, Yoğun Bakım yapamazlar.
  - Bir sağlık kuruluşu amaca göre yapılır, buna göre standartları olur, bu açıdan hiçbir ölçüye tutturmayanlar, sağlık açısından bir değeri olamaz.
  - Yenidoğan Yoğun Bakımları verdikleri hizmetlere göre sınıflandırılırlar, uygun olmayan hastaları, prematürelere kabul edemez, sevk etmeleri gerekir.

Estudam-yenidogan

- Veremeyeceği hizmeti sunmaya çalışmak, tıbbi açıdan suç kavramında olup, yapılanlar değersizdir, hastaları sevk etmeleri gereklidir.
- Bir insan olana, yaptıkları çalışma, liyakatli bir durum, yapı ve eser üretme çabasında olması, onlara bir kazanç ötesi, bir yaratılışın tebliği, işareti olarak değer kazandırmaktadır.
  - Hekimler bir bakıma, yaşam ve sağlık boyutunda, insanlığa katkı yaptıkları dikkate alındığında, değer üreten bir iş yapmaktadırlar.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım yaklaşımlarında, her an, her zaman, bir prematürenin yaşamı açısından bir katkı sağlandığı gözlenir, izlenir ve bir mutluluk işareti olur.
  - Neonatoloji Bilim Dalınca çalışan sağlık elemanlarının sevgi üzere, değer yaratmak için var oldukları, işlevlerinin bu olduğunu algılamalıdır.
- İnsana tıbbi açıdan yapılan yaklaşımlar, sağlıklı kişilere yapılması, sağlığın devamlılığı, kontrolü bile olsa, çok değerlidir, değerleri düşürmemelidir, kontroller olmaz ise, sorunlar, ağır hastalıklar gelişecektir, doğumun sağlıklı olması kontrollere bağlıdır, bozgunculuk yapılarak fesatlık çıkarılmamalıdır.
  - Bir sağlık elemanı, özellikle canlandırma işleminde, yaptığı işin değerini düşürerek algılamamalıdır, bir varlık, bir insanlık yaratmakta, bir fesat ve bozgunculuk yaratmamaktadır, yaşama döndürmeye çalıştığı kişi katil bile olsa, daha sonraki yaşamındaki boyutu bilinemez, insanlık görevi uygulanır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakımda yaşam sınırında olan Prematürelere yaşatma çabası, onların daha sonra ne olacağı konusu değil, medikal yaklaşım olmaz ise var olmayacakları konusunu vurgular.
- Hekim tıbbi işini yapması, değer üretmesi ile güzel iş yapmakta, zaman süreci olarak ta belirgin bir süreç oluşturmakta, barış ve hayır, sağlık üzere olmak.
  - Hekimin eğitimi, bilerek, inanarak, sağlık boyutu olarak insanlara yönelik iyilik yapmak, bunu bir süreç olarak ömür boyunca oluşturmak, yaptığı değerler ile örnek kişilik oluşturmak olmalıdır. Etik ilkeler de bunu gerekli kılar.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışanlar, 24 saat devamlı olgular üzere, verileri analiz etmeleri, bilerek, prematürelere sağlık hizmetleri yapmaları, en mutlu, güzel anlardır ve ödülleri de sevgide olmalarıdır.
- Hekim olanlar mutlulukla ifade ederler ki, ne mutlu bize, insanlara sağlık açısından yardım ediyor, insanlığa hizmet için değer üretiyor ve bizi çok sevgi dolu kılıyor.
  - Bir Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışan sağlık elemanı, ayakta duracak hali kalmadığının farkında bile olmasa da mutluluk içinde yürüdüğünü algılamaz bile.
  - Tarih boyunca insanlara bakanlar olmuştur, var olmaya devam edecektir, ancak her canlandırma boyutunda yaşama döndürülenlerin olması, bu ödül ile gücün devamlılığını sağlamaktadır.
- Bir hekim, neden var oldum diye sorgu içinde olursa, insanlara yardım, destek ve sağlıklı olmaları, onları varlıkları, değerlerini oluşturma dışında yaratılmamışlardır.
  - İnsanların yaratılışı, kendilerinin farkına varmak ise, hekimler ise, bireylerin, toplumun sağlığı ve iyiliği üzere, yapılanmayı öngörmesi ile var olurlar.
  - Bir Neonatoloji Yoğun Bakım Ünitesinde çalışan sağlık elemanı, varlığı ile özellikle yaşam sınırında olanların yaşamasını sağladığı için, kendilerinin varlığının, yaratılmasının, değer yaratmak, yaşamı sağlamak olarak algıladılar.

Estudam-yenidoğan

- Hekimlik eğitimi almış bir kişiden beklenen, isteyerek, becerisini geliştirip, arttırarak, devamlı gelişim, ilerleme boyutundadır, ömür boyu sürdürme amacındadır.
  - Bir kimse bağımlı olduğundan kopamadığı gibi, Yenidoğan Yoğun Bakımda prematürelere yaşamaları konusunda çabalar dikkate alındığında, insanlar bu mutluluktan kopamazlar, yaratılan değer, yaşam hakkı boyutudur.
  - Yaratılış üzere olan kişi, eğitimin gereği olarak, çalışarak değer üretme peşindedir, yaşamın amacı da budur, hekimlerin davranışının etik ilkeleri de bu amaçla oluşturulmuştur.
- Bilim üzere, hastanın verisi, kanıta-dayalı tıp kavramında çok önemli, çok değerlidir, eğitim, beceri kazanmak, bunun anlamını algılamak, kavramak için yapılmaktadır.
  - Bir sağlık personeli, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışıyorsa, belirttiği veriler, yaşamsal önemlidir, çok değerlidir, zaman önemli değil, tüm Ünite haberdar olur, gerekeni yapar.
  - Kitaplarda teorik yazanların tümü, olgudaki verilerin analizi yapısındadır, gerçek değerlidir, ancak hastadaki gerçek ve kanıta-dayalı bir yapıdadır, önemlidir.
- Bazı veriler değeri önemsenir, bir prematürenin doku oksijenlenmesi öne çıkar, yapılanlara katkı sağlanması ve etkisinin irdelenmesi için öne alınmalıdır.
  - Güç bilimde, saygınlık bireyde, yapılan iş ise sevgi boyutu ile oluşturulmalı, verilere göre yaklaşım yapılmalıdır.
  - Bir prematüreye ne kadar oksijen verilecek sorusuna, bebeğe sor, oksijenlenmesine bak, ona göre yaklaşım yap, zarar değil, etkin ve verimli olmaya çalış denilir.
- Değer, gerçek, hastaya dayalı olmalı, net, somut veri olmalıdır, tartışmaya mahal bırakılmaz, ancak yorum hür ve bireye aittir, bu açıdan tıp bilimi, hasta ve duruma göre yapılır, terzilik esastır.
  - Bir prematürenin yaklaşımında, müdavi, hastanın yanında olan, ona bakan hekim, ekip sorumluluk taşır ve gereken yaklaşımı yapar, yazar ve bu notlar irdelenir.
  - Teorik akla göre bir veri değil, somut elde edilen yazılı sonuç, gerçek boyut olarak medikal irdelemeye gerek duyulur.
  - Yoğun Bakımlarda her boyutta ekip nöbettedir, derhal yaklaşım yapılması gerekir.
- Eğitim, bilim üzere olmak, yaklaşımlarda yaratılış üzere, bilinçli olmak anlamındadır ve bu kişiler, veriye göre yaklaşım yapmaları, devamlı bilimsel sorgulamaları nedeniyle korku ve tasalanma değil, izlem ile yaklaşımı planlarlar.
  - Bir hekimin eğitimi, kendi arzusu ile olmakta, bu bir adanmışlık ve bir insanlığa yararlı olma amacıdır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde sağlık çalışanlarının adanmışlıkları örnek boyutunda olmaktadır, algılamak gerekir. Çalışanlar bir sevgi ile aşk ile yapıyoruz derler.
  - Bilerek, isteyerek gece sabaha kadar nöbet tutanlar, devamlı prematürenin oksijenlenmesini ayarlamaya çalışanlar, elbet yaratılışları gereği, bu adanmışlığı, sevgi ve insanlık olarak yapar, mutluluğu yakalar, yaşamlarında tasalanmazlar bile.
- Değer, değeri algılayan, değeri değer yapan için geçerlidir.
  - Çanakkale’de Anzak düşman iken kan kardeşi olmamızdaki boyut, yaşam, insana değer verme ve saygı duymaktan gelmekte, savaş dışında kardeşlik ve insanlık ile gönül almalarından kaynaklanmıştır.

Estudam-yenidogan

- Ölen bir kişinin elini tutmak, ona insan olduğunu, yalnız olmadığını hissettirmenin, ne kadar değerli olduğunu algılamayana anlatamazsınız.
- Bir bebeği, hatta prematüreyi sever okşarsanız, size hemen cevap verir, en değerli ürünü olan kaka ve çişini yapar, rahatlar ve sizin kucağınızda uyur. Bundan daha değerli bir boyut, armağana ben rastlamadım.
- Değerli ve sanat eseri üreten kişinin yaklaşımı, oluşturduğu duygu boyutu açısından irdelenir, eser, zaman süreci içinde devamlı günceldir, başkaları açısından da değer üretme vesilesi olur, gelişmeye olanak sağlar.
  - Zaman devamlı akar, köprü altından akan nehir gibidir, yapılan işler, sağlıkta yaşam hakkı, canlandırma ise, yeniden suyun çıkarılması gibi bir varlık oluşmasıdır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde, her bebeğin altını değiştirmek, bir verilen yemeğin sindirilmesi ve yararlı olmasının kontrolüdür, eğer olumlu, metabolize olmuş ise, mutluluktan uçar insanı.
  - Bir prematürenin bağırsak tıkanıklığını, okşayarak, sevgi ile konuşarak açmanın anlamı, onu cerrahiden kurtarmanın değerini ancak algılayan bilir.
- İnsanlar temelde bir kalıp içinde sıkışır, düşünce be bağımsızlığını yitirse, bir bakıma esir gibi, kopyacı pozisyonunda olur, bir atılım, bir affediliş, bir hikmet ile aşmak, benliği üzerine çıkmak, sevgi ile insanlığı bütünleştirmek ile kurtuluşa yakalamalıdır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakımda çalışan sağlık elemanlarını sevmemek olası değildir, onların yaklaşımları sevmektir, seven kişiler sevilirler.
  - Kalplerinde iyilik ve güzellik olanlar Neonatoloji Yoğun Bakımda çalışırlar. Olmayan zaten beş dakika bile duramaz.
- Sevgi ile insanlıkta değerler oluşturanlar, rahmet ve hoşnutluk içinde, bir mutluluk denizinde yüzmektedirler.
  - Neonatoloji Yoğun Bakımda çalışanlara cenneti sorarsanız, biz orada çalışıyoruz derler, bu nimetten daha üstünü olamaz derler.
  - Yenidoğan Yoğun Bakımda çalışmak, en zor tıbbi ortamda olmaktır, bunun anlamı, sevmek, sevmek ve sevmektir.
  - Rahmet ve hoşnutluk kavramlarını sorarsanız, bir prematürenin sağlıklı oksijenlenmesini gece ve gündüz başında durarak sağlamaktır derim.
- Bir insandan ne beklenir, değer üretmek ise, hekimlerin ürettikleri değer, bireylerin sağlığı ve varlıklarıdır, yüce bir işlev için daha güçlü eğitim ve yaklaşım içinde olmalıdırlar.
  - Birisine başarı mutluluk getirmez dersanız, siz bir saat Yenidoğan Yoğun Bakımda bir sınırdaki yaşamı olan prematürenin oksijenlenmesini sağlayın, mutluluğun anlamını kavrayarsınız derim.
  - Neonatoloji Bilim Dalı tıbbi açıdan sadece bilim değil, sevgi ve insanlığın olduğu, görülen ve görülmeyen, somut ve soyut duyguların yaşandığı, mutluluğun tepe yaptığı, devamlı ileriye yönelerek gelişim üzere değişimin yaşandığı yerdir.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde ortak toplantı ve fikir alışverişi olan çay saatinde konuşulanlara bakınca, sevginin, duygusal yoğunluğun ve insanlığın söz edildiğini görürsünüz.
- Değer, soyut anlamda olmalı, maddi para ile satılabilir olmamalıdır, maddi paraya dönüşenler ise değer kabul edilemez.
  - Zenginlik, mal ve mülkte değil, sevgide, insanlıkta, yapılan değerli işlerdedir.

Estudam-yenidogan

- Değerlerini satan kişi, kendisini de pazarlamaktadır, geçim temini için çalışmak, değer satmak değil, emek üretmektir.
- Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışanlar, emekli olsalar bile o değeri yüreklerinde taşır ve gurur duyarlar.
- Hekimler, yaptıkları sağlık işlerinde ödül almak veya ödül beklemek için yaklaşım yapmazlar, tüm sağlık yaklaşımları zaten bir nevi ödül olmaktadır.
  - Hekimlerin temel işlevi, kontrol ve bireyleri zararlı olanlardan korumak, fizyolojinin devamlılığını sağlamak, Fizyo-patolojik oluşumların engellenmesini oluşturmak denilebilir.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışanlara ödül olarak ne isterseniz denilince, bu Ünite de çalışmak derler, en büyük ödül orada olmak, yaşam hakkının sağlanmasıdır.
- Sevgiden daha değerli ne olabilir? Düşünmek bile bir yanılığın eseridir.
  - İnsanlar tek şey için yaşarlar, didinir, çalışır ve eser üretmeye çalışırlar. Sevgi, ama soyut sevgi, yaratılış, insanlığa, değerlere olan sevgidir bu.
  - Bir hastanın kimsesi yoksa, ona sevgi sözcük bile olarak söyleyecek şeyi yoksa, gidin onunla konuşun. Bu bebek, prematüre olsa bile dokunun, sevin, konuşun, ne kadar algıladığımı, değiştiğini, mutlu olduğunu göreceksiniz.
  - İngiltere’de Cerrahi Stajında İngilizce Edebiyat hocası olan hastam, benimle konuşur musun diye sordu. Usul olarak aristokratik konuştuğumu, genel konuşma ve sokak dillerinden farklı olduğunu, bu açıdan değiştirmeden, benimle konuşur musun dedi. Öğleden sonra saat üçten itibaren bir hafta yattığı sürece, iki saat konuştuk, her şeyden söz ettik. Bir eğitmen, düzeyi düşük lisan konuşanlarla birlikte olmak istememesi, kendi mesleğine de bir saygı ve verdiği değer açısından önemsemiştim.
- Sevgi ve insani değerleri kabul etmeyen, maddi boyut olarak nitelendirenler, yaptıkları yaklaşımlar para üzerine olacağı için, soyut kavramlar açısından ölçü tutturulamaz, onlara değer de verilemez.
  - İnsana değer vermeyen, değer verir gibi davrananlara, kucaklarına beslemek için bir bebek verin, nasıl kaçtıklarını göreceksiniz, sizde onlardan öyle kaçın.
  - Eğitim, beceri kazanmak, insanlık üzere, sevgi ile yardım etmek, hekimlerde de sağlık üzerine didinmek olmalıdır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışanların, sevgi ölçüsünü tutturamıyorlarsa alışamazlar. Bir naklen gelen sorumlu hemşire, Order/istem olarak sevgi gösterin diye yazdım, ben bunu yapamam diyerek ayrılmıştı.
- Her olgu, her boyut, tıpta bir bilime sunum, bir katkı niteliğindedir, oluşan ve oluşturulan değerler, eğitim ile paylaşılmalıdır, ibretler de kaçınmak için ders niteliği taşımalıdır.
  - Eğitim ve beceri kazanmanın anlamı, gereksiz bilgi almak değil, bunu işleve dönüştürerek değer yaratmak, hekimler için sağlık oluşturmak olmalıdır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde devamlı bir çaba vardır, teknolojik temel ötesinde, devamlı gelişim ve değişimi sağlamak için eğitim ve beceri kazanmak gelir.
  - Hekimlikte insan olarak sevgide olmak, eğitim ile öğrenilir, hasta üzerinde ise bilgi ve beceri terzilik yapılır, olgu temelinde bilim genişletilir.

Estudam-yenidogan

- Değer ücreti olan bir boyut değil, bir hedef, bir ulaşılması istenen, ama devamlı bir ileri revize edilen boyuttur.
  - Hekim, daima önce kendisine saygı duyarak, yaptığı yaklaşımın bir sağlık boyutu olduğunun algısında olmalıdır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde kıyafetler aynı ve torba şeklindedir, burada insanlar, konuşmaları ve yaptıkları sevgi üzere değerler, bebelere yaklaşımları ile yücelirler.
  - Neonatoloji Biliminde çalışanlar, yere ayak basmazlar, daima bir havada, uçarak, sevgide ve insanlıkta dolaşırlar. Sözlerinden bal damlar, gerçekçi ama ümit dolu, sevecendirler. Zarar ve zulümde ise aslan, kartal olurlar, bu açıdan sorun sizdedir.
- Zaman devamlı değişen, bir körünün altından geçen su gibidir, ama yapılan, oluşturulan değerler geçici değil, bir toplumda, insanlığa bir eser, kıymet olarak kalacaktır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışanlar, bu algıları emekli olsalar bile yaşarlar, oradaki Yaşam Hakkının sağlanması, sevgi ve insanlık boyutunu devamlı anarlar.
  - Bir kişi fayda oluşturuyorsa, varlığı ile yaşamı sağlıyor, insan olmasına neden oluyorsa, o zaman en kıymetli yerde, Neonatoloji Yoğun Bakım Ünitesindedir.
- Değer üreten ve sevgi üzerine insanlıkta olanlar, geçmişte bize bıraktıkları mirası, insanlığı, gelecek nesiller olarak idamesi ve geliştirilmesini amaç, ödev kabul etmeliyiz.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışanların duası ne olur diye düşünürsek: Yaşam Hakkını yaşam sınırında olan prematürelere vermeye devam etmemizi sağla, bizi insanlığın ve sevginin mirasçısı ve oluşturucusu yaptığın için, iyilikler ve güzellikler yaratılan bir yerde olmamızı sağladığın için, iş yapıp, değerler ürettiğimiz için, şükürler, mutluluğu algıladığımız için, en zor tıbbi şartlarda güzelliği yakaladığımız için şükran dileriz.
- Tüm varlıklar yaşadıkları, var oldukları zaman içinde, bir iş yaparlar, bunun değer üretmek üzere olması beklenir.
  - Hekim, amaçlarının sağlık temelinde değer üretmek, çalışarak didinerek eser yapmak, yaşam hakları, sağlıklı olmayı sağlamak olduğunun farkında olmalıdır.
  - Düşünürseniz, yaşamınızda yaptığınız işin, özellikle Yenidoğan Yoğun Bakımda çalışmışsanız, tüm ömre yeterli değerler olduğunu algıyorsunuz.
- Değer üretebilmek için, o konuda eğitim almak ve beceri kazanmak gerekir. Hekimler için, insanlık boyutu ve sevgi de mutlak gerekli olandır.
  - Bir iş yaparken, bilgisiz ve becerisiz olarak başarılı olmanız beklenmez. Eğitim olarak diploma almak değil, insanlık ve sevgi temelinde bunları geliştirmek ve devamlı değiştirmek olmalıdır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde bebeğine bakan üniversite hocası bir anne, bebek yetiştirirken, yarım kiloya kadar bebeğin kakası yenirmiş dedi, elma yiyen bir bebeğin kakası o kadar güzel kokar ki yenilebilir dedi. Buradaki kastım, devamlı bakıyor, sindirim, metabolize edip etmediğini kontrol ediyorsunuz, bu bi sevgi işareti olarak biraz abarttım demistir.
  - İbadet çalışarak değer üretmek demektir, bu anlamda, Yenidoğan Yoğun Bakımda çalışan kişiler devamlı ibadet yapmaktadırlar.

Estudam-yenidogan

- Değerli olan, birey ve durum ile alakalı, bilimsel veri olmalı, gerçekçilik üzere yapılmalı, Yaşam hakkı gibi boyutları kapsamalıdır, ki bunu belirten kişi, söyledikleri tümünden değerlidir.
  - İnsanları değerli yapan, kişiliği, yaptıkları, tutum ve davranışlarıdır. Hekim, bilimsel dayanak ve gerekçeleri ile, yaklaşımlarında değerli boyutu yakalar.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde yapılanlar ufak bir düzenleme, oksijenin bebeğin oksijenlenmesine göre ayarlanması gibi görülse de yaşamsal ve hayati önemlidir.
- Danışman, konsültan, eğer hasta verilerini bilim üzere, tıbbi katkı açısından önemli bir öğüt veriyorsa saygın ve yaşamsal önemli güçlü etkinlik sağlar.
  - Hekim, sağlık açısından yararlı ve faydalı yaklaşımlarda bulunacağı, zarar unsurunun olmayacağı ve korunma ve gözetmeyi en üst düzeyde sağladığı için, tüm toplumda dinlenen, örnek alınan bir kişi olmaktadır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde bir görev de anneleri, aileleri eğitmek, onlara cilt, cilde temasın anlamını ve uygulamasını göstermeli ve bunun mutluluğunu yaşatmalıdır.
- Hekim, günlük yaptıklarını yazar, tüm Neonatoloji Ünitelerinde tüm veriler işlenir, bunun anlamı, irdelerken daha net değeri anlaşılmalıdır.
  - Hekim, bazı suçlamalar karşısında, durum ve olaylara karşı yazılan yazılar ile dikkat ve özen eksikliğinin olmadığı, anında saptanıp, gerekenlerin yapıldığı ancak komplikasyonun önlenemediğini vurgulayacaktır. Daha sonra değil, o zaman yazılanların değeri, hukuki anlamı olmaktadır.
  - Yenidoğan yoğun Bakım Ünitesinde otomatik cihazların olması ve bunların devamlı kayıta olması ile, yardımcı olma ötesinde, daha sonra da değerlendirme imkanı sağlamaktadır.
- Değerleri yalan sayan, uymayan, inanışlara karışmaması, özel, özgün olmasına karşın, anlamı ve yetkisi olmadan yargılayan, bunların sevgi ve insanlıktan uzak oldukları algısı ile uzaklaşmalıdır.
  - Hekim, bazı kişilerin inanışları ve yaşamı bir yalan gibi saymaları ile, sağlık boyutuna inanmaz, ama ölüm konusu edilince, farklı düşüncede olurlar, geç kalmamaları, değerler içinde olmaları temenni edilir.
  - Neonatoloji Yoğun Bakımda Yaşam Hakkı dahil, sağlık değerleri konusunda tıbbi yaklaşım dışında, ailenin karışma ve prematüreyi çıkarma ve ventilatörden uzaklaştırma kararı veremezler, verirlerse de savcılık tarafından cezalandırılırlar.
  - Yaşam Hakkına saygı duymayan, yalan sayanların hekimler arasında herhangi bir değeri yoktur ve müdahale etmeleri durumunda savcılık harekete geçer.

ÖZET: Sevgi ve insanlık, ortada bir değer varsa geçerli olur. Bunu maddi değil, soyut, manevi olması ile geleceği, zaman sürecini aşan ve nesiller boyut sürdüren olacağı bilinir, gözlenir.

Hekim, tüm yaşamında etik ilkeler boyutunda, kendisi ve toplumda uygun olmayan davranışlardan, değer boyutu dışında olanlardan kaçınır. Tıbbi Deontoloji Nizamnamesinde (7. Madde) *Tabip sanat ve mesleğinin icrası dışında dahi olsa, meslek ahlak ve adabı ile telif edilemeyen hareketlerden kaçınır.* Yaşamı bir bakıma örnek kişilik olması beklenir. Bu sağlık, yaşam ve ölüm boyutunda olan, yaratılışı, bilim ile algılayan kişilerde beklenen durum da denilebilir.

Eser Vurguları

Eser kelime anlamı olarak (nedirnedemek.com)²: Emek sonucu ortaya konan ürün, yayın, kitap, yapıt, meydana getirilen şeylerdir.

Kendimizin ürettiği, somut bir eylemin sonucu olanıdır.

Elbette sevgi ve insanlık üzere olan eserler örnek alınır, tekrarlanır, ilerletme ve genişletilmesi beklenir. Kötü, zarar ve zulüm olanlar ise ibretlik, yok edilmeye çalışılır.

- Bir insanın en büyük eseri kendisidir, eğitimi, insanlığa yaklaşımı ve sevgi boyutu değerini boyutunu tanımlar.
  - Hekim, bir insanın en değerli boyutu olan sağlığı üzerinde etkin olduğu dikkate alındığına, en değerli boyutu eser olarak oluşmasını sağlar.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinden taburcu olan her olgu, bir eserdir, tıbbın sevgi ve değer olarak oluşan bir eserdir.
- Çizilen bir eser, bir değerdir, aynısı tekrar çizilmez, bu açıdan korunma ve gözetilmesi, insanlığın bir değerinin korunmasıdır.
  - Hekim, her bireyin bir yaratılış olarak eser olduğunu, bunları sevgi ile kucaklayarak, insanlıkta olmaları, öz benliklerini satmadan, gazaba uğrayanlardan olmamalarını dilerler, zararlı alışkanlıklardan kurtulmalarını öğütlerler.
  - İnsanlar bir bakıma başkalarını kıskanmaları, onlara özenmeleri ile, benliklerini değişmesi ve sevgiden uzaklaşmaları ile sorunlar içine düştükleri gözlenir, bu sağlık elemanları için, üzücü olması ötesinde, öğütlerinin etkisiz olmasına da üzülmürler.
  - Gerçek sevgi ve insanlıkta olduğunu, zenginlik olarak elde edeceklerini sananlar, bazı şeylerin örtülmesi ile, azap duygularından kurtulmaları için, sevgiye dönmeleri beklenir, tek kurtuluş yolu da budur.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışanları kıskanmak olasıdır, onca çalışmanın ötesinde, oluşan yaşam hakkı ve prematürelere sağlıklı taburcu edilmesi, kıskanma yerine, bir uyarı, motivasyon olması gerekirken, yapılan çirkinlikler üzücü olmaktadır.
  - Bir şeye hayranlık duymak, onu örnek almak, eğitim ile onu geçmek ve daha ileri değişimi yakalamak için olur, yoksa tersi yaklaşım, bireyleri insanlıktan uzaklaştırır.
- Eser üretirken ahde vefa olmaz ise, yapılan bir kopyadan öte olamaz.
  - Hekim, kendisini eğitime hocaları, bilime ve daha doğru yaklaşım ile hastaları, gerçek eğitimcilerle vefa duymalıdır, onları ile gelişim ve değişimi yakalamış olabilir.
  - Bir meyve yerken, onun yetişmesi, ağacın önemi belirgindir, bu açıdan yaratılış ve buna saygı ile bilim ile yaklaşan taktir edilmelidir.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde aylarca izlenen yaşam sınırındaki bir prematürenin, sağlıklı olması, ekibin bir başarısıdır, bunu algılamayan, vefa duymayanlara insanlıktan sapan kişiler denilebilir.
  - Neonatoloji Biliminde bir prematürenin ailesine yaşam hakkı için yapılan çabaları anlatırken, bırakın ölsün, biz yeni bebek yaparız demeleri, onların insan, sevgi ve varlık boyutunu algılamadıkları, yaşama ahde vefa duygu duymadıkları, insanlıktan sapanlardır, Çocuk Hakları Kanununda göre çocuk koruma aileye verilebileceği bilinmelidir.

Estudam-yenidogan

- Yaşama, cana saygı duymayan, canlandırma yaparken, bırakın ölsün diyene ne denir?
- Birçok buluş, aykırı düşünce, bir delinin fikri olarak yorumlanmış, ancak gerçekleştikten sonra da ben demiştim, ondan yapıldı diyenlere rastlanır.
  - Hekim, bazı kültürlerde deli olarak yorumlanır, çünkü geleneksel değil, gelişim, değişim üzere, kalıp değil, bireye göre ideal, güzel ve doğruyu sağlıklı bulması şeklindedir.
  - Yenidoğan bir bebeği 40 gün yıkamayın diyen büyüklerle karşın, her gün temizleyin, silin ve pisliklerden arındırın diyen kişi, bir temizliği öneren hekimdir, ancak bunu bilmeyen, yapamayan için, öğrenmesi esastır, karşı çıkması değildir.
  - Uyarıcı olan, öğüt veren, gerçek ve bilimsel veriyi söyleyen hekim toplumda yabancı görülebilir, emzirin demek, ben fakir değilim ile cevaplayan anneye, zenginliğini, sadece bebeğine özgü, senin yaptığını bebekten niye sakınıyorsun demek ile yanıtlanabilir.
- Bazı bilgiler, zaman içinde oluşan bazı toplumların algıları, zarar ve bilim dışı, bozgunculuk oluşturanlardır, bu yaşamları tehdit ettiği de algılanmalıdır.
  - İshalde sıvı kaybedildiğine göre, verilen su da dışarı çıktığına göre, vermeyelim, dışarı çıkan ishal de azalsın, yapamasın zihniyeti, ölümleri arttırmaktan öteye gidemez.
  - Eser, değerli, insanlığın sanat ve taktir edeceği boyutlar içinde, zarar, zulüm ve çirkinlik eser değil, zalim olmanın işaretleridir. Bunu örmek için mal, zenginlik ve şımarıklık içinde olmaları, onları suçlu olmaktan başka yere götürmez.
  - Hekimler, özellikle Yenidoğan Yoğun Bakımdan, her taburcu olan, kontrole gelmek üzere eve gönderilen bebekler bir eserdir, bilimin ve sevginin, bakımın, insanlığın bir eseridirler.
- Eser üretirken, sağlık yaklaşımlarında dikkat ve özen ile yapılır, tıp biliminin, bireye uyarlanması, izlem ve elde edilenin yorumu ile oluşur.
  - Hekim, Yenidoğan Yoğun Bakım ünitesinde, bir ekip olarak çalıştığı için, tümünden bireye, bir prematürenin oksijenlenmesi dahil, bir eser olarak görülür, tüm çaba burada yoğunlaşır, varlığın sağlanması öne alınır.
  - Her bireyin bebeğin varlığı, yaratılışı farklı olduğu için, alınan kararlar, bireye özgü, devamlı izlemler ile buna göre, elde edilen veriye göre değişmesini gerekli kılar, eser yaratmak burada, gelişerek, değişimi yakalamaktadır.
- Eser bir kopyacılık değildir, gündüz ve gece birbirine benzer değil, her gün kendisine özgü bir yapı içinde, bir değer oluşturmaktadır, buna algılamak ve farkında olmak önemlidir.
  - Hekim, Her tıbbi yaklaşımının bir eser olduğu, tıbbi bilginin, birey üzerinde yorumlanması, oluşan kararlar ile, özel, özgün, tek yapısı ile bir değer yapmaktadır.
  - Eser bilinen karakalem yerine başka bir metot uygulamak değil, aynı şeyi kullanılması bile olsa, tüm yapılanlardan farklı oluşmasıdır, her birey kendisine özgü bir yapısı olduğundan, tıbbi yaklaşımlarda tümü bir eser niteliğindedir, kopyacılık oluşamaz.
- Eser üretmek için öğretmenler sadece bireyin kendi boyutunu, kendi yeteneklerinin ortaya çıkmasını sağlarlar. Eğitimde kalıbı yapması değil, ondan bir boyut yakalaması istenir. Ortaya bir elma konulsa bile, elmanın aynı kopyası değil, kendi, bireysel algısının oluşturması istenir.

Estudam-yenidogan

- Hekim, oluşturduğu sağlık boyutu, her bireyin özel, özgün ve verisi de kendisine göre ise, burada oluşunların hepsi ayrı bir karar ve buluş şeklinde olmalı, Tıp Bilimi boyutunda da olmalıdır. Bunun izlem ile gözlenmesi de karardaki isabet açısından önemlidir.
- Yenidoğan Yoğun Bakı Ünitesinde bir prematüreye bakarken, onun ne kadar oksijen verileceği kitaplardan, bilimden değil, olgudan, olgunun oksijenlenme boyutu ile ancak saptanabilir. Bu devamlı değiştiği için, devamlı izlem, bakım ve yardım gerekli olmaktadır, bunun anlamı prematüreye bakmak bir eser oluşturmaktır.
- Hastalarda oluşun veriler, devamlı arka arkaya olur, bunlar sabit olabildiği gibi, devamlı değişken de olabilir. Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde devamlı değişken olması bu yaklaşımların bir eser oluşturmaktaki gibi, devamlı işlenmesini gerekli kılar.
  - Hekim, Tıp Bilimi içinde ise, verilere göre, kanıta dayalı tıp kavramı içindedir. Ancak olguların durumuna göre bu verilerin değişken olacağını da algılamalıdır. Yenidoğan Yoğun Bakım devamlı değişken, devamlı gelişime göre değişimin yaşandığı yerler olmaktadır.
  - Tıp Bilimi Neonatoloji 'de olgulara göre yapılan bir durumu gösterir, buna göre yaklaşım esastır, eser aynı olamaz, devamlı uyarlama gerekmektedir.
- Ne zaman bir doğum yapılan yere Neonatoloji Uzmanı gelirse, ilk planda, oluşun prematürelere ölmediği, devamlı bakıma gereksinim gerektirdiği açısından, biz eski sisteme uyacağız, onları ventilatör ve monitöre bağlayıp, bırakacağız derler. Bu onların ölümü anlamını taşıyacağı için, Yenidoğan Hekimi buna şiddetle karşı çıkacaktır, seni rahatlatacağız gerekçesine de itiraz etmesini anlamazlar.
  - Hekim, eser üretirken, olguya göre davranmanın gerekli olduğu, bir prematürenin tedavisinde ise, devamlı izleme göre değişimi yapması beklenir. Bu serum, Parenteral sıvıyı tak, niye devamlı izliyorsun sorusunu doğurur, ama Neonatoloji Bilim üzere gerekeni yapar.
  - Yenidoğanın nabızı 100 atım/dak der ve yüksek diye ekler, sen ise düşüktür, başka verilere bakalım, nabzın atımını güçlendirelim dersiniz. Biz öyle bilmiyoruz diyene, siz o zaman Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinden çıkarmışınız denir. Hekimin birlikte çalışacağı elemanı seçme hakkı, Tıbbi Deontoloji Nizamnamesine göre vardır.
- Öldü denilen bir bebeği, doğumhanede canlandırıp, yaşama döndürmüş, bunu yüzlerce yapmış olmak, insanı bir bakıma canlandırmanın mucizesine inanma ötesi, kapılmasına neden olmaktadır.
  - Zaman içinde, eskiden, yenidoğan dönemine uygun tıbbi malzemeler yoktu, serum seti ile entübe tüpü yapılıyordu, burada dili ve tüpü trakeye sokmak için parmak ile yapılıyordu. Bu bir teknik olup, eğitimi de gerekmektedir.
  - Bir sezaryen, bebeğin ölü doğacağı olgusu ile tam teşekküllü hazırlanılır, ilaçlar hazır edilir ve sonra komut ile başlayabilirsiniz denilir.
- Hekim eser oluşturmak istiyorsa, her olguda kendi bilimsel görüşü değil, hastanın verisi ve bundaki değişimi bakar, bir buluş, bir yeni yapılanma içinde olacağı bilincindedir.
  - Hekim, hastadan çeşitli ve birçok veriyi aynı anda ulaştır, devamlı da aktif veri sunulmaktadır. Fizyolojik açının sağlanması, patolojik boyutun oluşması için,

devamlı aktivite, devamlı izle ve bunlara göre kararda değişim ve gelişim gereklidir. Bu Yenidoğan Yoğun Bakımda yaşamsal önemi vardır.

- Yoğun Bakım Ünitelerinde statik yapıda bir hasta var ise, bu başka servise nakledilir, yapısı devamlı yaşama ve ölme boyutu olan için oluşturulan tıbbi yerlerdir.
- Yoğun Bakım Üniteleri yürümek için değil, koşmak için oluşturulan Ünitelerdir. Burada bilim dışı yaklaşım uyarma ötesinde, ekipten çıkma anlamındadır.
- Her bireyin, her hekimin tıbbi görüşü, yapacağı medikal eseri farklılık gösterebilir, bunun ölçümü olgu, hastaya göredir. Prematürenin oksijenlenmesi için yüksek dozda ve konsantrasyonda oksijen vermek iyi değil, havadaki yaklaşıma uyarlamak gerekir. Bu açıdan, kıskanmak, bazı şeyleri arzu etmek, zarar oluşturabilir, akciğerler kapanabilir, bu nedenle geçeğe göre davranmalı, örtenleri için rezil olması, Yoğun Bakımlardan çıkarılması söz konusudur.
  - Hekim, danışmanlık alır, uzman görüşüne ihtiyaç duyar, ancak sorumluluk müdavi hekim, hastaya bakan hekimdedir. Bilginin uygulanması bireye göredir, karar bu açıdan en yakınında, hasta ile olana aittir. Kıskanmak, gerçeği saklamak, hekimlikten uzaklaşmaktır.
  - Bazen bana ne yapacaklarını sorarlar, bana değil, hastaya sorun, hasta da devamlı veriler değiştii için, devamlı değişime, gelişime göre davranın derim.
- Eser eğer sevgide, ahde vefada ise, bir anlamı vardır. Karalama, kopya, ayrıca bir kitap, kalıp uygulaması ise, hastaya bakanlar sorarlar, bunun bu hastaya anlamı ve yararı ne olabilir, cevap verilmelidir, bu çok zordur, gelecek ve olacak bilinmez.
  - Hekim, gelecek ve olacağı bilemez, bu açıdan yaklaşımlarını yaparken, bilim üzere olmalı, her boyutu açıklarken tıp bilimine dayanmalı, vefa içinde olmalıdır, buna uymaz, kalıba uyar ise yanılı kaçınılmaz olacaktır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde olanların bilime dayanması zorunludur, ama, bunun hastaya göre, elde edilen veriye göre olmalıdır, kalıba göre yapan aldanır.
- Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde prematüre izlerken, yüksek oksijen alan bir bebeğin, birden siyanoza girmesi şaşırtıcı değil, beklenir, akciğer kapanmış, yeniden Surfaktanın yapılması ile açılması ve özel basınçlı oda havasının uygulanması gerekebilir. Bu bir cinnet değil, bir uyarıcıdır.
  - Hekim, devamlı bilimsel uyarıcıları izler, buna göre monitöre bağlanır. Sorunlara göre izlem yapılır, olası durumlar için bakılır. Prematürenin vücut ısısı bu nedenle önemlidir, beyin soğutulması karşı önlemdir, bu cinnet değil, bilim öngörüsüdür.
  - Hekimlikte el elden üstün, akıl akıldan üstündür, bu açıdan Neonatoloji Bilim Dalında her birey görüşünü söylemeli, kıdem ve pozisyon değil, fikre bakılmalıdır.
- Eser üretmek için hekimlikte, maddi kazanç değil, sevgi ve insanlık gibi manevi kazançlar öne çıkmaktadır, maddi kazançta olanlar ile birlikte çalışılmaz.
  - Stajyer iken, bir olgu için kalsiyum düşük, kalsiyum verelim dediler, ben karşı çıktım, hocam neye dayandığımı söyledi, kendi kitabında yüksek fosfor varken kalsiyum zararlı olacağı yazıyor dedim. Bunun üzerine tekrar irdelediler ve önce fosforu düşürelim dediler. Hekimlikte bilim bu şekilde, düşünme bilimin kuralı görülmelidir.
  - Zorbalıklar, bir istenileni, kendi akıllarına ve gerekçelerine göre yapmak, yaptırmaktır. Bazı durumlarda, viral hastalıklarda, ilaç ile yedi günde, ilaçsız bir

- haftada iyileşme sağlanır, ancak antibiyotik barsak florasını bozarak sorunlara neden olabilir.
- Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde devamlı çalışan, işin ancak sevgi ve insanlık ile yapılabileceğini, yüksek para verilse bile dayanılmaz boyut olduğunu bilincinde olmuşlardır, bu amaca olanlar dışlanır, çıkarılır, yoksa bozgunculuk yapar, verir, vermeyin diye zorlayabilirler.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde, bir prematüreye iyi gelen şey, tüm ekibe hemen, acele olarak iletilir, bu yaklaşım, bu eserin yaygınlaşması, hoşnut olunması, yaratılış gereği, bilimsel açıklanması açısından önemlidir.
    - Hekim, bir hastasında olumlu olarak etki görürse, hemen bunun iletir. Oda havasındaki oksijenin daha etkin olduğunu bulmak, buna karşın basınç, özellikle PEEP basıncın önemini vurgulamak ile yaratılışa katkı açısından hemen iletmelidir. Kısaca örnek olmalı, diğerleri de hoşnutluk yaşamalıdır.
    - Bilim üzere olup, gerekçe ve dayanaklar, yaratılışa daha uygun olanlar, her gün, çay vaktinde konuşmaların ana kaynağı olmaktadır. Çay sohbetinde Neonatoloji Biliminde olgular ve elde edilen olumlu yaklaşımlar söz edilir, edilmelidir.
  - Eser üretmek için gelişim ve değişim üzere olmalı, tıbbi teknoloji bu açıdan gelişime açıktır, ancak bazıları eğer biz hocamızdan gördüğümüzü yapacağız derlerse, o kişiler özellikle Yoğun Bakı Ünitelerinden çıkarılmalıdırlar.
    - Hekim, devamlı gelişim üzere olmalı, bilgi ve beceri güncellenmeli, olgulara buna göre yaklaşmalıdır. Hocadan öğrendiği gelişime ve değişime açık olmasıdır.
    - Hastasından giderek daha iyi sonuçlar almak, prematürelere daha sorunsuz taburcu etmek istiyorsa, Neonatoloji ekibi, güzele, doğruya, bilime açık olarak, bunu karşılıklı olarak hastaları, onlardan elde edilen olumlu veriler, bir bakıma eserleri irdelemelidirler.
  - Tıbbi yaklaşımlarda, devamlı sağlık verilerini iyileşmesi, mortalite kadar morbiditenin de yokluğa yaklaşması, bir oluşan çabadır, bunun sevgi ve insanlık yaklaşımı ile olacağı zorlama ile bir yarar sağlamayacağı kavranmalıdır.
    - Hekim, eğitimin kendisini yetiştirmek, daha bilgin ve becerili olması olduğunu algılamalı, kurslar ve sertifikasyon yaklaşımları ile, özellikle canlandırmada başarının sağlanması önemlidir.
    - Yenidoğan Yoğun Bakımda ekip olarak çalışabilmek için, doğum salonunda canlandırma bilgi ötesi, beceri da kazanmalıdır. Hekim diploması ile bu yarar sağlayamaz, özel, özgün eğitim almalı, beceri kazanmalıdır.
  - Bazı yaklaşımlar, tıbbi bili dışıdır, ama olgu temelinde, biz yaptık başarılı olduk diyebilirler, bunun olabilirliği değil, algıda hata olasılığı olacağı bilinmelidir.
    - Bir kişi, köprüde atlıyor ve ölmüyor, bunun giydiği paltonun paraşüt gibi etki yaparak onu havada tuttuğu, denize düşünce de, yakınındaki geminin hemen onu canlandırma ile kurtardığı gözlenmiş iken, ölmemesini görevine bağlamak, anlamsızlık ötesi, bir yalancılık, aldatmacadır.
    - Büyücüler ta bilime dayanır, işin olması için bilimsel olmak zorundadırlar, ama göz boyama ve el abukluğu ile bizleri yanıltırlar, yaptıklarının dayanağını bilim dışı söyleyen çocuk değilse, bir daha sözü dinlenen olmamalıdır.
  - Bir konferansta, 1500 gram altı prematürelere ölüm oranı %59'dan, %26 oranına indirdik diyen ile, 800gram üstü hiçbir bebek/prematüre kaybetmedik, sorunsuz taburcu ettik diyen

bir olabilir mi? Eserler, prematüre bebek ise, karşılaşılan zorluklar yeniden irdelenmeli, yoksa düzenleme yaratılış gereği, kendiliğinde oluşmayacağı açıktır.

- Hekim, hiçbir şeyi tesadüf ve bilim dışı yorumlamaz, dayanakları ve gerekçeleri incelenmeli ve zorlukları ile yapılanlar, beceri durumu da değerlendirmelidirler. Kurum değil, özellikle Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışan ekip önemlidir.
- Eser bırakmak isteyen, bilim üzere, değişim ve gelişim boyutu olarak, faydalı, nimet yaratan, sevgi ve insanlıkta yaklaşım yapmalıdır. Neonatoloji Bilim Dalında bu açık ve net gözlenebilir.
- Biz bunu böyle öğrendik, böyle yapılmasını sağladık, bu açıdan bu olgularda da böyle yapılmalı, daha önceki hocaların yolundan gidilmeli diyenler olacaktır. Söylenenlerdeki sağlık boyutu irdelenmeden söylenemez. Eser daha iyi, daha güzel, daha sorunsuz olması ile sağlanabilir, artık tedavi etmenin önünde, sorunsuz, sağlıklı gelişim planlaması ve uygulanması vardır.
  - Hekim, bir prematürenin NEC gelişmesini önlemek istiyorsa, probiyotikleri sağlamalı, anne sütü ile birlikte, emzirirken anne memesine sürerek bile elde etmesini oluşturmalarıdır. Annenin yoğurt yemesi bile önemlidir. Sonuç eğer hiç NEC görülüyorsa, dışkıların yapısı sağlıklı ise, niye uygulanmadığı sorgulanmalıdır.
  - Bazı yayınlar vardır, hiçbir faydası olmadığı şeklindedir, incelendiğinde zaten o yapının bir fizyolojik faydası da yoktur, su içmek gibi, etkisiz, ise diğerleri ile genelleştirme yapılamaz, birey, tip önemlidir.
  - Steril olması önemlidir, ama anne sütünün bile steril olmadığı, probiyotik kaynağı olduğu biliniyorsa, o zaman kontrol ve fayda boyutu öne çıkarılmalıdır.
- Eğitim birey, kendimize farkındalık, kendimizi tanımlamak olarak yorumlarsak, aldığımız öğütleri, bilgileri kendi aklımız ve gönül ile süzgeçten geçirip, ortak ekip ile paylaşarak, oluşturmalı, eser, bireysel değil grupsal olursa daha kıymetli olacaktır.
  - Hatırlarım, hava ile oksijen dozunu arttırmadan, prematürelere daha iyi oksijenleneceği söylenince, Oslo’da itiraz ettim, ek yaklaşım olmalı ve PEEP yükseltme söylenince kabul etmişim. Bir eser doğrudan değil, bir sanat, bir insanlık boyutuna uygun olmalıdır.
  - Yenidoğan Uzmanı olunca, fetal ve neonatal fizyoloji konusunda 4 adet kitap aldım ve devamlı bu konuyu izledim. Bilgi ötesi, uygulamada bir bilimsel paket ile yaklaşım gerekmektedir.
  - Bizim akciğerlerimiz 35cmSu basıncında patlayabilirken, yenidoğanın açılması için 60-70cmSu basınç gerekmesi algılamak için, bir yüksek sürahi ile boru üfleme yapan kişi, aradaki farkın ne kadar farklı olduğunu kavrar. Ayrıca 3-5cmSu ile 12cmSu basınçları ile de yaklaşımı izlemeli, algılamalıdır.
- 1977 yılında öldü diye bir kenara konulan bebeği, fark edip hemen koşup, canlandırma yaptım, dakikada 4-6 atım kalp atıyordu. Ağlamaya başladı, hemşire, Hz. İsa rolünü mü oynuyorsun, o ölü deyince, evet onun metodunu kullanıyorum dedim. Koşullar, bebeğe gerekeni yaptılar, sağlıklı anne ile eve 3 gün sonra gönderildi.
  - Hekim, nerede olursa olsun, canlandırma yaklaşımında bulunmalı, bir keresinde, bir adam, ölmüş 112 ekibi kişiye eziyet ediyorlar deyince, bak bu atan ses, kalp atımını gösteriyor, hasta kalbi atıyor, yaşatmaya çalışıyorlar dedim. Haydi, hastayı kurtarın demeye başladı.

Estudam-yenidogan

- 1968 yılında bazı terör durumlarında, hasta ölse bile, ventilatör çalıştırılır, dışarda bekleyenlerin içeri girmemesi sağlanır, sabah jandarma gelmesi ile öldüğü söylenirdi. Bu açıdan sosyal ölüm zamanı olarak nitelendirilmiştir.
- Yaşam sınırında olan prematürelere kayıtlar cihazlarda devamlı olmasını, kayıtlar olarak da sunulmalıdır. Bazı kişiler, ölümün ne zaman olduğu felsefesi ile, dava açmaya yeltendikleri de gözlenmiştir.
- Bazı ailelerin canlandırma yapmayı istediği olabilir, bu açıdan sağlık elemanı, hasta ve tıp bilimine dayanan hukuk nizamı üzerinedir, yaşan hakkı en yüce haktır.
- Her bir insan sevgi temelinde, insanlığın, eğitici ve uygulayıcı olarak bir örnek, eser olmasının bir örneği, nimetin kendisidir. Bunun tam tersi de olacağı açık ise, hedef olumludan yana olmalıdır. Hayır, barış temelinde, yaklaşım yapan, çalışarak değer üreten ve bilim üzere olanlarda korku neden olsun, yollarına tüm zorluklarda bile devam ederler, devama niyet ederler.
  - Hekim, sorunlu olanlar bir ibret olarak ondan kaçır, olumlu olanlar peşindedir, peşin algı yerine, bilimin öngördüğü, hasta verisine göre yaklaşır, buna uygun değerler, eserler üretir.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde her prematüreye farklı yaklaşıldığı, bunun saptanması da bebeğe göre olduğu akılları karıştırabilir. Ancak tıp biliminin daha geniş ve detaylı algılanması ile gerekçelendirme yapılabilecektir.
- Bir olguyu takip ederken, yapılan tıbbi yaklaşımın sonuçları veriler olarak arka arkaya gelir, farklı organ sistemlerinde de etkileşim olacaktır, tek bir veri değil, kanıtlar tümünden irdelenmelidir.
  - Hekim, tüm ekip ile birlikte, elde edilen neticeleri bilimsel yorumlamalı, dayanaklarını da belirtmelidir. Daha sonraki yaklaşımlarda da olabilecekleri da söylemelidir, elbet tahmin ama beklenti bilimsel öngörü söylenmelidir. Farklı sonuç olunca da yeniden irdelenmelidir. Bu durum Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerindeki vizitelerin bir göstergesidir.
  - Yoğun Bakımlarda ben bilirim denilemez, bilen hasta, olgudur, biz sadece yorumlamaya, bilimsel veriyi dayandırmaya çalışırız, bunu paylaşarak, bir bakıma eğitimin devamlı olarak sağlamalıyız.
- Bilim devamlı bir gelişme, bir değişimin olmasıdır, bu bir bilgi, uyarı ve aklını kullanan, düşünen, sevgi ve insanlıkta olanlar için bir algılamadır. Bazı kişiler, akademik ilerleme ile, bilgiyi bildiğini sanırlar, bunlar gelişim değil, klasik boyuttadır, bir algı olarak, uçak yerçekimin bütünleştirmesini bile yapamazlar. Atalarının, hocalarının söyledikleri, zaman içinde değişmiş, gelişmiştir, farkına bile varmadıkları algılanır.
  - Hekim, özellikle Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışacak ise, kural, kalıp içinde olup, ben bu şekilde öğrendim, prematürelere bunları uygulayım derse, peki oksijenlenmede vermene karşın kötüleme olursa ne yaparsın diye sorulursa, olamaz, olmamalı diye cevap verir. Bu kabul edilmeme gerekçesi olur, ama nedenini kavraması da düşünülmemeyebilir.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi elemanlarının devamlı gelişime, değişime açık, akılları ve gönüllerini sevgi ile bütünleştiren kişiler olmalıdırlar. Her hasta verisini peşin kabul değil, bilimsel gerekçe ve dayanaklarını sorgulamalıdırlar.
- Gece ve gündüz, zamanın devamlı ilerlemesi, değişimi, yaşamımızın bir kalıp değil, gelişim üzere olduğunun bir kanıtı, bir nimet ve bir lütuf olduğu algılanmalıdır.

Estudam-yenidogan

- Hekim, ilk planda Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışmayı zor gibi dışardan görebilir. İçeride çalıştıkça, mutluluk halkası içinde olmanın değerini kavradıkça daha çok çalışmak ister.
- Büyük karmaşa gibi gelen bir prematürenin doğumu, stabilleşmesi ile oluşan rahatlık, yaşam sınırındaki bir bebeğin, yaşatılmasının mutluluğu, her bireyin yüzünden gözlenir, yorgun ama mutludurlar.
- Bilim ile uğraşmak, bir eser üretmek, değer yaratmak için uzmanlaşmak anlamındadır, canlandırma sertifikasını almak bir dirilişe şahit değil, bizzat yapmak için niyet etmektir, doğumhanede bulunup, eylemler yapma ile canlandırma, ölüleri bir nevi diriltmeyi bizzat olanak sağlamak, sonra işte insanlık bu demektir.
  - Hekim, Yenidoğan Yoğun Bakıma çalışıyor, devamlı prematüre ile uğraşıldığını izler ve bunun bir yaşam hakkını sağlamak girişimi olduğunu fark ederse, bunu yapanları taktir etme ötesinde onlara kayran olur, kendisi de yapmak ister.
  - Sevgi temelinde insanlıkta olmak, prematürelere destek olmak, insanın nimet olarak yaratabileceği en üst nokta olmalıdır.
- Bir kişi bir değer üretir, yaptığı bir eser, sağlık elemanı olarak bir yaşamı kurtarma, bir işlevsel bir boyuttur, ama başkaları yaptıkları ile değil, yapamadıkları ile övünürler, yarar sağlamayan şeyden gururu duyarlar, başarılı olan da hayretle izler.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde, devamlı hasta ile birlikte olan kişi, ne yapacağını bileli derken, kitap bilgisi değil, gelişen, değişen şartlara göre davranmasını bilmesi, buna göre bilimsel dayanakları da algılamalıdır.
  - Bir kişi fayda oluşması için, daha güçlü kuvvetli olması değil, daha fazla bilimsel boyutta, olgu ve duruma göre ne yapacağını bilesi ve uygulaması ile olacağını farkında olmalıdır.
- Tıp Bilimi, kalıplar değil, ilkeler üzerindedir, bir olguya yardım etmek demek, belirli kalıp değil, bireyin durumuna göre karar ve uygulama yapmak ile oluşabilir.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde bir prematürenin oksijenlenmesini sağlamak ve arttırmak için verilen oksijeni açmak, daha yüksek konsantrasyona geçmek, basit çözüm gibi görünse de zararlı olmaktadır.
  - Doğru, güzel, faydalı be tıp bilimine uygun yaklaşım yapmak istiyorsan, olguya, hastaya bakacak onun verilerine göre davranacaksın, yoksa hüsrana kaçınılmazdır.
- Neonatoloji Bilim Dalı hocası olarak, ilk ve son olarak derste söylediğim, bilim bir kalıp değil, dayanak ve gerekçeler ile olgu, durumu kavramaya çalışmak gerekir, bunun içinde hastaya, onun verilerine bakmak gerekir. Hocanız hastalarınızdır.
  - Hekim, özellikle Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde bir ferttir, ekibin bir elemanıdır, verilerin bilimsel analizi, yorumunda eğitici rolü belirgindir.
  - Neonatoloji yaklaşımlarında ekipte her eleman birdir, birlikte, aralarında bir ayırım değil, bir iş bölümü, yaklaşımlarda sorumluluk vardır.
- Eser üretirken, standart ve kalıp üzere değilseniz, sizi bir aykırı, deli veya bir büyücü etkilemiş diyebilirler. Büyücülerin bilim üzere olarak gösteriyi tamamladığı vurgusu ile, bilim eskilerin tekrarı değil, buluşların olduğu yer olduğu vurgulanmalıdır. .
  - Hekim, bilim üzere ise, devamlı eğitim alan, devamlı hastası ile bağlantılı öğrenen, beceri kazanmaya çalışan, ömür boyu yaptığı bir işlev olarak yaptığı yaklaşımdır.
  - Uyarıcı, öğüt veren kişi ilk planda size ters gelebilir, bilimsel dayanakları irdelenirse, gerek daha net algılanabilir.

Estudam-yenidogan

- Bir kişi ne olacak diye doğaya bir çöp attığında bir geri dönüşte, bunun yığın ve çevre felaketine dönüştüğünün şahidi olur. Bu açıdan hekimler için tüm toplumda örnek ve saygın kişiler olması ve davranışlarında da buna dikkat etmeleri Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi vurgusu olarak vardır.
  - Hekim, bireysel ötesi, topluma da sağlık ve tüm eğitici yaklaşımlar içinde olmalıdır. Burada dikkat edilecek nokta, bilim üzere olmaları, aykırılarda olmamalıdır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakı Ünitesinde her olumsuz durum bile gündeme gelir, gerekçe ve dayanakları ile irdelenir, bir eğitim ve bir önemli ders niteliğini taşır. Fayda ve zarar oluşumları irdelenmelidir.
- Bilimin genişlemesi için, her uzman ve eylemleri yapanlar birliktelik olarak, şura ile fikirlerini sunmalı ve irdemeleri yapmalı, ilişki ve iletişim içinde olmalıdırlar. Eser bir kişi yapabilir ama tüm insanlığın eseri olmalıdır.
  - Hekim, her olgudaki yaklaşımı devamlı not altına alması, buradaki olumlu ve olumsuzlukları uzmanlar ile paylaşmak ile, bir bilimsel katkı sunan olabilmektedir.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi bilinenlerin uygulandığı değil, devamlı yeni gelişim ve değişimin yaşandığı yerler olmalıdır.
- Bir uygulama görüntü ile gerçek farklı olabilir, burada açıklama bilimsel ve dayanakları da Yaratılışa uygun olmalıdır.
  - Hekim, nadir olguların ve anomalili bebeklerin oluşmasını bir yaratılış olarak görmeli, bunlar hilkat garibesi değil, bir embriyolojik gelişim boyutudur.
  - Embriyonik gelişim, her memeli gibi benzer olup, gerekte tüm varlıklar atom ve enerji ile birbirinin yapısındadır. İnsanlık insana benzemek değil, sevgi temelinde insanca davranış ile belirginleşir.
- Genetik Bilimine göre tüm varlıklar aynı genetik orijinde, insanlar ise RNA ile tek bir anne ve babadan olmadırlar. Bunun aksi ispat edilmemiş, Covid gibi hastalıklarda insan türünü enfekte etmesi ile ispat etmişlerdir.
  - Yaratılış bir doğurgan boyuttur, ama bunun olasılıkları kendi içindedir.
  - Bir prematüre bebek, inkar etmeleri, ailenin kabul etmemesi ile varlık tartışması olmaz, varlık doğum ile oluşmakta, yaşam hakkı tanımlanmaktadır.
  - Her insan kardeşir, sadece karındaş, aynı anneden doğmamıştır.

ÖZET: İnsanın en büyük eseri kendisidir. Eğitimi, kavraması, sevgi ve insanlık yaklaşımı, etik ilkelere bağlılığı, derin düşünmesi kendisine özgüdür. Rıza ve sorumluluk kendisine aittir, o halde eserim denilen kendi adı ve soyadı ile tanımlanan kişiliğidir.

Kutsallık Vurguları

Kutsal kelime anlamı (nedirnedemek.com)² dini mukaddes boyutun ötesinde de anlamı vurgulanmaktadır. Bozulmaması, dokunulmaması, karşı çıkılmaması gereken, üstüne titreten şey demektir. Yaşam, tapınılan değil ama kutsal, insan da sevgi ve insanlık değeri ile kutsal boyuttur.

- Hayat, kısaca yaşam kutsal kabul edilen bir boyuttur, Yaratılışın bize bahşettiği bir varoluştur.
  - Hekim, bireyin hakkını, varlığını, korur, gözetir, Yaşam Hakkı dışında olan yaklaşımlarda bilgilendirerek rızasını alır, buna göre yaklaşım yapar.

Estudam-yenidogan

- Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde yapılanlar yaşam sınırında olan prematürelere bir yaşayan dokunulmaz ve saygı duyulan insan, varlıklar olarak, onlara bu hakkı, yaşamını sağlamak, sağlıklı olmalarını temin etmektedir.
- Bazı değerler, yaşam gibi, kişilerin hakları gibi olanlar, dokunulmaz, saygı duyulmalı, üstüne titreten değer olmalı, bir bakıma kutsal sayılan olmalıdır, bunun aksi düşüncede ve davranışta olan kişiler, insanlıktan, sevgiden uzaktırlar, onlardan uzaklaşmalıdır.
  - Hekim, bu açıdan, her bireyin bir dokunulmazlığı, saygısı ve kutsal boyutu olarak ele alınmalı ve buna göre davranılmalıdır.
  - Canlı doğan, doğumda canlandırılan her yaşam sınırında bebek, prematüreliliğine bakmadan, yaşam hakkı ve insanlığın bir örneği olarak, kutsal ve gereken her türlü sağlık yaklaşımı yapılacağı bilincinde olanlar sağlık ekibidir.
  - Bir aile çocuğunun sorunlu olduğu veya engelli olması nedeniyle yaşamasını istememesi durumunda Çocuk Koruma Kanununu ve Engelliler Kanununa göre bebek aileden alınır, Devlet Koruması altına alınır. Sevgiden yoksun, kutsallığa zarar verilen yaklaşım kabul edilemez.
  - İnsanlar bir altın görünce bakır mı diye bakar, bilim insanını da inanır, açık deliller, buluşları bile olsa, bir kutsallık arar, kendileri, varlıklarının değeri önemsenmez, prematürelere sekelli ve engelli olacağını sanırlar, aldandıklarını da kabul etmezler, çünkü bizlere benzerler.
- İnsanın varlığını oluşturduğu, yer, ev, kendisi dahil, kutsal, dokunulamaz, sevgi ve hürmete layıktır, bunun yerine başka bir boyuta bağlanmak, köle olmak, tapınmak, onları hüsrana sevk eder.
  - Hekim, sosyal durumu ne olursa olsun, olguya bakar, onun dertleri ve çözümleri üzerinde uğraşır, didinir, ekonomik değil, hastalığının üzerinde durur.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde, kim olursa olsun, önemli olan bebekler, prematürelere dir. Sosyal boyutta ekonomik sıkıntıları olanlarda sorun daha çok ve derin olacağı için, eşitlik ve olguya göre davranmanın, tüm her bebeğin kutsal olduğunun algısı önemlidir.
  - Kutsallık, bir dini boyutta değil, insanın var olmasındadır, hekim var oluşu irdelediği için, mesleği kutsallık üzerinedir denilebilir.
- Bir bilim uygulanır ve insanlara özgü yararda ve barış içinde hayır işimde kullanılırsa, bir bakıma kutsaldır, yaratılışın bir oluşturduğu sistemdir.
  - Hekim, özellikle tıp biliminin, bireye uyarlanması ile gerçeklik boyutuna ulaştığının farkındadır, burada bilimi kutsal değil, özel ve özgün yaratılan tek örneği olan olgunun kutsal olduğuna inanır.
  - Kutsal üstüne titretilen olgu demek ise, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde prematürelere kutsal yaklaşımı yapıldığı bilinmelidir.
  - Her canlı kutsaldır, hiçbir varlık, keyfiyet ile canı alıSalat, tahrip edilemez, kırılmaz, yıkılmaz.
- Bilime uyan kişi güvenli, emniyettedir. Yerçekimini dikkatlice irdeleyen kişi, uçurum kenarında dolaşmaz, bu bir algılama, bilimin kutsallığı, gerçekliğini kabul etmek demektir.
  - Hekim, tıp bilimine uygun davranış içindedir, her olguda bu bilgileri geliştirme amacı ile inceler, gereken değişimi ilerleyici olarak yapar, kalıp değil, kalıbı terzi gibi uyarlayandır. Yaklaşımı kutsal bir işlev gibi yapar.

Estudam-yenidogan

- Kutsal bir inanış olarak değil, yaratılışın boyutuna göre, özel, özgün ve tek örneği olan, prematüre bibi olgular için kullanılabilir.
- Kutsal bir algıdır, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde, tek örneği, başka yaratılışı olmayan yaşam sınırında olan bebeklere yaklaşımlar bu algı ile yapılır. Bilim bir nevi, kutsallığı pekiştirir.
- Bir bakış açısı olarak, Yenidoğan Yoğun Bakım Üniteleri Tıp Biliminin en ağır, en zor şartlarını kapsayan birimlerdir, bu bir açıdan kutsal bir yapı olmakta, gönüllerin hoşlanması, sevgi ve insanlık boyutu ile bu nimetten faydalanan, yaşam hakkı, yaşam sağlayan birimler olmaktadır.
  - Hekim, eğitimi bir bakıma, zor şartların elemanlarıdır, her savaş, deprem veya felaketlerde yaşam haklarını sağlayan ve bunları kutsal boyutta oluşturan bireylerdir.
  - Her birey bir açıdan kutsal olarak yorumlarsak, bunlara sağlık yaklaşımı yapan sağlık elemanları da bu kutsallığı var olmasını sağlayanlardır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Üniteleri bir açıdan, mucizeleri bilim ve bakım becerisi ile sağlayan birimler olarak, bir gerçek varlık oluşumunu temin ederler.
- Sevgi ve insanlıkta olan her birey, çalışarak değer üretmesi ile bir açıdan dokunulmaz, yalın ve özellik yapısı ile kutsal tanımlaması içindedirler.
  - Hekim, sevgi ile insanlıkta, yaşamın, varlığın temeli canı ile sağlığı ile ilgilendiği için bir anlamda yaptığı iş kutsaldır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakımda, yaşam sınırında olan prematürelere yaşatma çabası, 24 saat ve günler, aylarca süren bir tıbbi yaklaşımdır, buna kutsal demek doğru olarak tanımlanabilir.
- Yaratılışa bakınca, her boyut yalın, tek ve bir örneği oluşamaz. Bu açıdan canlı ve cansız varlıkları kutsal irdelemek olağandır.
  - Bir bakınca, yaşam sınırında prematürenin bakımı, beslenmesi, sevgi olmaz ise olamayacağı bilinir, bunu yapan Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi elemanları elleri öpülesi ve kutsallık oluşturan bireylerdir.
  - Tüm varlıklar bizim için bir anlamda kutsaldır, bunu kutsallaştıran bizim algımızdır, tersi de yine bizler tarafından yapılan tanımlamalardır.
- Ateş bizi yakar, sobada ise bizi ısıtır, bu açıdan olumlu, yararlı ve kullanılabilir boyuta getirmek, onu bir açıdan kutsallaştırmaktır.
  - İlaç temelde bir zehirdir, bunu sağlıkta kullanılması, teknoloji ötesinde, tıbbi bilimin birey olgusunda bütünleştirmek, uyarlamaktır, bir bakıma kutsallaştırılmasıdır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakımda, her yaklaşım bir açıdan kutsal yaklaşımdır. Bir siyanozu olan prematüreye oksijen vermek zararlı olabilir, bunun ayarlanması bir bilim ötesi, kutsal bir işlev gibi irdelenebilir.
- Hekimlerin çalışma yerleri, eğer Yoğun Bakımlar ise, bir açıdan yaşam sağlama yerleri, ölüm ile mücadele eden birimler olarak, insanlığın bireyi kutsallaştırması yerleridir.
  - Hekim, bilim üzere olsalar bile, birçok kişi tarafından bir kutsal kişinin sözleri olarak dinlenirler.
  - Kutsal dokunulmazlığı olan, özel ve özgün tek yapıda olan insanlara tanımlanan bir sıfat olmakta, hekimler de sağlık boyutu ile etkin olan bireylerdir.

Estudam-yenidogan

- Kutsal yer, evimiz, kendimiz, insanlık olarak varlığımızdır, başka bir şeye kutsallık katmak bilim dışı, anlamsız bir tanımlama olmaktadır.
  - Anne doğum yaparak bir canlı doğuruyor, emzirerek onun büyümesini sağlıyor, bu bir kutsal boyut değil midir?
  - İnsanlar kutsal gördükleri bir boyutta, saygı ile sevgi ile yaklaşırlar, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesine girişte de aynı duygular içinde olurlar.
- Kim sevgi ile insanlara yardım ederse, yaptıkları iyilik, güzellik ve nimetler bir kutsal işler olarak tanımlanabilir, bu gönülleri fethetmek anlamındadır.
  - Kutsallık bir özel üstünlük değil, insanların oluşun algısı, onu özel, özgün ve dokunulmaz, varlığına saygı duymasıdır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım ünitesinde 1000gramdan ufak bebeklerin, sağlıklı olarak yüz günden daha uzun bir süre bakıldıktan sonra taburcu olması, kutsal bir olaydır.
- Kutsal denilen bizi kurtaracak değil, bizim varlığımız, derin düşünme, algılama ve insan olduğumuzu farkındalık olarak öğüt alabilmemiz ile anlamı olacaktır.
  - Hekim, tıbbi yaklaşımlarda, sevgi ve insanlık boyutu ile bireye özgü, özel yaklaşım ile bir bakıma yaratılışın bir kutsal uygulamasını yapmaktadırlar.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde, her prematüreye farklı yaklaşım, onların oksijenlenesi için gerekmekte, bunun devamlı yapılabilir olması, ancak yaklaşımların bir nevi kutsallık boyutu olmasındandır.
- Bilim dışı olarak, bazı eşyaları kutsal diye tanımlamak, onlardan bir fayda gelmez, önemli olan insan ve sevgide olan insanlıktır.
  - Hekim, yaptığı yaklaşımı bir bilimsel kalıp şeklinde yapıyor, bir görev olarak işlemleri uyguluyorsa, burada, bilimi yalanlama değil, ama olguya göre terzilik yapmaması ile başarının net olmayacağını algılamalıdır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakımda bir kalıp şeklinde yaklaşan, ekipten çıkarılır, her bireye farklı yaklaşım, onların gereksinimleri için şarttır ve sevgi ve insanlığın bir yumağı şeklinde bilimin uygulanmasıdır.

ÖZET: Genel olarak bazı eşyalar kutsal olarak ele alınıp, bir yerde saklanır, kendilerine uğur getirileceği sanılır. Temelde kutsal kelime anlamı olarak bakıldığında, her birey, varlığı, özel, özgün ve tek olması yanında, bir kutsal yapısı vardır. Sevgi ve saygı ile insanlıkta bütünlüşmeleri, çalışarak değer üretmeleri ile bunu ispatlamaktadırlar.

Eser oluşturan, koruyan ve gözetken, Yoğun Bakım Ünitelerinde yaşam haklarını sağlayanlar temelde yaptıkları işler kutsal denilebilir, yoksa eşya değil, işlev temel olmalıdır.

Duygu Vurguları

Duygu, kelime anlamı olarak (nedirnedemek.com)²: 1) Belli bir uyaran karşısında genellikle güdü ve değerlerle ilişkili olarak belirip çoğu kez süreklilik ve tutarlılık gösteren, heyecandan daha zayıf bir uyarım biçimi, 2) Belirli nesne, olay veya bireylerin insanın iç dünyasında uyandırdığı izlenim, 3) Kimi nesne, olay veya kişilerin insanın iç dünyasında uyandırdığı izlenim, his, ahlaki, estetik vb. şeyleri değerlendirme, onlara bağlanma yeteneği, kendine özgü bir ruhsal hareket ve hareketlilik.

Kısaca bireye özgü bir yapı, bir kişisel özel dünya ve yaklaşımdır. Bu açıdan özel, özgün ve bir nevi kutsal ve dokunulmazdır. Zarar ve zulüm olmadıkça da sorgulanması, yorumlanması bile yasak kapsamında ele alınmalıdır.

Estudam-yenidogan

Önemli olan, birey olumluları abartmadan, gerçek, realist yorum ile örnek, zararlı olanları da ibret olarak ders niteliğinde almalı, duygusal boyutu dengelemesi ve yüceltmeye yöneltmesi önemlidir.

İnsanlar bir varlık olarak her boyutta duyguları olmakta, yaptıkları işler ve eylemlerde de duygu ağır basmaktadır.

Önemli olan özellikle eğitilmiş olan kişinin duygularını bastırması değil, duygularını insancıl boyuta getirerek, kontrollü tutmasıdır. Nefret etmeyi kaldırmalı, istemediği, olumsuz gördüğünden uzaklaşmak, karşı çıkmak, ayrılmayı bilmelidir. Olumlular örnek bir ders niteliğinde iken, olumsuzlar da uzaklaşmak ile olasıdır.

Affetmek, suçu bağışlamak değildir, suç zaten savcı iddiası ve mahkemenin kararı ile ceza görecektir. Ancak olay ve kişi ile ilinti kesilmiş olmaktadır. Temelde bakılınca büyük adam denilen kişilerin aralarındaki ilişki bir nefret değil, uzaklaşma ve protokol şeklinde olmasıdır.

Bazı kaynaklardan duygu çeşitleri

Kaynaklardan duygu çeşitleri aşağıda sunulmaktadır.

Temel Duygular (Slideplayer.biz.tr.)⁹

TEMEL DUYGULAR						
Öfke	Üzüntü	Korku	Mutluluk	Sevgi	şaşkınlık	Utanç
Hiddetlenme	Acı	Kaygı	Sevinç	Sevme	Hayret	Utanma
Sinirlenme	Keder	Endişe	Coşku	Dostluk	Merak	Mahecubiyet
Kızma	Umutsuzluk	Şüphe	Huzur	Şefkat	Şok	Pişmanlık
Hakaret	Hüzün	Gerginlik	Eğlenme	İyilik	Küçümseme	Üzülme
Nefret	Yalnızlık	Huzursuzluk	Heyecan	Sadakat	Hor görme	Kötü hissetme
Kin	Depresyon	Tedirginlik	Hoşnutluk	Muhabbet	Afallama	Hayal kırıklığı
Düşmanlık	Can sıkıntısı	Ürkme	Enerji	Affetme	Hoşlanmama	Küçük düşme
Şiddet	Neşesizlik	Vicdan azabı	Çılgınlık	Bağlılık	İtici bulma	Çile

Şekil 1: Temel Duyguların karşılıklı tanımlanması

Yorum

Duygu birbirleri ile geçiş şeklindedir. Hiddetlenme, acı, kaygı, hayret ve utanma oluşturabilmek durumunda, ancak sevinç, sevme ile de gözlenebilmektedir.

Eğitim ve kültürel yapılanma ile olumlu boyuta devşirme bir yaklaşım olmaktadır. Bu yapıda olanlara sıklıkla Peygamber yapısında denilmektedir.

Sevgi duygusunda olanlar boyutu; dostluk, şefkat, iyilik, sadakat, muhabbet, affetme ve bağlılık boyutu olarak göstermekte, kısaca bir etik ilkeler olarak gözlenmektedir. Etik

Estudam-yenidogan

prensipler bir açıdan, *doğru nedir ve ne yapmalıyım* yaklaşımı açısından bakılır, zarar ve zulümden kaçma boyutudur.

Duygu geçişleri, belirli olgunlaşma boyutunun da simgesi olmaktadır. Kin bir öfkenin sonucu iken, sevgide affetme ile muhabbet duyma boyutuna gelmekte, zararı ve zulmü hoş görmek değil, onunla ilgisini kaybetmek, uzaklaşmaktır, onaylamak değildir, karşı çıkılır. Bu bir yaklaşım boyutudur.

Basit ve Karmaşık Duygu boyutları

Yorum

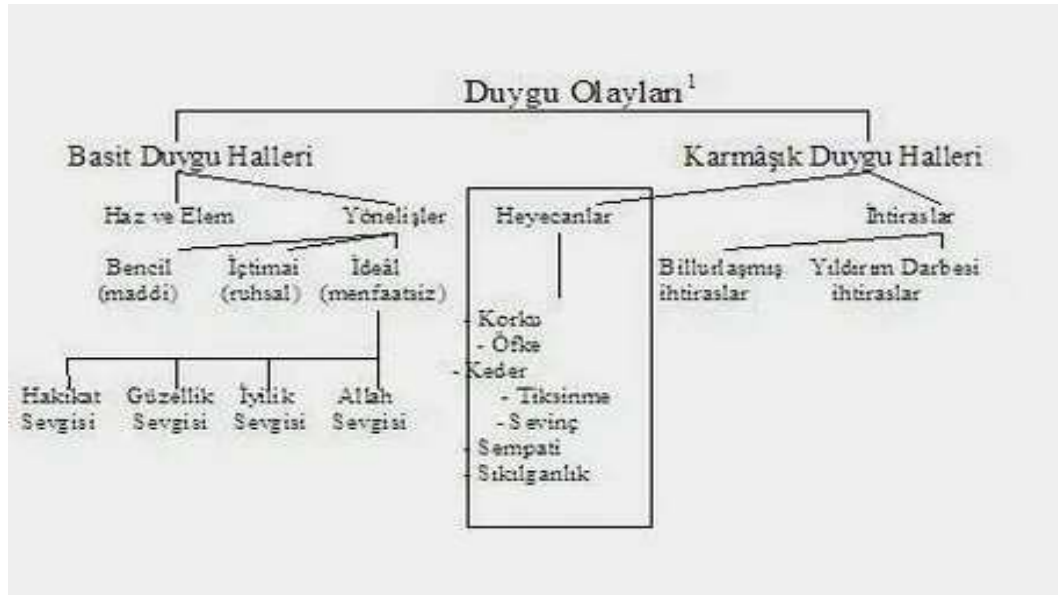
Basit denilen duyguların bile, karmaşık etkileşimi olabilmektedir.

Bazı kişiler sonucunda nefret, kızgınlık olmaması açısından, sevgi boyutuna, affetme, bağışlama ile iletişim ve ilişkiler yaratmaktadır.

İnsanlık denilen boyut, en zor şartlarda da sevgi ve insanlığı öne çıkarması ve yorumlamasıdır.

Kaynaklar doğrudan tanımlarken, bireyler bunları sevgi ve insanlığa doğru yönlendirmesi, onları karakteri açısından insanlık boyutunu göstermektedir.

Duygu Olayları; Basit ve Karmaşık haller (msxlabs.org)¹⁰

Şekil 2: Duygular basit olduğu kadar, heyecanlar ve ihtiraslar ile karma olabilir.

[Duygu ve Duygu Çeşitleri \(kariyerdersleri.com\)](http://kariyerdersleri.com)¹¹, [Duygu /His/ çeşitleri: \(e-psikoloji.com\)](http://e-psikoloji.com)¹²

Duygu/His çeşitleri

His (feeling); herhangi bir şeye karşı zihinde veya bedende oluşan ve yoğunluğu yüksek olmayan bir duygusal tepkinin farkına varma işidir (awareness). Örneğin; bir ayağı topallayarak yürüyen bir kediye duyulan acıma hissi, farkına varılan böylesi bir duygusal tepkidir.

Duygu (emotion); farkına varılan bir hissin kuvvetlenerek, bilinçte ve bedende genel bir uyarılmışlık hali (arousal) oluşturmalarıdır. Korku, üzüntü, aşk gibi...

Heyecan (excitement); duyguya oranla daha kısa süreli ama daha yoğun ve şiddetli bir uyarılmışlık halidir. Yani; çabuk gelip geçen şiddetli duygudur. "Yüreğim ağzıma geldi!", "Kan beynime fırladı!" veya "Kendimi zor tuttum!" ifadelerindeki şiddetli duygusal haller heyecan kategorisine girerler. Vücudun sadece bir organını veya

Estudam-yenidogan

bölgesini uyararak gereksinimi ortaya çıktığı zaman, beyin o organa bir sinirsel sinyal (impulse) gönderir ve bu bir refleks hareketi yaratır. Fakat beyin bedeninin tümünü uyararak ihtiyacı hissettiği zaman, bu işi bir sürü sinyal göndererek, zahmetli bir şekilde yapmaz. Hangi duygu veya refleks uyandırılacaksa, o duyguyu gerçekleştirecek hormonları üreten salgı bezlerine bir sinyal gönderir ve hormonlar hemen üretilip kan dolaşımına akıtılırlar. Böylece en geç 6 saniye içinde o hormonun istediği şekilde bir duyguya kapılırız. Heyecanlanma gerektiği zaman ise hem hormonlar hem de sürekli sinyaller kullanılır. Duygusal zekanın içeriği henüz tam olarak anlaşılammıştır ve hatta tanımı bile henüz bilimsellik kazanmamıştır.

Yorum

His, yoğunluğu yüksek olmayan bir duygusal tepki demektir. Örnek olarak topallayan kedi örneği verilmektedir. Bu örneğin yazar tarafından yüksek duygu oluşturmakta, onun tedavisi ve uygun yaklaşım yapabilmeleri için, görüldüğü yerden alınarak, veterinerine götürüp tedavisi de yapıldığı yaklaşımları vardır.

Duygu da ise uyarılma olduğu belirtilmektedir. Hislerde uyarılmayan iğne değil, çuvaldız mı batırılmalıdır? Aşk diye belirtilen, her bir varlığa, canlı veya cansız varlıklara sevgi duymak, onların olumlu boyutlarına hayran olmak doğal boyut olmalıdır. Bir yüzüğün sevgisi, içinde yazan isme aittir, yüzüğün kıymeti bunu tanımlamalıdır.

Heyecan değil, mutluluk oluşturanlar, endojen hormonlar ile desteklenir, endomorfın, dopamin, serotonin ve oksitosin mediatörler olarak bizi etkilemektedir.

Duygu çeşitleri, birey, toplum ve yüce duygular altında değişebilmektedir

DUYGU ÇEŞİTLERİ

İnsanın sadece kendini düşünmesinden bencil duygular meydana gelir. Bu kişiler kendi çıkarlarını herşeyin üstünde tutarlar. Kendi düşüncelerinin kabul edilmesini isterler. Kendisini sevmek, çıkarını aramak buna örnek olarak verilebilir.

İnsan başkalarını düşündüğünde özgeci duygular başlar. Aile sevgisi, arkadaşlık, insanlık sevgisi buna örnek olarak gösterilebilir.

Duygular, hem bireyin hem de çevrenin çıkarları üzerine bir amaç yönelidiklerinde yüksek duygular doğmaktadır. Örneğin, dersinde kürsüye çıkan bir öğretmenin ahlak duygusu.

Olumlu Duygular (Mutluluk)	Olumsuz Duygular (Mutsuzluk)
Şiddetli Duygular (Derin keder)	Hafif Duygular (Sıkıntı)
Gerginlik uyandıranlar (Şaşkınlık)	Gevşek olanlar (İlgisizlik)
Bencil Duygular (Kendini Sevmek)	Özgeci Duygular (Arkadaşlık Sevgisi)
Yüksek Duygular Sanat adamının güzellik duygusu	

Duygular

Şekil 3: Eğitim, yaklaşımlarımızı, olumlu boyuta getirme amacını taşımaktadır

Önemli olan duygu çeşitlerini tanımlamak olmamalıdır. Her bir insanın duygusu vardır, eğitim bunu yönlendirebilmesi olmalıdır.

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde yaşam ve ölüm boyutu, devamlı izlem, gereken yaklaşımı, hemen yapmak, zor ve kritik anları aşmak gerekir. Bu açıdan, duygu çeşidi değil, önemli olan duyguları insanlık, sevgi ve mutluluk boyutuna getirebilmek olmalıdır. Yoksa kırgınlık, nefrete dayanan ilişkilere rastlanır. Ekip elemanları eğitilmemiş ve adapte olmamış ise ekipten çıkarılmalıdır.

Estudam-yenidogan

Kızma duygusu soru şekline getirilir, dayanak ve gerekçeler bilimsel boyuta, veriye dönüştürülerek, gerçekçilik, kanıta dayalı boyuta getirilmelidir. Daima bir danışman, üst tecrübeli kişi olduğu, bununla anında temasa geçilmesi de doğaldır, zaman faktörü olamaz.

Yorum

Neonatoloji Biliminde, temel olarak olumsuzları olumlu hale getirilmesi, psikoanaliz, duyuların açık ve net ortaya konularak irdelenmesi, gerekçelerin bilimsel olmasının sağlanmasıdır. Eğer suç niteliği varsa, gizlenmez, gereken hukuk yaklaşımı yapılır, ilk planda da o kişi ekipten çıkarılır.

İletişim ve ilişkilerde, hatayı gizlemek değil, ortak sorumluluğun aktif uygulanmasını sağlamak, birliktelik ve iletişim ve ilişkileri her boyutta olmasını sağlamak gerekir.

Bunu yap veya bunu yapma değil, bilimsel dayanak ve gerekçelerin bireye göre yapılması söz konusu edilmelidir. Emir vermek değil, eğitim yapmak önemlidir.

Vurgular

- Duygu insanlığın bir belirtisi olsa da buna teslim olmak değil, sakınma, korunma ile hoşnutluk içinde olmak önemlidir.
  - Hekim, duyguları olan bireyler olsa da bunun tıbbi yaklaşımlarda değil, insana empati yapılması açısından öne çıkmaktadır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde olan sağlık elemanları, ayrı bir fedakarlık yaklaşımı sonunda, anlayışlı olmaları, yaratılış olarak, tıbbi uygulamalarda her türlü olanağın olabileceği algısı ile, netice almamak bir kızgınlık değil, bilimsel sorgulamaya dönüştürülmelidir.
  - Bilimsel tedbir, danışmanlık ve bunun 24 saat boyunca olması, danışmanlığın yapılabilmesi, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde doğaldır, bu açıdan da duyguların paylaşımı bir mutluluk kaynağı oluşturur.
- Duygu ile eylem olmaz, sadece motivasyon yönünden önemlidir. Savaşlarda bu önemlidir.
  - Hekimlerin ortak çay saati, iletişim ve ilişkiler açısından ve duygu bütünleşmesi açısından önemlidir. Yoğun Bakım Ünitelerinde ortak bütünleşme zamanlarıdır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde birliktelik, karşılıklı konuşma ve sözlerin oluşarak, bir kavga ve nefret kıvılcımı oluşması yerine, barış ve anlayış ile yorumlanmasına neden olması açısından önemlidir.
- Duygu noksanı, daha önemlisi, sadakatsiz, farklı yorumlayan, duyguları barış ve affedici, bilimsel değil, farklı anlamlara çekenler ile bir arda olur, ekipten çıkarılır.
  - Tıbbi Deontoloji Nizamnamesinde Hekim, birlik ve beraber çalışacağı elemanları seçer denilmektedir, bu ekibin şahsi duygular ile değil, iletişim ve ilişkilerde olumsuzlukların olmaması içindir.
  - “Madde 21 – Başkalarının yardımı ile yapılacak cerrahi ameliyeler ile diğer tedavilerde, operatör, müdavi tabip ve diş tabibi, beraber çalışacağı elemanları seçmekte serbesttir” yaklaşımı olarak, özellikle Yoğun Bakım Üniteleri ortaklığın bir ortak sorumluluk oluşturması ile, birliktelik öne çıkmaktadır.
  - Veri elde edilmesi ile yapılacaklar kısaca bellidir, istenen cevap alınmaması ile, tüm ekip alarma geçirilmesi, Yoğun Bakım Ünitelerinde yapılan işlemlerdendir. Bu duygusal boyuta, kıdeme değil, sorumluluk kavramı içindedir.

Estudam-yenidogan

- İnsanlar kendi duygu ve arzuları ile dışarı kapanır, varsayım ve bir düşünce boyutunu gerçekçilik boyutu olarak görerek yaklaşım yaparlar. Bunların Yoğun Bakım Ünitelerinde işleri olmamalıdır, işe duygu karıştırılmaz, veri, kanıtı dayanamak, bilim üzere olunmalıdır.
  - Hekim, duygu yoğunluğu olan kişilerde sorumluluk almamalı, kendi çocuğu ve sevdiklerine bazı yaklaşımlarda tereddütleri olabilecektir.
  - Bir duygu yüklü olan kişi, bir prematürenin annesi ile cilt, cilde temas söz konusu olunca, oluşan mutluluk hormonları ile etkileşim belirgin olumlu olmaktadır.
  - İnsanlar bazı şeyleri görmek, algılamak istemezler, subjektif olmak yine insanlık yaklaşımıdır, ancak hekimler verileri objektif bilim üzere irdelemeleri gereklidir.

ÖZET: İnsan olan bir bireyin, duygularının olması nasıl doğal ise, bunun kişilikleri gereği de çok farklı boyutta olması da beklenir. Bunun zarar ve zulüm oluşturmadıkça da, birey özgüdür, karışılmaz, sorgular.

Hekimlikte duygusal yoğunluk olsa da burada empati yapmak, hastanın duyguları içine olmak, onu algılamak önemlidir. sempati duygusu içinde acılamak ve farklı algılamak vardır.

Sağlık elemanı duyguları objektif olarak ele alması, olumsuz olanları bile sevgi ve insanlık boyutunda algılaması, bunları psikoanaliz ile düzenlemesi beklenir. Yoğun Bakım Ünitelerinde bunlar önemlidir, gereklidir, yapamayanlar ekip elemanı olamazlar.

Özenli Olmak Vurguları

Özen kelimesi suçta taksir tanımlaması açısından önemlidir. Taksir bir eylemde kasten yapılmasa bile, dikkat ve özen eksikliği, gereken tedbirin alınmaması, daha önce işlem yapmadan, gereken tetkikleri yapmamak olarak tanımlanabilir. Sağlıklı kontrol ile sorun ve diğer hastalıkların boyutu için sadece o tetkikler ötesi, tüm bedeninin de kavranması, sağlık durumu irdelenmelidir.

Özen kelime anlamı olarak (<https://www.nedirnedemek.com>)²: 1) İtina. Bir işin elden geldiğince iyi olması için gösterilen çaba, 2) Bir işin elden geldiğince iyi olmasına çabalama, çekidüzen, özenme, itina, ihtimam göstermek denilebilir.

- Genel olarak özenli olmak istenir, ama çeşitli korkular, fakirlik, başarısız olmak, sınıfta kalma duyguları ile kolayca kaçma, hemen bitirme ile oluşumu bozabiliriz.
  - Doğum salonunda canlandırma yaparken, siyanozu açmak için oksijen oranının arttırmak yerine, akciğeri basınçla açmak, devamlı, ısrarlı olmak, bir özen sorunudur.
  - Dikkat ve özen, bireye göre, onun gereksinimine göre davranmayı gerekli kılar, zorlama ise bozar, kırar, tahrip eder, bu doz ayarlanmalıdır.
  - İnsanın insan olmasının en önemli boyutu, bir işi yaparken itina ile, dikkatini toplayarak, özen ile yapmasıdır. Hekimlik durumunda ise bu yaşamsal önemlidir.
- İnsanlar niye özensiz diye sorgulayınca, gerekçe olarak, arkasında bir korku vardır. Zaman faktörü yanında, fakirlik, maddi kayıplar, bazı kayıpların saptanamayacağı öngörülür, sonra büyük utanç gözlenir. Bu durumda bağışlanma dilenerek, özrün kabulü beklenmelidir.

Estudam-yenidogan

- Alışverişlerde zarar edilecek denilerek, özensiz iş yapmak, tam tersi, tümünden kayıp olabilir. Tüm sosyal yaklaşımlarda, özellikle sağlık durumunda tam pişmemiş yiyeceklerin ölümcül bile olması beklenebilir.
- Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde, prematürelere zaten ağırlıkları çok düşük olması ile verilen ilaçlar ve dozlar daha öne çıkmaktadır, bu açıdan uzmanlaşan kişiler dışında çalışsan olamaz.
- Dikkat ve özen eksikliği bir bilmezlikten daha çok, bir korku, endişe, zaman süreci gibi durumlardan olmaktadır, bu açıdan medikal yaklaşımlarda işlemler uzmanlar tarafından yapılmakta, diğerleri partner, yardımcı olmaktadırlar.
- Tıp mesleğinde özendirme, hastalara yapılan yardım ve yaklaşımlardaki sevgi ve insanlık boyutunu algılamak ile oluşabilir. Hayır, doğruluk, güzellik nettir ve hastalıktan sakınarak, sağlıklı olma çabası önemlidir.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışanlar bilirler, emindirler ve bu mutluluğu tatmışlardır, sağlık, yaşam ve sıhhati sağlayan, aylarca Neonatoloji 'de kalan prematürelere taburcu olması, kontrollerde de büyüme ve gelişmesi en övünç duyulan anlardır.
  - Doğumhanede canlandırma ile Neonatoloji Yoğun Bakıma alınan bir prematürenin, dikkat ve özenli Tıbbi yaklaşımı, aylarca sürmektedir, bu bir adım, adım sağlık, yaşam ve insanlığa doğru kurtuluştur.
- Neonatoloji Bilim Dalının Türkiye'de ilk uzmanlarından biri olmak ile, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışanlara en hayırlı insanlardır demekteyim. İyilik ve güzellik yaratan, Tıp Bilimini sevgi ve insanlıkta bütünleştiren, kötülük ve çirkinlik, zarardan sakındıran ve bilerek, tecrübe ile yaşamlarını bir parçası edinen kimselerdir, mutluluğun yaratıcısıdır.
  - İnsanlar belirli sevgi ve insanlık boyutunda olur, Yaşam Hakkı sağlamak ve yaşamlarında devamlı bunları sağlayan Yenidoğan Yoğun Bakım Ünite mensupları, birliktelik ile bu boyutu yaşar, yaşatır ve yüceltirler.
  - İnsanlığa ve Tıp Biliminde bilim ile beceriyi yaşam boyutu ile bütünleştirenler, şüphesiz, Neonatoloji Bilim Dalında alışanlardır.
- Hekimler yaratılış ile yaşam ve elbet ölüme de inanırlar, çalışmaları var olma, yaşamı sağlamak olması, iyilik ve güzellikleri sağlıklı olarak yaşamayı özendirme, hayır ve barışa yönelik hizmet üretme peşindedirler.
  - Ölümü özendiren hekim olur mu demeyin, ötenazi bu kapsamdadır ve Ülkemizde kasıtlı cinayetten yargılanırlar.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışanların en büyük çabaları, prematürelere daha iyi oksijenlenmesi, kısaca sağlıklı yaşaması, kilo almaları, bir varlık hizmeti üretilmesidir.
- Bilimin, ders ve konferanslarda değil, uygulanması, insan sağlığı olarak yararının gözlenmesi önemlidir, yaratılış hoşnutluğu, Yenidoğan Yoğun Bakım Üniteleri açısından prematürelere sağlıklı evlerine gönderilmeleri en büyük ödül olmaktadır.
  - Neonatoloji Bilim Dalında çalışırken, bu yapılan yaşam sağlama boyutu ilk planda akla gelmeyebilir, ama düşününce bir varlık yaratmanın anlamı kavranarak, mutluluk yaşanır.
  - Olumlu olanlar örnek olarak, olumsuzlarda ibret olarak paylaşılması ile, daha iyi, güzele ve barış içinde hoşnutluğa gidilebilir.

Estudam-yenidogan

- İki yüzlü insanlar, prematürelere yaşatarak, engelli oranı arttırıyorsunuz şeklinde ifadeleri, Neonatoloji Bilim Dalı öncesinde, gereken devamlı Yoğun Bakım yaklaşımlarının olmaması ile gözlenen boyuttur, bunlar gelişim, değişim ve boyutları algılamayanlardır.
  - Bazı çalışmalarda, doğum salonunda canlandırma yapılanlarda zeka geriliklerinin daha çok olmasının nedeni, doğumda sorun çıkınca canlandırma ekibi çağırılmaları, onların da 5 dakikada ulaşması ile sorunların olduğu gerçeğinin örtülmesidir. Şimdi doğum salonunda olanların hepsi bilmekte, doğumdan önce tüm hazırlıklar tamamlanarak sezaryen ile doğum eylemi başlamaktadır.
  - Geçmiş değil, mevcut duruma bakınca, 3 yıllık serviste 800 gram üstü olan hiçbir prematürenin sağlıklı olarak taburcu olmaları gereğidir.
- Gelecek nesle öğüt vermek, çalışarak değer üret, iyilik ve güzellikler üzere özendir, kötülük ve çirkinliklerden sakın, sabırla bilim ve insanlık üzerine sevgi ile çalış, bunları yapabilmem için Yenidoğan Yoğun Bakım ünitesinde çalış, çalışanlara özen.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde yapılan vizitler bir eğitim ötesi, bir öğüt, bir danışmanlık ve bilimsel açıdan güzel daha iyi oluşturmak olmaktadır.
  - Her olgu, her prematüre Neonatoloji Bilim Dalında gerçek eğitici olduğu algısı ile yaklaşılır ve vermeye çalışıldığı uyarılar veriler ile değerlendirilir.
  - Sevgi ve insanlık boyutu, insanlar birbirlerine yayılmasını sağlar, bir öğüt ve örnek olarak nesiller boyu sürecektir.
- Geleceğin devam edebilmesi için, yeni neslin özendirmek önemlidir. Zorlulukta duyulan mutluluk, sevgi ve insanlık boyutu daha ileri ve taşkın olmaktadır.
  - İnsanların aynı zamanda ruhsal doygunluk, mutluluk için bir çalışarak değer üretmeleri beklenir. İdeal ortam Yenidoğan Yoğun Bakım Üniteleridir.
  - Zor şartlar, insanlığın, sevginin sınanması ve aynı zamanda yaşadığı yerlerdir, Neonatoloji bu açıdan ideal ortamı sağlar.
- Bir sanatçı, sanatını öğretmesi, eğitim yapması, kendi sanatının devamlılığıdır, aynı durum, sağlık elemanları için de devamlı eleman yetiştirmek, bilim ve beceride olması, bir geleceği oluşturmaktır.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, Tıp Biliminin en zor şartları olması nedeniyle, özendirme yapılması için, burada çalışanlar ile birlikte, onlara yardım ederek, çalışmanın kazandırdığı mutluluğu algılamaları gereklidir.
- Çalışarak değer üretirken, bir sanatçının eserini oluşturması gibi, hızlı ve acele değil, bilinçli, planlı ve sanat açısından özenli olarak yapılır.
  - Hekimlerin tıp bilimini birey üzerinde uygularken, bilinçsiz olması, veriye dayanmadan teorik ve tahmini yapması beklenmez, yapan da hekim olamaz.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Üniteleri Tıp Biliminde en ağır ve en ölümcül ortamların olduğu yer olması nedeniyle, tüm elemanlar tecrübeli ve bilgili olması zorunludur.
  - Neonatoloji Biliminde her bir bebek, prematüre, Tıp Bilimini bir bakıma kendisi yazmaktadır, değişim ve gelişim üzere olması beklenir.
- Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışanlar, kendilerine sevgi ile insanlığın belirgin sunulduğu ortam sağlanmış olmakta, kendilerinde de bu bilim ve beceri gücü olması ile, yerine getirirler, yardım eder, eğitim yapar, özendirir ve kötülüklerden sakındırarak, insanlığı oluştururlar.
  - Yaratılışa bakılırsa yaşam ve ölümdür, yaşamı en ideal sağlayan birimler sağlıkta, Yenidoğan Yoğun Bakım Üniteleridir.

Estudam-yenidogan

- Neonatoloji Bilim Dalında çalışmış olanlar, emekli olunca, eğitim faaliyetinde, insanların yetişmesinde, temel olarak sevgi ve insanlığın yayılması, yaygınlaştırılmasına çalışırlar.
- İki farklı boyutu irdelediğimiz zaman, Yenidoğan Yoğun Bakımda, prematürenin yeterli oksijenlenmesi için devamlı başında, oksijen, solunum basınçlarını ayarlayan kişi ile, sadece istem/Order yazarak, onbeş dakikada bir değerlendirme yapılmasını isteyen bir olabilir mi? Bırakın onbeş dakikayı devamlı izlem esastır, zaten alarm buna göre uyarlanır.
  - Bir arkadaş, Porsun Nehrine düşen 16 yaşındaki bir kızı kurtarmış, Mesleki Becerilerdeki yaklaşımı yapmış, telefon ile işlem tamam demişti. Bu durum, gazetelerde de çıkınca açıklamalarını bazı kişiler tenkit ettiler, hatalı yaptıklarını belirttiler. Telefon ile, Mesleki Beceriler de yaptığımız gibi, sadece sudan çıkarmak değil, solunumu açmak, yeterli solunum, dolaşımı sağlamanın gerekliliğini belirtmiş, bilmeyen için konuşmak kolay demiştim.
  - Sevmek, sevgi dolu değilseniz, insanlık ile alakanız yoksa çok zor bir eylemdir. Prematüreyi özellikle sevmek görüntüsü açısından içten gelmedikçe çok zordur, itici bulunabilir.
  - Bir yaptığınız işte hayır ve iyilik olmasını istiyorsanız, barış ve sevgi temelinde olmanız, bireyi, olguyu, hastayı iyi irdeleyerek, rızasını almanız gereklidir.
- Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışanlar, yatkın olanların burada gözlem ve yardımcı olarak gelmelerini önermeli, aradaki sevgi ve insanlık boyutunu, yaşamın oluşmasının gözlenmesi ile özenmeyi sağlamalıdır, bunun bir koruma, gözetme ve izleme olduğunu algılamalıdır.
  - Temelde insanlıkta olan, sevgi ile yapanlar, yaşama, yaşam katanlar, hastanın iyileşmesi en büyük ödüldür, herhangi bir şey de istemezler.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışanlar, çalışmanın verdiği, mutluluk, huzur ve nimeti başka bir şeyde bulamazlar.
- Sevgi ve insanlık içinde olanlar, birbirlerine dost içinde olurlar, barış ve iyiliğin içinde oldukları koşullar gereğidir. Bu aynı zamanda kötülük ve çirkinliklerden de sakındırmadır, alışarak değer üretme ve bilimin paylaşılması, yaratılış olarak insanlığın gereğidir.
  - Bilim üzere olanlar tam aksi yaklaşım içinde olsalar bile, birbirinin kardeşidirler. Bilim, veri, kanıtlar aralarını bulur. İnanmayan ise, epik hikaye, fantezileri gerçekçe gösterdiği için anlaşmak olası olamaz.
  - Özellikle sağlık teşkilatı, iyilik ve güzelliği belirleyene özendirmelidirler, kötülük ve çirkinliklerden, zarar ve zulümden sakındırılmalı, yaklaşımlarını sevgi ve insanlık temelinde, etik ilkelerde yapmalıdırlar, nimet, rahmet hedeflemelidirler.
  - Sevgiye inanan, sever, sevgiyi obje haline getiren, istediği olmaz ise, sevgi değil, nefreti yerine koyabilirler, burada soyut ile somut kavramları karışmaktadır.
- Hekimlikte en önemli boyut, bir tıbbi yaklaşımı izleyerek, hastadaki verilere göre değerlendirme, gerekirse kararı değiştirmek, yeniden yapılandırmak olmalıdır.
  - Yaşam devamlı süreci takip edilmesini gerekli kılar. Yemek, yemek uyanmak, uyumak bir benzer işlev olsa da her boyutunda farklılıklar da yaşanır. Bu kadar benzer olan ama farklı yaşanan bir durumda, hasta ve durumların çok değişken olmasına şaşırılmamalıdır.

Estudam-yenidogan

- Sevgi ve insanlıkta olmak, her yapılan işlerin, tutum ve davranışların, etik ilkelerde olmasını, buna özen göstermeyi gerekli kılar, bu açıdan bu kişilerde, koruna ve gözetme olur, ama korku ve endişeye rastlanılmaz.
- Hekimlikte, Tıp Bilimini, olguya göre, özellikle Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde, hastaya göre uyarlamak, buna özen göstermek, müjdeli habere de kavuşmak anlamındadır, aylar sürse bile bir sonuç olmaktadır.
- Yenidoğan Yoğun Bakımda çalışanlar birbirlerinin dostları, kardeşleri ve elde ettikleri beceri ve bilimi paylaşmaktadırlar. Özenli olmak her bireyi özellikle dikkat ettiği bir durumdur.
  - Etik ilkelere, prensiplere uyum demek, bir kalıp değil, bir güzellik ve doğruluğa yönelme, ama yaklaşımı kendin bulma, sorumlu olma durumudur.
  - Tüm sağlık elemanları, özellikle Yenidoğan Yoğun Bakımda, o emretti ben yaptım diyemez, çünkü hastanın verileri temeldir, buna göre yapılacak veya yapılmayacakları onlar tanımlarlar.
- Olumsuzlarda bir ibret olarak ders niteliğinde tıbbi yaklaşımlarda katkı sağlarlar, izlem ve takibin anlamı da bu olmaktadır, iyiliğe özendirmeyenden kaçınmak esas olmalıdır.
  - Sağlık yaklaşımlarını yapanlar, Yenidoğan Yoğun Bakım elemanları, tüm kalıp bilgiyi dışarda bırakır, çalışarak değer üreterek, sevgi ile insanlık boyutunda olmak zere, iyilikleri, güzelliklere göre yaklaşır, bunun bir yaşam gayesi edinirler.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Biriminde çalışmak bir yaşam felsefesidir, devamlı yaşam hakkı için dinç olmak, devamlı bilim üzere, hastaya eğilmek, birlikte, kardeşlik ve ömür boyu eğitim anlamında bir yapılanmadır.
- Aynı diploması olsa bile, masa başı hekim olan ile, Yenidoğan Yoğun Bakımda, yaşam hakkı için çalışan, değer yaratmaya özen gösteren kişi elbet hayır ve iyilik açısından farklı olmaktadır. Ancak masa başındakinin görevi de bu farklılığı algılaması, ona göre saygı göstermesi beklenir.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde Servis sekreteri bile, aynı kapsamda olmalı, insanlar, ailelere, annelere yaklaşımda bir anlayış ve bir yaşam hakkı kavramını algılaması, farkında olması gerekir.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Birimlerinde çalışanları yük olması değil, uyum sağlamaması, sevgi ile insanlık boyutunda olmaması veya çekingen durması bile, bir ayrılma gerekçesidir. Birey bu durumda kendisi ayrılmayı talep etmekte, taşıyamadığını söylemektedir.
- Bilim dışı olanlar, yorumlarında bile farklı açılardan ele aldıkları için, özellikle Yoğun Bakım ünitelerinde görev alamazlar, bunlar veriyi tam verme yerine, yorumlarlar ve yanlışlığa, etkin ve özenli olmaktan alıkoyarlar. En tehlikeli yaklaşım, bebeğimiz çok iyi, tüm değerleri normal demektir, normal nedir diye sorarım.
  - Başarılı gözükme için verileri saptıranlar, bir bakıma iki yüzlüdürler, bunlar yaklaşımların özenli olması yerine, saptırıcı rol oynarlar.
  - Bilim önce veri söylenir, bu bir fizyolojik paket içinde sunulur, sonra yorum yapılmalıdır. İzlem ile bu verilerdeki oynama da bir gözlem olarak takip edilmelidir.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde, dolaşım yeterinde olmamış ise, santral sunulan oksijenlenme ötesinde, periferik oksijenlenme de öne çıkmakta, damarın

dolgun olması, tansiyon da öncelikle irdelenmelidir. Kısaca karma bir irdeleme gerektirir.

- Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde çalışanlar, bir şey elde etmek değil, baktıkları ve izledikleri bebeklerin iyiliği, sağlığı için çaba gösterirler. Bu yaklaşımda özenli olmak, sevgi ve insanlık boyutu ile ancak olasıdır.
  - İnsanlar yaşamları boyunca, çalışarak değer üretmek, bunun için sabırla eğitim almak, beceri kazanmak ve başkasına değil, kendisi için çalışarak, zarar ve zorbalıktan özenle korunması, kaçınması gereklidir.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım yaklaşımlarında prematürelere oksijenlenmesi için yapılacaklar çeşitli olabilir, ancak bu birey, bebeğe bakarak özenle yapılmalıdır. Bu bir süreçtir, yapılan aynı gibi görünebilir ama devamlı değişken olup, bir değer, bir yaşam oluşturulmaktadır.
- Bazı kişilerin özellikleri, karakterleri, örneğin Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde ortaya çıkar, sevgi ve insanlık boyutu ile yaklaşır, özenli olarak, prematürelere devamlı bakar ve kötüleşmelerinden sakındırırlar.
  - Sağlık elemanı olmak, Neonatoloji yaklaşımında, devamlı özenli bir şekilde, bebeğe göre yaklaşımı gerekli kılar. Tüm davranışlar, bebeklerin yaratılışı, fizyolojik gereksinimlerini karşılamak üzerine yapılandırılır.
  - Hekimlikte en büyük yardımlaşma, elde edilen verileri, bilimsel olarak paylaşmak, ortak değerlendirme yapmaktır. Olumlular örnek, olumsuzlar da ibret olarak tümü ders niteliğindedir.
- Bilim, açık ve verilere dayalı, kanıt ispatlı olması, gerekçe ve dayanaklarda yaratılış yasaları içinde olmalıdır. Bazı sözler, kısaca fısıldaşmalar, bilimsel olmayıp, epik hikayeler, fantezilere dayanır ve bunlar ile birliktelik sakıncalar doğurabilir.
  - Yenidoğan Yoğun Bakımda varsayımlar değil, hastanın verileri üzerinde, bilimsel çözümlere bakılarak irdeleme yapılır. Kişisel görüş değil, yarar kişisel tecrübenin, becerinin bilimsel temelli olana bakılır.
  - Bir yardım ve bir barışma, bir anlaşma için, özellikle Yenidoğan Yoğun Bakıma sağlık elemanı çekilebilir, ancak burada kalmak, yaşan hakkı üzerinde çalışmak, zoru başarmak kendi seçeneği olmalı, rıza şartı gereklidir.
- Sağlık elemanları, özellikle Yenidoğan Yoğun Bakım Birimlerinde çalışanlar, hayır ve barış üzere, yaşam hakkını özenle yapmak için orada olduklarını algılamıyor, sevmiyorlarsa, zorla zaten yapılmayacağı belirgindir.
  - Özenle, kötülük ve çirkinlikten sakınmak, iyilik ve Neonatoloji Bilim Dalında yaşam hakkı için çalışmak, zarardan korunmak, fizyolojiyi desteklemek, her bir bebekteki oluşan yapıya özgü özenle davranmak gibi bir değer yaratma düşünülemez.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde bebekleri olan anneler, çalışanlara hayretle bakmakta ve bu kadar iyilik, barış ve insanın yaşamı için didinme olamaz demektedirler.
- Sağlık uygulamalarında zorlu ama önemli işler, yaşam hakkı boyutu öne çıkmakta, bunun için alışırsak değer üretmek, beceri kazanmak, eğitime iyilik ve güzellik, kısaca insanlıkta olarak, zarar ve kötülüklerden, hasta verisi olmadan, bilimsel gerekçe olmadan yaklaşım yapmamak gerekli, sabırla özen göstermek ve uğraşmak gerektirir, ama oluşturduğu mutluluğun bir emsali de yoktur.

Estudam-yenidogan

- Çalışarak değer üreten, sağlık yaklaşımlarında Yoğun Bakım Birimlerinde çalışanlar, yorgun ama mutlu olarak evlerine, istirahate çekilirler. Sevgi yoksa çalışmak olanaksızdır.
- Doğumda canlandırma yaptıktan sonra bebeğin sağlıklı bir ağlaması, yaşamasının algısı başka hiçbir ödülden üstün olamaz.
- Hekimler toplumun sağlık boyutu açısından eğitim ve beceri kazanmasına, kısaca sağlık yoksunluğunun doyurulmasına özenirler.
  - Yenidoğan Yoğun Bakımda bir hemşire aile ne yapıyorsunuz diye sorunca, yoksul prematüreyi doyuruyoruz, kısaca oksijenden doyurmakta, oksijenlenmesini sağlıyoruz demıştır.
  - Özenle bir prematürenin başına olmak demek, yaşamı kritik düzeyde ve devamlı değişken bir fizyolojik yapıda demektir. Ancak uzmanlaşmış bir sağlık elemanı başında durmalıdır, karar vermek ve uygulamak bir üstün çabadır.
- Hekimler, her olgu, her tıbbi işlemin bir eğitim boyutu olduğunun algısında olarak, bunu paylaşır, bilimin yayılmasına özen gösterirler.
  - Ben bilirim, ben yaparım diyen, eğitime kapalı bir hekim düşünülemez.
  - Hekim her Yenidoğan Yoğun Bakımdaki elemana anlayacağı boyutta oluşan olayları, bebeklerin neden farklı sonuçları olduğunu açıklamalıdır. Emir olarak yap, yapma demek kabul edilemez.
- Çalışarak değer üretenler, eser ve sanat üzere olanlar, yaptıklarını tesadüf değil, planlı, eğitimli ve bilinçli olarak öğretirler, dikkat ve özenli olarak işlerler.
  - Hiçbir sağlık elemanının gaflet içinde hastaya yaklaşması düşünülemez. Eğer bilgisi ve aklı yetiyorsa, yerini başkasına terk eder. Emirle çalışan bir ekip elemanı olamaz.
  - Ne, neyi, neden, niçin, nasıl, ne bakımdan gibi sorular, Yenidoğan Yoğun Bakımda sık kullanılan sorulardır. Bir şeyi öğrenebilmek için önce soruyu oluşturmanız gerekir, bu bilimi özenle özetlemek ve netleştirmek ile oluşabilir. Bilmeyen soru da oluşturamaz, sorduklarının cevabı verilecek boyutta değildir.
  - Yetkin, bilen, sorumluluk almayan bir kişinin Neonatoloji Bilim Dalında posta gibi çalışması bile olanaksızdır.
- Bir insan, özel, özgün ve kıymetlidir, bu yaptığı davranış, eylemler ve tutumu ile belirginleşir. Sevgi ile insanlıkta olması, etik ilkeler içinde kalması, iyilik ve güzellik için çalışarak değer üretmesi karakteridir. Özenli olmak bir yapısıdır.
  - Kendi benliği için, menfaat duyguları içinde hareket eden, zorlama içinde olup, insanları sakındıran, etik ilkelere uymayan karşı çıkan bir kişiyi, sağlık sektöründe çalışması beklenemez.
  - Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde çalışanlar burayı kendi rızaları ve sevecek yaparlar. Eğitim ve beceri kazanmak da bir istek, hevestir ki barış ve mutlu olmanın özenli yapısı olmaktadır.
- Bazı kimseler, Neonatoloji Bilim Dalında çalışmaktan korkutulurlar. Sağlık yardımı yapılamayacağı, yaşam hakkının sağlanamayacağı, bir nevi yoksunluk çekileceği, ruhsal çöküntü olacağı, eğitimin devamlı olması, danışmanlık ve birliktelik gerekeceği, kişilik oluşamayacağını söylerler, ama burada bir defa çalışmak, tam aksine sevgi ve insanlık ile sağlıklı olmanın oluşturulması örneğini izlerler.

Estudam-yenidoğan

- Bir işi tutup, seven ve çalışarak yaptığı işten onur duyan ve bir işe yaradığını fark eden, Neonatoloji Bilim Dalından ayrılmak istemez.
- Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde çalışanlar, tatilleri bitince, sevinçle, arzu ile birime döner, özlemlerle çalışırlar.
- Hastanede, sağlık boyutunda, özellikle Yenidoğan Yoğun Bakımda, bireyler; hayra çağıran, doğruluk ve güzelliği belirlenene özendiren, kötülük ve çirkinliği belirlenenden sakındıran bir ekip olduklarını çalıştıkça algıladılar, mutlulukları pekişir.
  - İcinizde yaşayan bazı kişiler, hayra çağıran, doğruluk ve güzelliği belirlenene özendiren, kötülük ve çirkinliği belirlenenden sakındıran kişiler ise, bir meslek oluşturuyorlarsa bunlara sağlık çalışanları demek daha doğru olacaktır.
  - Tüm eğitim üzerine, yıllarca çalışmak değil, hep sorunlar, sağlık boyutunda hasta olanlarla uğraşmak için, insanlığı sevmek gerekir, eğitimin de bu açıdan olması beklenir. Kısaca sevgi olmadan, tıbbi çalışma meslek edinilemez.

ÖZET: Dikkat ve özenli olmayana eline cam bardak bile verilemez, çocuklar taşıyamaz ve kırarlar. Çocuğa kızılmaz, bardağı verene sorulur, niye verdin denilir? Cam değil, plastik olandan, kırılmayacak şeyler verilmeli, kırılınca çocuğun morali bozulur, bir daha taşımak istemeyebilir, bu açıdan üzülmemesi, yerçekiminin etkisi açıklanmalı, bilimsel olunmalıdır. Sıklıkla “*sen düşürmedin, yer çekimi çekti*” derim.

Dikkat ve özen burada vurgulandığı gibi, bilim ve uygulamalardaki tam detaylı dayanmamak, gerekçelendirmemek ile ilintili olduğu söylenebilir. Bilerek veya ihmal ile yapılması ise, **taksir** denilen bir suçu tanımlamaktadır, cezası vardır.

Çalışanların Görüşleri

İnsanlar menfaat içinde iken gerçek görüşleri ortaya çıkması beklenmez, bu nedenle başka bir açıdan bakılmalıdır.

Askerlik en sıkı, sert olduğu ve insanların bir bakıma nefret ettiği düşünülür. Terhis olmak büyük bir nimet olarak görülür. Gerçek bu mudur?

Önemli olan sevgi ve bireyin içinde bulunduğu ağılanmasıdır. Bir karşılaştırma yapacak olursak, Kore Savaşını örnek alalım:

- Kore bizim Amerikan Ordusunun arkasını kollamak için ilk planda görevlendirilmiş. Kunuri Bölgesinde, Amerikalılar çekiliyor, akşam, güneş battıktan sonra da bizim çekilmemiz isteniyor. Yüksek kayıp olacağı için reddediliyor ve tek başına savaşıyor. Tarihte bir örnek oluyor, süngü kaldırılması düşünülürken, yakın savaşta, göğüs, göğse mücadelede etkinliği anlaşılıyor. Listedden silinen bir ordu ortaya çıkıyor. Var oluşun amacı, savaşmak, ölüm gelse bile ölmeden teslim olmak yok kavramı yerleşiyor.
- Teslim olanların karşılaştırmasında, Amerikan askerlerinin en az %15 ölüyor, Türklere ise %1'den az oluyor. Komuta kademesi tüm yaralıları ve askerleri kucaklıyor, birlikte halka olarak onlara bakıyor, besliyor, ısıtıyor, destekliyor.
- Bir hafta sonra Amerikan askeri TV ve basına aleyhte beyanat veriyor, tek Türk vermiyor. Küfür ediyor, sizi yeneceğiz diyor.

Bu verilerden bir değerlendirme yapacak olursak, 1977 ilk Eskişehir'e geldiğimizde, hastane açılmadığı için Doğumevi gidip, incelerken, lavaboda bir çocuk gördüm, hemen gittim, Hemşire ölü dedi. Baktım 4-6 dakikada kalp atımı var, hemen canlandırma yaptım, akciğeri

Estudam-yenidogan

açtım, hava doldu ve ağlamaya başladı. Hemşire kendini Hz. İsa'mı sandın dedi. Evet, aynı teknikleri kullanıyorum dedim. Sizde öğrenin yapın dedim, büyük ilgi çekti.

Askerlikten örnek vermek, yaşam, ölüm iç içe, evet belki biz ölmüyor görünebilir, ama manen ölüyoruz. Bu açıdan görev yapmak değil, sevgi ile, gönül koyarak, bilimi kullanarak, bebeğe bakarak, onu odak ve olgu edinmek önemlidir. Hemşirelerin ben bebeğe tıbbi bakım değil, seviyorum, okşuyorum demesi önemlidir.

Başka yapıda ve düşüncede olan zaten dayanır, kendisi sevkini ister. Bulgaristan'dan gelen bir kıdemi Yenidoğan Hemşiresine order/istem olarak 3 defa sevgi gösterin yazdım. Ben ilacı veririm dedi, ama sevgi sözcüğü ile vermelisin deyince, servisi değiştirdi.

Genel Bakış

Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi hekimlerin etik ilkelerini tanımlamış olsa bile, tüm çalışanları kapsamaktadır. Özellikle yoğun bakım ünitelerinde, bilhassa Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde, yaşam hakkı kavramı devamlı bir gaye, çaba olduğu için önemlidir.

Bir otobüse binersiniz, aynı koltukta, bağlı olarak saatlerce seyahat edersiniz, sıkılmamak olası olamaz. Sizi o koltuğuna bağlayan nedir? Yanınızda konuşacağınız bir kişi olmaz, aynı zamanda aynı frekansta değilseniz, bir imdat çıkışı atmak olasıdır. Özeti, sevgidir, bir amaç ve bir güdü ile gidilmesidir.

Makale abartı mıdır?

Yalan ne demek (nedir.com)¹³: 1) Aldatmak amacıyla bilerek ve gerçeğe aykırı olarak söylenen söz ve 2) Gerçek olmayan asılsız, uydurma boyuttur ki bunu yapmanın bir gerekçesi yoktur.

Abartı ne demek (nedirnedemek.com)²: 1)-Beklenmedik bir davranışla yanıltmak, 2) sadakatsizlik etmek, ihanet etmek, 3) Karşısındakinin dikkatsizliğinden, ilgisizliğinden yararlanarak onun üzerinden kazanç sağlamak, 4) Birine verilen sözü tutmamak, yalan söylemek. 5) Bir şeyin görünürdeki durumu, o şeyin niteliği bakımından yanlış bir kanı vermek 6) Ayartmak, kötü yola sürüklemek, baştan çıkarmak, 7) Oyalamak, avutmak, olduğuna göre bu amaca hizmet edecek bir yaklaşımdan söz edilemez.

Bu şekilde sözlerin kökeninde, çalışmanın zorluğu, buna karşı verdiği mutluluk boyutunun yüksek olmasıdır, bir bakıma istemek ama emek sarf etmek ve devamlı düşünmek, bilgi kalıbında olmaktan çıkmak gerektiği, devamlı değişim, gelişim için çekinilen boyut kapsamındadır.

Sonuçta birçok kişi Yenidoğan Bilim Dalında olmak istemez. Gece ve gündüz demeden sizin aranmanız, en kıdemli olarak sorulara karşılık kalmanız doğaldır. Bunu sordukları zaman ne güzel bir sorunu çözüyorsunuz, ayrıca gerekirse servise gidiyorsunuz, bir problemi çözenin rahatlığı içinde dönüyorsunuz derim.

Örnekler çok olabilir ama akla gelen söylenmelidir. Bir kere saat gece 10 civarında bir 30mg/dL bilirubin ile bebek gelmiş, benim kan grubum uyuyordu, eskiden taze kan bulmak olanaksız olduğu için, gidip, kan verdim ve o kan ile kan değişimi yapıldı. O sırada bir baba, sarılık nedeniyle bebeğini getirmiş, bilirubin 17mg/dL olup, fototerapi alıyordu. Kendisine ayrıcalık yapısın öne alınsın diyor, bir bekçinin öne alınmasına, kan değişimi yapılacak olduğu söylenmesine karşın, benim bebeğim daha kıymetli demekte idi. Teknisyen sordu, şikayet için yarın bana gelir merak etme dedim. Sabah erkenden gelip, odamın kapısını çaldı, içeri girip,

Estudam-yenidogan

beni görünce, bir şaşırıldı, gece olan siz misiniz dedi. Evet o bendim dedim. Acil ve gerekli olduğu için gelmişim, kan verdim dedim, sizin bebeğiniz olsa idi, onun içinde gelirdim dedim. Bakın şimdi bebeğinizin sarılığı düştü, rahat edin dedim. Kendisinin bir üst bürokrat olduğunu belirtti, benim akademik unvan da dikkat edince, özür diledi, yardım edeceğini söyledi, teşekkür etti ve ayrıldı.

İnsanlar kendi benliğinin öne alınmasını isteyebilirler, ama hekim güzel bir triyaj yaparak, acil ile diğer yaklaşımları ayırt etmelidir.

Çözüm, sevgi ve insanlık boyutuna, iletişim ve ilişkilerde anlayış, barış ve iyilik üzere olmalıdır.

Son söz olarak “*Hekim, İhtimam ve Hürmet Gösterir*” ve bu yaklaşımı sevgi ve insanlık içinde, barışa sağlığa yönelik yapar.

Kaynaklar

- 1) Hekimin görevleri: Tıbbi Deontoloji Nizamnamesinde, mevzuat.com.tr
- 2) İhtimam, hürmet, sevgi, değer, eser, kutsal, duygu, özen, abartı: (nedirnedemek.com)
- 3) “God is Love”, İncil (biblestudytools.com)
- 4) Kuran: Kuranı Kerim çözümü, www.ahmedhulusi.org. 2008.
- 5) Kuran, Türkçe: Y. N. ÖZTÜRK, Kur’anı Kerim Meali. www.yeniboyut.com/meal.asp.
- 6) Kuran, Mehmet Okuyan (İnternet)
- 7) Aşk ve Sevgi kapsam olarak farklıdır. www.arasindakifark.net
- 8) Aşk kelime anlamı olarak (www.nedir.com)
- 9) Temel Duygular (Slideplayer.biz.tr.)
- 10) Duygu Olayları; Basit ve Karmaşık haller (msxlabs.org)
- 11) [Duygu ve Duygu Çeşitleri \(kariyerdersleri.com\)](http://Duygu ve Duygu Çeşitleri (kariyerdersleri.com)
- 12) [Duygu /His/ çeşitleri: \(e-psikoloji.com\)](http://Duygu /His/ çeşitleri: (e-psikoloji.com)
- 13) Yalan ne demek (nedir.com)